ผลของปริมาณนิกเกิล และ โคบอลต์ผสมใน โลหะผงเหล็กกล้าไร้สนิม 304L ต่อการเกิดออกซิเดชัน ที่ 900 องศาเซลเซียสและแรงคัด โค้ง

นางสาวปรางค์ทิพย์ อุณหเศรษฐ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมโลหการ ภาควิชาวิศวกรรมโลหการ คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2555

ลิบสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)

เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository(CUIR)

are the thesis authors' files submitted through the Graduate School.

EFFECTS OF NICKEL AND COBALT CONTENTS IN P/M STAINLESS STEEL 304L ON OXIDATION AT 900 $^{\rm O}{\rm C}$ AND BENDING STRENGTH

Miss Prangtip Uoonahaseth

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of Master of Engineer Program in Metallurgical Engineering Department of Metallurgical Engineering Faculty of Engineering Chulalongkorn University Academic Year 2012 Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ผลของปริมาณนิกเกิล และ โคบอลต์ผสมใน โลหะผง
	เหล็กกล้าไร้สนิม 304L ต่อการเกิดออกซิเคชันที่ 900
	องศาเซลเซียสและแรงคัค โค้ง
โดย	นางสาวปรางค์ทิพย์ อุณหเศรษฐ์
สาขาวิชา	วิศวกรรมโลหการ
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	อาจารย์ คร.ปัญญวัชร์ วังยาว
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม	อาจารย์ คร.ณัฏฐิตา ชวนเกริกกุล

คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วน หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

> _____คณบดีคณะวิศวกรรมศาสตร์ (รองศาสตราจารย์ คร.บุญสม เลิศหิรัญวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

_____ประธานกรรมการ (รองศาสตราจารย์ คร. กอบบุญ หล่อทองคำ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(อาจารย์ คร. ปัญญวัชร์ วังยาว)

....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

(อาจารย์ คร. ณัฏฐิตา ชวนเกริกกุล)

____กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย

(คร.เรื่องเคช ธงศรี)

ปรางค์ทิพย์ อุณหเศรษฐ์ : ผลของปริมาณนิกเกิล และ โคบอลต์ผสมในโลหะผงเหล็กกล้าไร้ สนิม 304L ต่อการเกิดออกซิเดชันที่ 900 องศาเซลเซียสและแรงคัดโค้ง. (EFFECTS OF NICKEL AND COBALT CONTENTS IN P/M STAINLESS STEEL 304L ON OXIDATION AT 900⁰C AND BENDING STRENGTH) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : อาจารย์ คร. ปัญญวัชร์ วังยาว อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม: อ. คร.ณัฏฐิตา ชวนเกริกกุล, 113 หน้า.

งานวิจัขนี้ เป็นการศึกษาผลของปริมาณนิกเกิล และ โคบอลต์ผสมในโลหะผงเหล็กกล้าไร้ สนิม 304L ต่อการเกิดออกซิเดชันที่ 900 องศาเซลเซียสและสมบัติทางกล ซึ่งคือ ความแข็ง และแรง ดัดโก้ง โดยทำการอัดผงชิ้นงานด้วยเครื่องกดทิศทางเดียวด้วยแรง 498 MPa จากนั้นนำไปเผาผนึกที่ อุณหภูมิ 1300 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 30 นาที ภายใต้บรรยากาศแบบไฮโดรเจน แล้วนำไปเผาผนึกที่ อุณหภูมิ 1300 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 30 นาที ภายใต้บรรยากาศแบบไฮโดรเจน แล้วนำไปเผายาว เพื่อศึกษาการเกิดออกซิเดชัน โดยนำไปเผาที่อุณหภูมิ900 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 2, 5, 10, 25, 40, 60, 80 และ 100 ชั่วโมงในอากาศ จากผลการทดลองพบว่าการเติมธาตุโคบอลต์ สามารถเพิ่มความ หนาแน่น, ความแข็ง และแรงคัดโก้งได้ โดยเมื่อปริมาณธาตุโคบอลต์มากขึ้น สมบัติเหล่านี้จะดีขึ้น อย่างไรก็ตาม การเติมเพียง 1 % โดยน้ำหนักนั้นให้ผลด้านทานการเกิดออกซิเดชันที่ดีที่สุด นอกจากนี้ทุกชิ้นงานที่ผ่านการให้ความร้อนพบออกไซด์ชนิดเดียวกัน คือ Cr₂O₃ Mn_{1.5}Cr_{1.5}O₄ และ Fe₂O₃ ซึ่งการเติมธาตุนิกเกิลนั้นมีอิทธิพลเหนือกว่าการการเติมธาตุโคบอลต์ เป็นผลสืบเนื่องมาจาก ขนาดของผง ดังนั้นการเติมธาตุผสมนิกเกิล และโดบอลต์ร่วมกันนั้น จะให้ผลในทิศทางเดียวกันกับ การเติมเพียงธาตุนิกเกิล จากการวิจัยนี้สามารถสรุปได้ว่า สมบัติทางกล และการเกิดออกซิเดชันนั้น ขึ้นกับโครงสร้างจุลภาค ความพรุนของชิ้นงาน และขนาดผงที่ใช้

ภาควิชา <u></u>	<u>วิศวกรรมโลหการ</u>	ลายมือชื่อนิสิต
สาขาวิชา	<u>วิศวกรรมโลหการ</u>	ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
ปีการศึกษา <u></u>	2555	ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

5370281121 : MAJOR METALLURGY ENGINEERING KEYWORDS : AUSTENITIC STAINLESS STEEL / 304L / OXIDATION BEHAVIOUR / HIGH TEMPERATURE / POWDER METALLURGY, NICKEL AND COBALT

PRANGTIP UOONAHASETH : EFFECTS OF NICKEL AND COBALT CONTENTS IN P/M STAINLESS STEEL 304L ON OXIDATION AT 900^oC AND BENDING STRENGTH. ADVISOR: PANYAWAT WANGYAO, Ph.D., CO-ADVISOR : NUTTHITA CHUANKRERKKUL, Ph.D., 113 pp.

This research study had investigated the effect of varied Nickel and Cobalt additions in P/M stainless steel 304L on oxidation behaviour at 900°C and mechanical properties such as bending strength using a single action press at 498 MPa and hardness. The specimens were sintered at 1300°C for 30 minutes in hydrogen atmosphere following with heating at temperature of 900°C for 2, 5, 10, 20, 25, 40, 60, 80 and 100 hours in air for oxidation tests. It is clearly shown that Cobalt addition could improve density, hardness, bending strength and these properties could be more enhanced if more Cobalt powder was added. However, only 1 wt. % was the best condition for oxidation resistance. Furthermore, every specimen has been shown that 100 houroxidation at 900 °C in the air atmosphere leading to the presence of $Cr_2O_3 Mn_{1.5}Cr_{1.5}O_4$ and Fe_2O_3 in the oxide scales. Nevertheless, effect of Nickel addition dominated over effect of Cobalt addition due to its powder size. Therefore, the addition of Nickel together with Cobalt gave the similar results as adding only Nickel powder. Mechanical behaviours and oxidation behaviours depend on microstructures, porosity and powder size.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สามารถสำเร็จลุถ่วงไปได้ด้วยคำแนะนำและความช่วยเหลือจาก อาจารย์ คร. ปัญญวัชร์ วังยาว ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และ อาจารย์ คร. ณัฏฐิตา ชวนเกริกกุล ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์รอง ข้าพเจ้าขอขอบพระกุณเป็นอย่างสูงที่ท่านได้อบรมสั่งสอน ถ่ายทอดความรู้ คำแนะนำ วิธีการคิดการแก้ไขปัญหา ชี้แนะแนวทางการคำเนินงานวิจัย รวมทั้ง ตรวจสอบวิทยานิพนธ์จนกระทั่งเสร็จสมบูรณ์ ขอขอบพระกุณเฮนองศาสตราจารย์ คร. กอบบุญ หล่อทองคำ ซึ่งเป็นประธานคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คร. ปฐมา วิสุทธิพิทักษ์กุล ซึ่งเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และคร. เรื่องเคช ธงศรี ซึ่งเป็นกรรมการสอบ วิทยานิพนธ์ภายนอกมหาวิทยาลัยที่สละเวลาเพื่อเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์และให้กำแนะนำที่ เป็นประโยชน์ต่องานวิทยานิพนธ์นี้ ขอขอบพระคุณอาจารย์ที่ภาควิชาวิศวกรรมโลหการทุกท่านที่ ให้ความรู้ ทั้งในตำราและการใช้ชีวิตประจำวัน รวมทั้งคอยให้กำลังใจข้าพเจ้าจนกระทั่งสำเร็จ การศึกษาระดับปริญญามหาบัณฑิต ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ภาควิชาวิศวกรรมโลหการทุกท่านที่ ให้กำแนะนำและอำนวยความสะดวกแก่ข้าพเจ้ามาโดยตลอด

ขอขอบพระกุณกุณอดิศักดิ์ ถือพลอย และกุณสมจิต ชุ่มเมืองเย็น เจ้าหน้าที่สถาบันวิจัย โลหะและวัสดุที่ให้ความช่วยเหลือและดูแลในการใช้เครื่องอัดชิ้นงาน เครื่องวัดความแข็ง Rockwell และเครื่องทดสอบหาค่าแรงดัดโค้ง ขอขอบพระกุณกุณภาณุ เวทยนุกูล และกุณมนภาส มรกฎจินดา เจ้าหน้าที่ศูนย์เทคโนโลยีโลหะและวัสดุแห่งชาติ ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเผานึก ชิ้นงานในเตาไฮโดรเจน ขอขอบพระกุณ คุณภัทรญา สระบัว เจ้าหน้าที่ศูนย์เครื่องมือวิจัย วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกุณพีรญา พิพัฒนุกุล เจ้าหน้าที่สถาบันเหล็กและเหล็กกล้าแห่ง ประเทศไทย ที่ช่วยวิเคราะห์ชิ้นงานด้วยเครื่อง SEM จนวิทยานิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยดี และ ขอขอบพระกุณ MR. GREGG TIEDEMAN ผู้ดูแล ONEMINE.ORG ที่ได้อนุเคราะห์บทความให้ ข้าพเจ้าได้นำมาศึกษาเพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์นี้

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณบิคามารดาอันเป็นที่เคารพรักของข้าพเจ้าที่คอยให้ความรัก กำลังใจ และสนับสนุนด้านการศึกษามาโดยตลอด และขอขอบคุณเพื่อนๆ พี่น้องที่ร่วมศึกษาใน ระดับปริญญามหาบัณฑิต ที่ให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆ รวมถึงกำลังใจกับข้าพเจ้าเป็นอย่างดี เสมอมา

สารบัญ

		หน้า
บทคัดย่อ	อภาษาไทย	<u> </u> 1
บทคัดย่อ	อภาษาอังกฤษ	า
กิตติกรร	มประกาศ	น
สารบัญ <u></u>		<u> </u>
สารบัญด	การาง	ល្ង
สารบัญม	วาพ	Ĵ
บทที่ 1	บทนำ	1
	1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
	1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
	1.3 ขอบเขตของการวิจัย	3
	1.4 ประโยชน์ที่กาดวาจะได้รับ	_ 4
บทที่ 2	การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น	5
	2.1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับเหล็กกล้าไร้สนิม	_ 5
	2.2 ชนิดของเหล็กกล้าไร้สนิม	7
	2.3 อิทธิพลของธาตุ	12
	2.4 เหล็กกล้าไร้สนิมออสเทนนิติก	_ 14
	2.4.1 ประเภทของเหล็กกล้าไร้สนิมพื้นออสเทนนิติก	_ 14
	2.4.2 โครงสร้างของเหล็กกล้าไร้สนิมพื้นออสเทนนิติก	15
	2.5 สมบัติทางกลของเหล็กกล้าไร้สนิมพื้นออสเทนนิติก	35
	2.6 เหล็กกล้าไร้สนิมคาร์บอนต่ำ	42
	2.7 การเกิดออกซิเคชันในโลหะ	_ 44
	2.8 ปริทรรศน์วรรณกรรม	45
บทที่ 3	วิธีการดำเนินงานวิจัย	48
	3.1 เครื่องมือ และอุปกรณ์ในการทคลอง	_ 48
	3.2 ขั้นตอนการทคลอง	53

หน้า

บทที่ 4
บทที่ 5
รายการอื่
ภาคผนว
ประวัติผู้
มทที่ 4 มทที่ 5 ายการอ๋ มาคผนว ประวัติผู้

สารบัญตาราง

ตาราง	ที่	หน้า
2.1	ส่วนผสมทางเคมีของเหล็กกล้าไร้สนิม เกรคมาตรฐาน และ เกรคพิเศษ	6
2.2	ตารางแสดงสมบัติที่สามารถปรับปรุงได้โดยธาตุต่างๆ	13
2.3	ความแข็งแรง ณ จุดคราก (Yield Strength) ที่อุณหภูมิห้องและ แรงดึง ของเหล็กกล้าไร้	
	สนิมพื้นออสเทนนิติกบางเกรคที่ได้ผ่านการอบอ่อน	36
2.4	ผลของอัตราการขึ้นรูปต่อความแข็งแรง ณ จุดคราก (Yield Strength) และ แรงดึง	36
2.5	ผลของอุณหภูมิในระยะสั้นต่อค่าความแข็งแรง ณ จุดคราก (Yield Strength) และ แรงดื	9
	ของเหล็กกล้าไร้สนิมออสเทนนิติกเกรคต่างๆ	38
2.6	ค่าความเค้นสูงสุดต่ออัตราความคืบที่แตกต่างกันของเหล็กกล้าไร้สนิมพื้นออสเทนนิติเ	ſ
	เกรด 304	39
2.7	ค่าความล้าของเหล็กกล้าไร้สนิมพื้นออสเทนนิติกที่ผ่านการอบอ่อนเกรคต่างๆ	41
2.8	ส่วนผสมทางเคมีของ AISI 304L	42
2.9	สมบัติทางกลของ AISI 304L	43
2.10	สมบัติโดยทั่วไปของ AISI 304L	43
3.1	สูตร และส่วนผสมของชิ้นงานในการทคลอง	53
3.2	อุณหภูมิ และเวลาที่ใช้ในการอบชิ้นงาน	54
3.3	ข้อมูลชิ้นงานที่นำมาวิเคราะห์ก่าน้ำหนักที่เปลี่ยนไปเนื่องจากการเกิดออกซิเดชัน	56
3.4	ข้อมูลชิ้นงานที่นำมาวิเคราะห์การเกิดออกซิเคชันที่ผิว และในชิ้นงาน	57
3.5	ข้อมูลชิ้นงานที่นำมาทคสอบการคัคโค้ง และทคสอบความแข็ง	58
4.1.2	ผลการวิเคราะห้องค์ประกอบทางเคมีของโลหะผงโดยเครื่อง SEM-EDS	60
V.1	ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของค่าความหนาแน่นรวม	109
ข.2	ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของค่าอัตราส่วนพื้นที่รูพรุนหลังเผาผนึก <u>.</u>	109
ข.3	ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของค่าอัตราส่วนพื้นที่รูพรุนหลังเผาที่ 900	
	องศาเซลเซียส เป็นเวลา 100 ชั่วโมง	110
ข.4	ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของค่าความความแข็งหลังการเผาผนึก (HRB)	110
ข.5	ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของค่าความความแข็งหลังเผาที่ 900 องศาเซลเซียส	
	เป็นเวลา 100 ชั่วโมง (HRB)	111

ตาราง	งที่	หน้า
ข.6	ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของค่าแรงคัด โค้งหลังเผาผนึก (MPa)	111
ข.7	ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของค่าแรงคัคโค้งเผาที่ 900 องศาเซลเซียส เป็นเวลา	
	100 ชั่วโมง (MPa)	112

สารบัญภาพ

ภาพที	้ำ หน้า
2.1	ความสัมพันธ์ระหว่างส่วนผสมทางเคมี และสมบัติเหล็กกล้าไร้สนิมเกรดต่างๆ 5
2.2	ผลของการขึ้นรูปเย็นต่อสมบัติทางกลของเหล็กกล้าไร้สนิม 10
2.3	ภาพตัดที่ความเข้มข้นคงที่ของแผนภูมิสมคุล 3 เฟสระหว่างเหล็ก – โครเมียม – นิกเกิล
	แสดงถึงผลในการทำให้เฟอร์ไรท์เสถียรของโครเมียม และผลในการทำให้ออสเตนในท์
	เสถียรของนิกเกิล15
2.4	ภาพตัดที่อุณหภูมิคงที่ที่ 1000 องศาเซลเซียสของแผนภูมิสมคุล 3 เฟสระหว่างเหล็ก –
	โครเมียม – นิกเกิล 16
2.5	ความสามารถในการละลายคาร์บอน ต่อคาร์ไบด์ M ₂₃ C ₆ (M = Cr, Fe) ของเหล็กกล้าไร้สนิม
	18%Cr – 8%Ni 17
2.6	ผลของโมลิบดีนัมต่อแผนภาพสมดุลของโลหะผสมเหล็ก – โครเมียม – นิกเกิล ที่เย็นตัวใน
	อากาศจาก 1100 – 1150 องศาเซลเซียส 17
2.7	ผลของในโตรเจนต่อเฟสออสเตนในท์ (A) และเฟอร์ไรท์ (F) และ โครงสร้างของเหล็กกล้า
	ใร้สนิมเหล็ก – โครเมียม – นิกเกิล 18
2.8	ผลของการ์บอนต่อกลไกการตกตะกอนของ M ₂₃ C ₆
2.9	แผนภาพ TTT สำหรับการตกตะกอนของ M23C6 ในโลหะผสม 18Cr – 9Ni – 0.05C ที่
	quench จาก 150 องศาเซลเซียส 19
2.10	การตกตะกอนของ M23C6 ต่อเวลาที่ 650 องศาเซลเซียสในเหล็กกล้าไร้สนิม 18Cr –
	12Ni – 2Mo 20
2.11	ผลของในโตรเจนต่อกลไกการตกตะกอนของ M23C6 ในเหล็กกล้าไร้สนิม 17Cr – 13Ni
	- 5Mo - 0.05C 20
2.12	แผนภูมิสมคุลเฟสของโลหะผสมเหล็ก – โครเมียม – นิกเกิล – ในโตรเจน ที่ 18%
	โครเมียม อุณหภูมิที่ 900 องศาเซลเซียส21
2.13	ภาพตัดที่ 650 องศาเซลเซียสของแผนภูมิสมคุลเฟสระหว่างเหล็ก – โครเมียม – นิกเกิล 23
2.14	อัตราการตกตะกอนของเฟสซิกมาที่ 700 องศาเซลเซียส 23
2.15	แผนภาพ TTT สำหรับการตกตะกอนของเฟสซิกมาในเหล็กกล้าไร้สนิมพื้นออสเทนนิติก
	17Cr - 12Ni - 2.5 Mo - 0.5 Ti 23

ภาพที่	
••••••	

ภาพที่		หน้า
2.16	ปริมาณการตกตะกอนของเฟสซิกมาในเหล็กกล้าไร้สนิมพื้นออสเทนนิติก 17Cr – 12N	i
	– 2.5 Mo – 0.5 Ti เป็นพึงก์ชันของเวลา ณ อุณหภูมิคงที่	24
2.17	ค่าสัดส่วนน้ำหนัก และ ส่วนผสมทางเกมีของ M23C6 (%โดยน้ำหนัก) ระหว่างการ	
	อบอ่อนที่อุณหภูมิคงที่ของเหล็กกล้าไร้สนิม 2 ชนิด	25
2.18	ความสัมพันธ์ระหว่าง % โดยน้ำหนักของเฟสซิกมาต่อปริมาณคาร์บอนในเหล็กกล้าไร้	
	สนิมพื้นออสเทนนิติกที่ไม่เสถียร 25Cr – 20Ni	26
2.19	แผนภาพ TTT สำหรับการตกตะกอนของเหล็กกล้าไร้สนิมพื้นออสเทนนิติก 18Cr –	
	12Ni – 2Mo	27
2.20	แผนภาพแสดงกลไกการเปลี่ยนไปของออสเตนไนท์	27
2.21	แผนภาพ TTT ของการตกตะกอนของเหล็กกล้าไร้สนิมพื้นออสเทนนิติก 18Cr –	
	10Ni – Ti	28
2.22	แผนภาพ TTT ของการตกตะกอนของเหล็กกล้าไร้สนิมพื้นออสเทนนิติก 18Cr –	
	10Ni – 0.9Nb	28
2.23	แผนภาพแสดงกลไกการเกิด Fe ₂ Nb และ M6C (Fe ₃ Nb ₃ C)	28
2.24	ผลของ Solid Solution Hardening ต่อออสเตนในท์	29
2.25	กราฟ Work Hardening	30
2.26	ผลของปริมาณนิกเกิลต่อกราฟความเค้น – ความเครียคที่แท้จริงของเหล็กกล้าไร้สนิม	
	พื้นออสเทนนิติก 17% Cr	31
2.27	ผลของปริมาณธาตุอะลูมิเนียม และไทเทเนียมต่อการตกตะกอนของเฟสในเหล็กกล้าไ	y J
	สนิมพื้นออสเทนนิติก 15Cr – 25Ni	32
2.28	ค่าความแกร่งที่อุณหภูมิต่างของเหล็กกล้าไร้สนิม	34
2.29	ผลของ a คาร์บอน และ b ในโตรเจน ต่อค่าความแข็งแรง ณ จุดครากของเหล็กกล้าไร้	
	สนิมพื้นออสเทนนิติก 18Cr – 12Ni ที่อุณหภูมิต่างๆ	34
2.30	สามขั้นตอนของความคืบ	38
2.31	กราฟ S-N curve แสดงสมบัติกวามล้ำ	41
3.1	วัสดุ	48
3.2	เกรื่องอัดขึ้นรูป	49
3.3	เตาเผาไฮโครเจน	49
3.4	เกรื่องตัดชิ้นงาน	50

ภาพที่		หน้า
3.5	เกรื่องมือขัดผิวชิ้นงาน	50
3.6	เตาเผาที่อุณหภูมิสูง	51
3.7	กล้องจุลทรรศน์แบบแสง (OM)	51
3.8	เครื่อง XRD (X-Ray Diffractometer)	52
4.1.1	ภาพถ่ายลักษณะ โลหะผงจากกล้องจุลทรรศน์แบบส่องกวาด	59
4.2.1	โครงสร้างจุ ลภาคหลังการเผาผนึกจากกล้องถ่ายจุลทรรศน์แบบ ส่องกวาคที่กำลังขยาย	
	3000 เท่า	61
4.2.2	โครงสร้างจุลภาคหลังการเผายาวที่ 900 องศาเซลเซียสเป็นระยะเวลา 100 ชั่วโมงจาก	
	กล้องถ่ายจุลทรรศน์แบบส่องกวาคที่กำลังขยาย 3000 เท่า	62
4.3.1	อัตราส่วนพื้นที่ของรูพรุนหลังการเผาผนึก ต่อปริมาณธาตุที่ผสม	64
4.3.2	อัตราส่วนพื้นที่ของรูพรุนหลังการเผายาวที่ 900 องศาเซลเซียสเป็นระยะเวลา 100 ชั่วโร	หง
	ต่อปริมาณธาตุที่ผสม	65
4.3.3.	1อัตราส่วนพื้นที่ของรูพรุน โคยเปรียบเทียบ	68
4.3.3.	2อัตราส่วนพื้นที่ของรูพรุน	69
4.4.1	อัตราส่วนความหนาแน่น ต่อปริมาณธาตุที่ผสม	70
4.4.2	อัตราส่วนความหนาแน่น ต่อปริมาณธาตุที่ผสม	71
4.5.1	ความแข็ง หลังการเผาผนึก ต่อปริมาณธาตุที่ผสม	73
4.5.2	ความแข็ง หลังการเผายาวที่ 900 องศาเซลเซียสเป็นระยะเวลา 100 ชั่วโมง	
	ต่อปริมาณธาตุที่ผสม	74
4.5.3.	1ความแข็งโดยเปรียบเทียบ	76
4.5.3.	2ความแข็ง	77
4.6.1	แรงคัคโค้งหลังการเผาผนึก ต่อปริมาณธาตุที่ผสม	79
4.5.2	แรงคัคโค้งหลังการเผาขาวที่ 900 องศาเซลเซียสเป็นระยะเวลา 100 ชั่วโมงต่อปริมาณ	
	ธาตุที่ผสม	80
4.6.3.	1แรงคัคโค้งโดยเปรียบเทียบ	81
4.6.3.	2แรงคัคโก้ง	82
4.7.1	ผลของธาตุนิกเกิล หลังการเผาผนึก	84
4.7.2	ผลของธาตุนิกเกิล หลังการเผายาวที่ 900 องศาเซลเซียสเป็นระยะเวลา 100 ชั่วโมง	84
4.8.1	ผลของธาตุ โคบอลต์ หลังการเผาผนึก	85

a	
กาพท	
3111111	

ภาพที่		หน้า
4.8.2	ผลของธาตุโคบอลต์ หลังการเผายาวที่ 900 องศาเซลเซียสเป็นระยะเวลา 100 ชั่วโมง	85
4.9.1	ผลของธาตุนิกเกิล และ โคบอลต์ หลังการเผาผนึก	87
4.9.2	ผลของธาตุนิกเกิล และ โคบอลต์ หลังการเผายาวที่ 900 องศาเซลเซียสเป็นระยะเวลา	
	100 ชั่วโมง	87
4.10.1	อัตราการเกิดออกซิเดชัน ต่อระยะเวลาในการเผา	89
4.10.2	2 ผลของธาตุผสมต่ออัตราการเกิดออกซิเคชัน	90
4.11.1	กราฟ Ellingham แสดงความสัมพันธ์ค่าพลังงานอิสระของกิบส์ ต่ออุณหภูมิ และ	
	ความดันย่อยของก๊าซออกซิเจน	92
4.11.2	2 ผลธาตุโครเมียมต่อการเกิดออกซิเคชัน และ โครงสร้างออกไซด์	93
4.11.3	3 ออกไซด์ที่เกิดขึ้นในชิ้นงานเหล็กกล้าไร้สนิม 304L	94
4.11.4	เออกไซด์ที่เกิดขึ้นในชิ้นงานเหล็กกล้าไร้สนิม 304L เมื่อมีการเติมผงนิกเกิล	95
4.11.5	รออกไซด์ที่เกิดขึ้นในชิ้นงานเหล็กกล้าไร้สนิม 304L เมื่อมีการเติมผงโคบอลต์	97
4.11.6	5 ออกไซด์ที่เกิดขึ้นในชิ้นงานเหล็กกล้าไร้สนิม 304L เมื่อมีการเติมผงนิกเกิล และ โคบอ	ิิถต์
	ร่วมกัน	98
ก.1	ภาพถ่ายโครงสร้างจุลภาคชิ้นงาน 304 Lหลังการเผาผนึก และหลังการเผาที่ 900 องศา	
	เซลเซียสเป็นเวลา 100 ชั่วโมงจากกล้องถ่ายจุลทรรศน์แบบแสงที่กำลังขยาย 200 เท่า_	105
ก.2	ภาพถ่ายโครงสร้างจุลภาคชิ้นงานที่เติมผงโคบอลต์หลังการเผาผนึกจากกล้องถ่าย	
	จุลทรรศน์แบบแสงที่กำลังขยาย 200 เท่า	105
ก.3	ภาพถ่ายโครงสร้างจุลภาคชิ้นงานที่เติมผงนิกเกิลหลังการเผาผนึก จากกล้องถ่าย	
	จุลทรรศน์แบบแสงที่กำลังขยาย 200 เท่า <u></u>	106
ก.4	ภาพถ่ายโครงสร้างจุลภาคชิ้นงานที่เติมผงนิกเกิลและโคบอลต์หลังการเผาผนึก จากกล้	, อง
	ถ่ายจุลทรรศน์แบบแสงที่กำลังขยาย 200 เท่า	106
ก.5	ภาพถ่ายโครงสร้างจุลภาคชิ้นงานที่เติมผงโคบอลต์หลังการเผาที่ 900 องศาเซลเซียส	
	เป็นเวลา 100 ชั่วโมงจากกล้องถ่ายจุลทรรศน์แบบแสงที่กำลังขยาย 200 เท่า	107
ก.6	ภาพถ่ายโครงสร้างจุลภาคชิ้นงานที่เติมผงนิกเกิลหลังการเผาที่ 900 องศาเซลเซียสเป็น	วลา
	100 ชั่วโมงจากกล้องถ่ายจุลทรรศน์แบบแสงที่กำลังขยาย 200 เท่า	107
ก.7	ภาพถ่ายโครงสร้างจุลภาคชิ้นงานที่เติมผงนิกเกิลและ โคบอลต์หลังการเผาที่ 900 องศา	
	เซลเซียสเป็นเวลา 100 ชั่วโมงจากกล้องถ่ายจุลทรรศน์แบบแสงที่กำลังขยาย 200 เท่า_	108

บทที่ 1

บทนำ

1.1 <u>ปัญหา ความสำคัญ และที่มาของงานวิจัย</u>

้เหล็กกล้าไร้สนิม เป็นโลหะผสมเบสเหล็กที่มีโครเมียมตั้งแต่ 11% เพื่อให้เกิดชั้นฟิล์มป้องกัน ้เคลือบผิวไว้ ซึ่งสามารถป้องกันความเสียหายของเนื้อเหล็กกล้าไร้สนิมได้ ซึ่งปัจจุบันมีความนิยม ในการใช้งานในอุตสาหกรรมต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นอุตสาหกรรมการหล่อ อุตสาหกรรมยานยนต์ ใน ้เครื่องจักรกลและส่วนประกอบต่างๆ หรือแม้กระทั่งอุปกรณ์ในครัวเรือน เป็นต้น เนื่องจากสมบัติที่ ้ดีเลิศของเหล็กกล้าไร้สนิม เช่น ไม่เป็นสนิมในบรรยากาศปกติ ต้านทานการกัดกร่อนได้ดีที่ อุณหภูมิห้องและอุณหภูมิสูง มีความแข็งแรงที่ดี และรากาที่ไม่แพงจนเกินไป อย่างไรก็ตาม ้นอกจากที่เหล็กกล้าไร้สนิมจะมีสมบัติต้านทานการกัดกร่อนงี้นอยู่กับโครเมียมเป็นหลักแล้ว แต่ก็ ้ยังมีการเติมธาตุผสมอื่นๆลงไปเพื่อปรับปรุงโครงสร้าง และสมบัติพิเศษเฉพาะด้านของเหล็กกล้า ใร้สนิม โดยเหล็กกล้าไร้สนิมแบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม ดังนี้ เหล็กกล้าไร้สนิมพื้นเฟอริติก มีราคาถูก และทนทานต่อการกัดกร่อนภายใต้บรรยากาศคลอไรด์, เหล็กกล้าไร้สนิมพื้นมาร์เทนซิติก มีความ แข็งแรงสูง ความเหนียวและความแกร่งดี, เหล็กกล้าไร้สนิมพื้นออสเทนนิติก เป็นเหล็กกล้าไร้สนิม ้กลุ่มที่ใหญ่ที่สุด และใช้ประ โยชน์มากที่สุด มีความเหนียวสูง ขึ้นรูปได้ง่าย ด้านทานการกัดกร่อนดี เยี่ยม, เหล็กกล้าไร้สนิมดูเพลกซ์ ซึ่งต้านทานการกัดกร่อนสูงกว่าเหล็กกล้าไร้สนิมพื้นออสเทนนิติก และมีความเหนียวกับความแกร่งที่มากกว่าในเหล็กกล้าไร้สนิมเฟอริติก และ โลหะผสมที่ผ่านการ อบชุบทางความร้อนเพิ่มความแข็งด้วยการตกตะกอน (PH) ซึ่งคุณสมบัติทั่วไปนั้นสามารถนำ ้ไฟฟ้าได้ดี มีความแข็งแรงสูง ต้านทานต่อการกัดกร่อนปานกลาง-ดี ซึ่งเหล็กกล้าไร้สนิมแต่ละ ้ประเภทก็เหมาะแก่การใช้งานที่แตกต่างกัน โคยในท้องตลาดเหล็กกล้าไร้สนิมพื้นออสเทนนิติกมี การใช้งานมากถึง 70% ซึ่งหนึ่งในเกรคของเหล็กกล้าไร้สนิมพื้นออสเทนนิติกที่มีการใช้งานอย่าง ้กว้างขวาง และสามารถหาซื้อได้ง่ายคือ เกรด 304L นอกจากการใช้งานในสภาพหล่อ และรีดแล้ว ก็ ยังมีการใช้งานที่ผลิตโดยกรรมวิธีโลหะผงอีกด้วย ซึ่งชิ้นงานที่ได้จากกรรมวิธีโลหะผงนั้นจะมีรู พรุนอยู่ด้วย ซึ่งเมื่อมีการเผาขาวจะเกิดออกซิเดชันขึ้น งานวิจัยนี้จึงสนใจที่จะศึกษาการเกิด ออกซิเดชันที่อุณหภูมิ 900 องศาเซลเซียส และสมบัติแรงดัดโด้งของเหล็กกล้าไร้สนิมพื้นออสเทน นิติก 304L โดยการเพิ่มปริมาณของธาตุนิกเกิล และธาตุโคบอลด์โดยกรรมวิธีโลหะผงซึ่งยังไม่เลย มีใครทำมาก่อน เนื่องจากธาตุผสมที่เติมเข้าไปนั้น จากการศึกษาของ Kopeliovich (2011) [1] พบว่า ธาตุนิกเกิลนั้นมีสมบัติเพิ่มความเสถียรของโครงสร้างออสเตนไนท์ ความด้านทานการกัดกร่อน ความแกร่ง ความสามารถในการเชื่อม และความสามารถในการยึดเกาะของฟิล์มออกไซด์ที่ ผิวชิ้นงาน ในขณะที่ธาตุโคบอลด์นั้นมีสมบัติเพิ่มความแข็งแรงที่อุณหภูมิสูง magnetic permeability รวมทั้งเพิ่มสมบัติทางกายภาพ เช่น การนำความร้อนและลดการขยายหรือ หดตัวเมื่อมี การเปลี่ยนแปลงความร้อน ซึ่งจะลดปัญหาด้านความด้าที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิลงได้ ด้วย ดังนั้นผู้วิจัยเห็นว่าทั้งสองธาตุนี้ล้วนมีสมบัติที่ดี จึงต้องการศึกษาผลของการผสมธาตุใน สัดส่วนที่แตกต่างกันต่อพฤติกรรมการเกิดออกซิเดชันที่อุณหภูมิสูง และแรงดัดโด้งภายหลังการ จำลองการเผาที่อุณหภูมิสูงเป็นระยะเวลานาน โดยคาดว่าจะสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา เหล็กกล้าไร้สนิมพื้นออสเทนนิติก 304L เพื่อประโยชน์ในการใช้งานที่อุณหภูมิสูงในอนาคต ต่อไปได้

1.2 <u>วัตถุประสงค์ของงานวิจัย</u>

- เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบถึงผลของปริมาณนิกเกิล โคบอลต์ และ นิกเกิลและ โคบอลต์ผสม ร่วมกัน ในผงเหล็กกล้า ไร้สนิม 304L ต่อแรงดัดโค้งของชิ้นงานที่มีการเผาผนึก และจำลองการ เผายาวที่ 900 องศาเซลเซียสเป็นเวลา 100 ชั่วโมง
- เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบถึงผลของปริมาณนิกเกิล โคบอลต์ และ นิกเกิลและ โคบอลต์ผสม ร่วมกัน ในผงเหล็กกล้าไร้สนิม 304L ต่ออัตราการเกิดออกซิเดชันที่ 900 องศาเซลเซียสที่ผิว ของชิ้นงาน
- เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบถึงผลของปริมาณนิกเกิล โคบอลต์ และ นิกเกิลและ โคบอลต์ผสม ร่วมกัน ในผงเหล็กกล้าไร้สนิม 304L ต่อออกไซด์ที่เกิดขึ้นในเนื้อพื้นที่ 900 องศาเซลเซียส

1.3 <u>ขอบเขตการทำวิจัย</u>

- สึกษาผลของปริมาณนิกเกิล และ โคบอลต์ผสมในผงเหล็กกล้าไร้สนิม 304Lที่ 1, 2, 3 และ 4%
   โดยน้ำหนัก ต่ออัตราการเกิดออกซิเดชันที่ 900 องศาเซลเซียส
- สึกษาผลของปริมาณนิกเกิล และ โคบอลต์ผสมในผงเหล็กกล้าไร้สนิม 304Lที่ 1, 2, 3 และ 4%
   โดยน้ำหนัก ต่อแรงคัด โค้งที่ได้ของชิ้นงานที่มีการเผาผนึกและจำลองการเผายาวที่อุณหภูมิ
   900 องศาเซลเซียสเป็นเวลา 100 ชั่วโมง
- 3. ศึกษาชนิดของออกไซด์ที่เกิดขึ้นที่ผิวที่ระยะเวลา และ ในเนื้อของชิ้นงานที่สนใจ

1.4 <u>ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ</u>

- ทราบถึงผลของปริมาณนิกเกิล และ โคบอลต์ผสมในผงเหล็กกล้าไร้สนิม 304L ต่ออัตราการ เกิดออกซิเดชันที่ 900 องศาเซลเซียสในชิ้นงานที่มีส่วนผสมแตกต่างกัน
- ทราบถึงผลของปริมาณนิกเกิล และ โคบอลต์ผสมในผงเหล็กกล้าไร้สนิม 304L ต่อแรงคัคโค้ง ของชิ้นงานที่มีการเผาผนึกและจำลองการเผายาวที่อุณหภูมิ 900 องศาเซลเซียสเป็นเวลา 100 ชั่วโมงในส่วนผสมที่แตกต่างกัน
- 3. เป็นแนวทางในการพัฒนาเหล็กกล้าไร้สนิม 304L เพื่อประโยชน์ในการใช้งานที่อุณหภูมิสูง
- 4. เพื่อเผยแพร่ความรู้ที่ได้รับจากงานวิจัยนี้ผ่านการตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติ หรือนานาชาติ

บทที่ 2

การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น

2.1 <u>ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับเหล็กกล้าไร้สนิม</u> [2]

เหล็กกล้าไร้สนิม เป็นโลหะผสมเบสเหล็ก ที่มีโครเมียมตั้งแต่ 11% ซึ่งเป็นปริมาณขั้นต่ำที่ ป้องกันการเกิดสนิมในบรรยากาศที่ไม่เป็นมลพิษ โดยส่วนมากเหล็กกล้าไร้สนิมจะประกอบด้วย โครเมียมมากกว่า 30% หรือ เหล็กน้อยกว่า 50% เพื่อให้สามารถเกิดชั้นฟิล์มของโครเมียมออกไซด์ที่ผิว ได้ นอกจากนี้ยังมีการเติมธาตุอื่นๆ เช่น นิกเกิล, โมลิบดีนัม, ทองแดง, ไทเทเนียม, อะลูมิเนียม, ซิลิกอน ในโอเบียม ในโตรเจน ซัลเฟอร์ ซีรีเนียม เพื่อเพิ่มสมบัติต่างๆ โดยทั่วไปเกรคมาร์เทนไซต์มีคาร์บอน 0.03-1% ดังแสดงในตารางที่ 2.1 และ ภาพที่ 2.1 ซึ่งเป็นภาพที่แสดงถึงภาพรวมความสัมพันธ์ระหว่าง สมบัติของเหล็กกล้าไร้สนิม ต่อ ชนิดของธาตุผสมต่างๆ

ภาพที่ 2.1 : ภาพแสดงความสัมพันธ์ระหว่างส่วนผสมทางเคมี และสมบัติเหล็กกล้าไร้สนิมเกรดต่างๆ [2]

2945	AIN		12			-	and produces, with		10		0.5	
lonignetion	Appie	e	Ma	54	'		0		and the second s		Osure	
otage species	1000	0.00	1.000	1.00	10.640	0.010	11.55-14.50				D30-8.30AL	
540300	403	0.00	1.00	1.00	0.841	6.641	10 50-11 75	0.50			6×C-67515	
409900	407	4.17	1.00	1.000	0.040	6.8160	16.05-18.00					
543000	4.39	6.12	1.24	1.00	0.040	0.15(4)	16.00.18.00		0.60			
543028	4.907	0.74	1.23	1.00	0.000	0.040	16 20-16 00				0.15 min 54	
543023	430854	0.12	1,25	1,000	0.000	0.000	16.00-18.00		675325		4.111 1111 211	
543400	434	6.12	1,00	1.00	0.940	4.675	18 00 71 00		0.17.1.07			
\$44200	442	0.30	1,00	1.80	C Deb	0.000	18.00-23.00	6.55	- 72		6.90-1.25 Ca	
\$44300	443(b)	0.30	1.00	1,00	0.040	0.030	17.45.16.58	1.00	1 21 2 50	0.025	10 20 + 4 (C + N)(-0.80 T) + b	
\$44400	444(b)	6.625	1.00	1,00	0.040	0.030	17.30-13.30	1.99	1.174.00	6.75	fame after a setter and	
544600	446(0)	0.20	1.50	1.00	0.042	0.030	13,00-27,00		1.00.3.00			
\$16309	18-35%4(c)	6.08	1.25-2.50	1.00	0.042	8.1300	17,39-15.50		1,39-1.30			
Hartenstic sile	198		1.000									
540300	403	4.15	1.00	8.50	0.048	0.1130	11.39-13.00			11		
541000	410	9.13	1,00	1,00	0.048	6.630	11.30-13.00					
541408	414	4.15	1.00	1.00	0.040	0.230	11.50-13.50	1.25-2.50	-			
543600	416	4.15	1.25	1,00	0.060	0.15(x)	12,09-14.00	-	0.00		-	
543630	416 Plas X(d)	4.45	1.50-2.50	1,00	0.260	8.15(4)	12.09-14.00		6.50		A 44 - C 8	
541623	4145c	0.15	1.25	1,00	0.060	8.060	12,05-14.00				6L13 Hun 54	
543000	430	0.15(s)	1.00	1,00	0.040	8:030	12.00-14.00					
542010	Triss Bittefel	0.15-0.30	1.00	1.00	0.040	8.638	13.50-11.00	6.25-1.00	0.40-1.00			
543020	4207	0.15(a)	1.25	1.00	0.068	0.15(4)	12.00-14.00		0.60			
643875	43085454	0.50-0.40	1.25	1.00	0.060	0.060	12.00-14.00	1.00	0.60	100	0.15 min Sc; 0.60 Zz or Ca	
5451481	411	8.20	1.00	1.00	0.040	0.030	11.00-17.00	1.25-2.58				
EARDER	4454	0.60-0.75	1.00	1.041	8.042	0.030	16.90-16.00		0.75	10.00		
EadOUT	4408	8 75-8-95	1.00	1.041	0.042	0.030	16.00-16.00	-	6.75	10.1		
Sector Sector	4400	0.95-1.20	1.00	1.041	0.040	0.030	16.00-18.00		41.75			
	447500	0.95.1.20	1.25	1.001	0.042	0.26-0.25	16.08-12.00	0.75	0.40-0.60	0.08	1	
54403	440F5c(b)	0.95-1.30	1.25	1.00	0.040	0.030	16.05-11.00	0.75	0.60	0.08	8.15 win Se	
Annality allow												
		0.25	5.56.7.58	1.00	0.060	0.010	16.98-18.90	3.56-5.50		0.25		
Science.	ALC: NO. OF COMPANY	46.2.5	4 00 4 00	3 00.4 00	0.040	0.040	15.90-18.00	4.00-5.00		0.06-0.20		
526361	Call Chapters	0.06	5.00.4.58	1.00	0.040	8 16-0 35	16.99-18.90	5.00-6.50	0.90		1.75-2.25 Ca	
226300	201022(1)	10.000	4 20 4 20	7.000	0.040	0.034	38 68.23 60	11.50.11.50	1 55-1.00	8 25-6.40	8.16-6.30 Nb; 8.10-8.30 V	
230010	22-13-3401	10.000	4.00.7.00	0.60	0.000	0.030	18.05.71.00	16.66.20.00	4.00-4.00	0.15	2.80 Cu	
221000	34,3119(2)	0.79	15 00 15 00	1.00	0.050	0.050	16.00.21.00	3.60	0.50.3.00	9 20-0 80	# 58-2.80 Ca	
\$21396	13-13LCB0	0.25	15,00-18,00	3.00	0.000	0.000	16 05 18 00	7 00-9 00	10.047.0.000	0.08-0.70		
121800	Nonunac 60(g)	0.10	1,00,11,00	1.00	0.040	0.000	19 40 51 50	5 55.7 55		015440		
221904	21-4-9LC(0)	10.04	8.00-20.00	1.000	0,060		16 55 18 58	0 50 7 95		0 20 0 45		
524100	16-3Mo(r)	0.15	11.00-14.00	-1.00	0.060	0.000	12.00.18.00	4.09.4.00	0 55.1 50	5,40,0,60	8 50-1 50 Ca	
\$28290	18-18 Phot(c)	4.15	17,00-19,00	1.00	0,043	0.000	11.00-17.00	1 50.7 00	4144-01144	0.15.0.70	1.00 Ce	
100	Hitzmin: H(g)	0.00	1,00-9,00	1.09			10.00-11.00	1.00.8.00				
530100	301	0.13	2.00	1.09	0.043	0.030	17.00-18.00	8,00,10,00				
534290	3412	8.15	2.00	1.00	10,040	0.000	17.00-27.00	8.00-10.00	0.00			
130300	363	6.15	2.00	1.00	6.30	0.13(A)	17.00-29.00	2.00.10.00	0.24			
530310	303 Phus X(d)	0.15	1.30-4.30	1.00	6.39	9.25(8)	12.00-29.00	7.00-10.00	10.10		8 15 min Se	
\$30323	3035e	0.25	2.00	1.00	6.39	0.060	12/00-58/00	8.00-34.00			2 51.4 20 0 - 8 10 5-	
\$34336	303 Cu(%)	0.85	1.00	1.100	6.15	9.30(a)	12,00-59,00	6.00-10.00	100		2.3016.001.42, 0.10 (4	
538400	394	0.04	2.00	1.00	0.045	0.030	18.09-29.00	8.00-10.39				
539403	304.	0.03	2.00	1,00	0.045	0.030	11.09-21.00	£.00-12.00			A set of the lot	
230438	502 HQ/00	0.10	2.00	1.00	0.045	0.030	17.00-19.00	E.00-38.00		200	2.00-4.00 C.s.	
\$39431	367 HQ-FM(x)	6.06	2.00	1.00	0.040	6.14	16.00-19.00	9.99-11.00		194	1.39-2.40 Ca	
339452	304 804(5)	4.04	2,00	3,00	0.045	6.030	18.00-26.00	8.80-10.50	-	0.36-0.30		
530580	345	0.12	2.00	1.00	8.045	0.020	17.00-19.00	10.00-13.09		10.0		
530900	309	6.20	2.80	1.00	0.045	0.020	22.00-34.00	12.00-15.00		1000		
150906	3495	0.08	2.00	1.00	8.045	0.030	32.09-34.00	12.00-15.00		100		
151000	310	0.25	2.00	1.59	8.045	0.050	34.00-36.00	19.00-22.05				
531008	3305	0.06	2.00	1.50	0.045	0.050	24.05-26.00	19.00-22.00	1.000	-		
571600	336	0.05	2.00	1.00	10.045	0.030	16.00-16.00	10.00-14.00	2,99-3.90			
531603	3167	0.030	2.00	1.00	0.045	0.034	16.00-18.00	10.00-54.00	2.00-3.60		_	
\$31426	3165	10.00	2.00	1:00	0.30	(6.30(a))	17.05-19.00	12:00-14:00	1.75-2.50	_		
STURM	342	0.00	2.00	1.00	8.045	0.36	18.05-20.00	11.00-15.00	3.00-4.00			
No. 1 Person	310	6.000	2.00	5.00	0.045	0.035	18.00-30.00	11.00-15.00	100-4.00		100 Jan 199	
S17146	3475		7.00	1.000	0.045	0.000	17.00.19.00	9.95.13.99			3 x Cmir Ti	
2321990	341		2,00	1.00	0.045	0.075	17.00.19.00	8.85.13.00			10 x Casin Me	
3.94780	341	0.00	2.00	1.000	0.045	0.0.0	17.00.10.00	8 40, 17 00			10 × C-1 10 M	
10.047.00	3411(5)	10.04	2,00	1.00	4,945	8.18-6,13	17,000-18,000	0.00 13.00			10 - 0 1 10 30 - 0 15 5 751	
-	No TO Section	- EL BIEL	2.00	1.00	8.13-8.17	0.036	17,00-19,00	9,06-12.00			40 MC-0100 Mellin 12-0111	
534723	Pero 2400)		and the second sec									
\$34723 \$38400	384	0,08	2,00	3.00	0.045	0.038	13.00-17.00	17,00-19,00	A 444 A 444		A	

ตารางที่ 2.1 : ตารางแสดงส่วนผสมทางเคมีของเหล็กกล้าไร้สนิม เกรดมาตรฐาน และ เกรดพิเศษ [2]

Hone: All compositions include fit as belows. (a) (Meissner, reduct time consistence or 0, (1) Designation converting All type, but is not and in that system. (c) Consistent that mater, addre that AlSI type. (d) Tinde same of Article (d) Tinde same of

ตารางที่	2.1 (ต่อ	) : ตารางแส	ดงส่วนผสมทา	างเคมีของเ	หล็กก	เ ล้าไร้ส ^ะ	นิม เกร	รดมาตรฐาน	และ	เกรดพิเศา	ĥ
								~ <u>~</u>			

[2]

195	ADI	Composition, with mot										
Arrigenties	444	c	Ma	9		\$	6r	(Ni	Ma		Onlines	
Duplex alleys												
C12803	2205(c)	0.050	2.00	1.00	0.030	8.020	21.0-23.0	4.50-6.50	2.50-3.50	0.06-0.22	100 m	
037550	Alloy 255(c)	0.04	1.50	1.00	0.04	0.03	34.8-27.0	4.50-6.50	2.00-4.00	0.10-0.25	1.58-2.50 Ca	
111000	3.29	0.20	1.00	0.75	0.040	0,030	23.00-28.00	2.50-5.00	1.80-2.00	and the		
\$32950	7-Mo Plus(c)	0.03	2,00	10.60	0.075	0.010	26.6-29.0	3,50-5,20	1.00-2.50	6.15-0.35		
Precipitation b	ardeastile alloys										10/22/0122/02	
CT VAN)	Pff13-4 Mo(g)	0.05	0.20	0.10	0.010	0.00%	12.25-13.25	7.50-8.50	2.00-2.50	0.05	0.90-1.35 AI	
212200	15-1298(4)	0.07	1.00	1.00	0.040	0.030	14.00-15.50	3,58-5.58	100 million (100 m		0.15-0.45 Nh; 2.30-4.30 C	
515300	15-2998(e)	0.09	1.00	1.90	0.040	0:030	14.00-16.00	£.50-7.25	2,00-3,00		0.75-1.50.AJ	
2137400	17-4855(+)	0.07	1.00	1.00	0.040	6.030	15.50-17.50	3.00-5.90	144		9,15-0.45 Mb; 3.80-5.80 C	
21 14442	PHI (7-3(e)	0.05	1.00	1.00	0.045	0.040	16.00-18.00	#.58-7,75			0.75-1.50 Al	
211700	43360	6.07.011	0.50-1.25	0.50	0.040	0.030	16.00-17.00	4.00.5.00	2.55-3.25	0.07-0.13		
535000	634/50	0.16-0.15	0.50-1.25	0.55	0.048	0.030	15:90-16.00	4.00-5.00	2.56-3.25	0.07-0.13		
232300	Cumum 450(c)	0.05	1.00	1.00	0.030	0.030	14.60-16.00	5.00-7.00	0.56-1.00	41	R + C mit: 125-1.75 Cr	
545900	Custom 455(c)	0.05	0.50	0.50	0.940	0.030	11.90-12.50	7.59-9.50	8.50	100	0.10-0.50 Mic 1.50-2.50 C 0.80-1.40 Ti	
\$66296	A286(c)	0.08	2.00	1.06	0.040	0.830	13.56-16.00	34.0-37.9	1.00-1.50		0.35 AL 0.0010-0.0101 1.90-2.35 Ti; 0.30-0.50	

2.2 <u>ชนิดของเหล็กกล้าไร้สนิม</u> [2]

เหล็กกล้าไร้สนิมสามารถแบ่งได้เป็น 5 กลุ่ม โดยที่ 4 กลุ่มแรกแบ่งตามลักษณะโครงสร้าง จุลภาค และกลุ่มสุดท้ายแบ่งตามการอบชุบความแข็ง คือเหล็กกล้าไร้สนิมพื้นเฟอริติก ,เหล็กกล้าไร้ สนิมพื้นมาร์เทนซิติก,เหล็กกล้าไร้สนิมพื้นออสเทนนิติก, เหล็กกล้าไร้สนิมดูเพลกซ์ (พื้นเป็นออสเตน นิติกและ เฟอริติก) และโลหะผสมที่ผ่านการอบชุบทางความร้อนเพิ่มความแข็งด้วยการตกตะกอน

<u>เหล็กกล้าไร้สนิมพื้นเฟอริติก</u>

มิโครงสร้างผลึกแบบ body-centered-cubic (bcc) เหมือนกับธาตุเหล็กที่อุณหภูมิห้อง โลหะ ผสมประเภทนี้แม่เหล็กสามารถดูดติด แต่ไม่สามารถเพิ่มความแข็งโดยกรรมวิธีทางความร้อนได้ โดยทั่วไปความแข็งแรงไม่สูง ความแข็งแรง ณ จุดคราก (yield strength) อยู่ในช่วง 275-350 MPa, ความแกร่งต่ำ, เกิดการกัดกร่อนได้ง่าย ข้อเด่นคือ ต้านทานการกัดกร่อนภายใต้บรรยากาศที่มีคลอไรด์, ด้านทานการกัดกร่อนภายใต้บรรยากาศปกติ และ ออกซิเดชัน ราคาไม่สูง เหล็กกล้าไร้สนิมชนิดนี้ แบ่งย่อยได้ 3 ประเภท ตามปริมาณโครเมียม 1.1 <u>โครเมียมต่ำ (11% Cr)</u> - ความต้านทานการกัดกร่อน และออกซิเคชัน ปาน กลาง, fabricability ดี ราคาถูก

 1.2 <u>โครเมียมปานกลาง (16-18% Cr)</u> - ใช้เป็นวัสดุในการทำโครงยานยนต์ และ อุปกรณ์ทำครัว แต่โลหะผสมประเภทนี้ยังไม่นิยมผลิตเนื่องจากปริมาณโครเมียมที่น้อย จึงทำให้มีความแกร่งต่ำ และความสามารถในการเชื่อมก็ต่ำเช่นกัน

1.3 <u>โกรเมียมสูง (19-30% Cr)</u> - มักถูกเรียกว่าเป็น superferritics (ดังแสดงในภาพที่
2.1) ใช้สำหรับทำเครื่องมือที่ต้องการความด้านทานการกัดกร่อน และออกซิเดชันสูง เหล็กกล้าไร้สนิมพื้นเฟอริติกเกรดนี้ มักมีการเติมอะลูมิเนียม หรือโมลิบดีนัม รวมถึง ปริมาณการ์บอนต่ำ ทำให้ ผลิตได้ โดยเทกนิกพิเศษในการหลอม ซึ่งสามารถผลิตโลหะ ที่ การ์บอน หรือในโตรเจนต่ำมากๆได้

ธาตุที่ทำให้เฟสเฟอร์ไรท์เสถียร คือ ไทเทเนียม และ ในโอเบียม เติมเพื่อป้องกัน sensitization และเพิ่ม ความสามารถในการเชื่อม

<u>เหล็กกล้าไร้สนิม พื้นมาร์เทนซิติก</u>

เหล็กกล้าไร้สนิมที่มีพื้นมาร์เทนซิติกนี้ เช่นเดียวกับโลหะผสมเบสเหล็ก คือ เป็นออสเตนในท์ เหมือนกัน ทำให้แข็งขึ้นโดยการชุบแข็ง จากนั้นอบชุบเพื่อเพิ่มความเหนียว และความแกร่ง เหล็กกล้า ไร้สนิมเกรคนี้แม่เหล็กสามารถดูดติด และโครงสร้างที่ผ่านการอบชุบแล้วเป็นแบบ body-centered tetragonal (bct) ซึ่งมี yield strength ประมาณ 275 MPa, กลึงไสตัดเจาะได้ง่าย, สามารถขึ้นรูปเย็นได้ ความแข็งแรงของเหล็กกล้าไร้สนิมเกรคนี้มากจากกรรมวิธีทางความร้อน ซึ่งแปรตามปริมาณคาร์บอน ที่ผสมอยู่ โดยที่เมื่อปริมาณการ์บอนสูงขึ้นความแข็งแรงจะเพิ่มขึ้น ในขณะที่ความเหนียวและ ความ แกร่งลดลง ในประเภทนี้เกรคที่นิยมใช้คือ S41000 ซึ่งมี โครเมียม 12% คาร์บอน 0.1% ซึ่งเหล็กกล้าไร้ สนิมชนิดนี้อบชุบได้ความแข็งที่หลากหลายตั้งแต่ 20-40 HRC ซึ่งพบว่าปริมาณการ์บอนมากขึ้น ส่งผล ให้การ์ไบด์ปฐมภูมิสูงขึ้น โดยส่งผลให้ความด้านทานการสึกหรอสูงขึ้น ในเหล็กกล้าไร้สนิมที่มีพื้น มาร์เทนซิติกนี้สามารถเติมธาตุโมลิบดีนัม และนิกเกิล เพื่อปรับปรุงสมบัติในการต้านทานการกัดกร่อน และความแกร่งได้

<u>เหล็กกล้าไร้สนิม พื้นออสเทนนิติก</u>

เป็นกลุ่มเหล็กกล้าไร้สนิมที่ใหญ่ที่สุด และใช้ประโยชน์มากสุด แต่ไม่สามารถเพิ่ม

ความแข็งได้โดยกรรมวิธีทางความร้อน เหล็กกล้าไร้สนิมกลุ่มนี้แม่เหล็กไม่สามารถดูดติดได้ มี โครงสร้างแบบ face-centered-cubic (fcc) เหมือนโครงสร้างของเหล็กที่อุณหภูมิสูง (900-1400°C) เหล็กกล้าไร้สนิมเกรคนี้มีความเหนียวที่ดีมาก, ความสามารถในการขึ้นรูปสูง, ความแกร่งที่อุณหภูมิต่ำ มากสูง นอกจากนี้ยังสามารถเพิ่มความแข็งได้โดยการขึ้นรูปเย็น อย่างไรก็ตาม นิกเกิลเป็นธาตุหลักที่ถูก ใช้ทำให้เฟสออสเตนในท์เสถียร คาร์บอนและในโตรเจนก็เช่นกัน เนื่องจากสามารถละลายใน โครงสร้าง fcc ได้ นอกจากนี้การเพิ่มความต้านทานในการกัดกร่อนให้สูงขึ้นทำได้โดย รักษาสมดุล ระหว่างธาตุที่ทำให้เป็นเฟสเฟอไรท์ เช่น โครเมียม และโมลิบดีนัม กับธาตุที่ทำให้เป็นเฟสออสเตน ในท์เหล็กกล้าไร้สนิมกลุ่มนี้สามารถแบ่งย่อยได้ 2 ประเภท คือ

- 1. โลหะผสมโครเมียม และนิกเกิล เช่น S30400, 31600
- 2. โลหะผสมโครเมียม แมงกานีส และในโตรเจน เช่น S20100 และ S24100

ซึ่งกลุ่มโลหะผสมโครเมียม แมงกานีสนี้ ปกติจะมีนิกเกิลน้อยกว่า ดังนั้นการคงโครงสร้างให้ เป็นออสเตนในท์จะต้องมีแมงกานีส 5-20 % ที่ในโตรเจนสูง สำหรับโลหะผสมที่มีนิกเกิลต่ำ เพื่อเพิ่ม การละลายของในโตรเจนในออสเตนในท์ เพื่อป้องกันการเปลี่ยนเฟสจากออสเตนในท์ เป็นมาร์เทน ใซต์ ดังนั้นเมื่อปริมาณในโตรเจนสูงขึ้น ความแข็งแรงของโลหะผสมออสเทนนิติกก็จะสูงขึ้นเช่นกัน โดยทั่วไปโลหะผสมโครเมียม และนิกเกิลที่ผ่านการอบอ่อน จะมี yield strength 200-275 MPa ในขณะ ที่โลหะผสมที่มีในโตรเจนสูงมี yield strength มากถึง 500 MPa ดังที่กล่าวมาข้างต้น โลหะผสมพื้น ออสเตนในท์สามารถเพิ่มความแข็งโดยการขึ้นรูปเย็นได้ ซึ่งปริมาณความแข็งที่เพิ่มขึ้น ขึ้นกับปริมาณ ธาตุผสม เมื่อธาตุผสมมากขึ้น อัตราการเพิ่มความแข็งจะต่ำลง ดังแสดงในภาพที่ 2.2 ซึ่งเกรด 301 นั้นมี ปริมาณนิกเกิล 7% และเกรด 305 มีปริมาณนิกเกิล 11.5% โดย yield strength ขึ้นกับปริมาณชาตุผสม โลหะผสมออสเทนนิติกที่มีปริมาณชาตุผสมต่ำ เช่น S20100, S20161, S30100 และ S30400 มักมีสมบัติ ที่แม่เหล็กดูดติดได้ เนื่องจากการเปลี่ยนเฟสเป็นมาร์เทนไซต์เมื่อปริมาณการขึ้นรูปเย็นมากเพียงพอ หรือผ่านการกลึงไสตัดเจาะมา อัตราการเพิ่มความแข็งอย่างทันทีทันใดของ S20161 เป็นข้อดีของการ สึกหรอแบบไถล ในเกรด S30400 ทองแดงถูกเติมเพื่อลดอัตราการเพิ่มความแข็ง เพื่อเพิ่มอัตราการผลิต

ภาพที่ 2.2: ผลของการขึ้นรูปเย็นต่อสมบัติทางกลของเหล็กกล้าไร้สนิม (a) เกรด 301 และ (b) เกรด 305 [2]

นอกจากนี้สมบัติในการด้านทานการกัดกร่อน ยังขึ้นกับปริมาณของธาตุผสมเช่นกัน การเติม โมลิบดีนัมลงโลหะผสมเกรด S31700 และ S31600 เพื่อเพิ่มสมบัติในการด้านทานการกัดกร่อนภายใต้ บรรยากาศที่มีคลอไรด์ ส่วนเกรดที่มีปริมาณโครเมียมสูงนั้น เช่น S30900 และ S31000 ถูกใช้งานใน บรรยากาศที่มีออกซิเดชัน และอุณหภูมิสูง ในขณะที่โลหะผสมเกรดที่มีปริมาณนิกเกิลสูง เช่น N08020 ถูกใช้ในบรรยากาศที่มีกรดอย่างรุนแรง นอกจากนี้ยังมีการเติมธาตุไทเทเนียม หรือในโอเบียม เพื่อทำ ให้การ์บอนใน S32100 หรือ S34700 เสถียร เพื่อป้องกันการแตกระหว่างเกรนหลังจากใช้งานที่ อุณหภูมิสูง เช่นเดียวกันกับเกรดที่มีการ์บอนต่ำ (AISI L หรือ S) เช่น S30403 (ประเภท 304L) บาง ประเภทอาจมีการเติมธาตุนิกเกิลสูงมากถึง 38% เพื่อเพิ่มความด้านทานในการกัดกร่อนให้สูงขึ้น ประเภทนี้เราจะจัดเป็นโลหะผสมเบสนิกเกิล โลหะผสมที่มีนิกเกิล, โมลิบดีนัม (6%) และในโตรเจน (0.20%) เราจะเรียกว่า superaustenitics ดังแสดงในภาพที่ 2.1

<u>เหล็กกล้าไร้สนิมดูเพลกซ์ (พื้นเป็นออสเทนนิติกและ เฟอริติก)</u>

เหล็กกล้าไร้สนิมประเภทนี้ คือโลหะผสมระหว่างโครเมียม โมลิบดีนัม และนิกเกิล เพื่อให้ ใด้โครงสร้างที่เป็นออสเตนในต์ และเฟอร์ไรต์ โครงสร้างของเหล็กกล้าไร้สนิมประเภทนี้เมื่อเทียบกับ เหล็กกล้าไร้สนิมพื้นออสเทนนิติกแล้วมีความสามารถในการด้านทานการกัดกร่อนสูงกว่า และมีความ เหนียว กับความแกร่งที่มากกว่าในเหล็กกล้าไร้สนิมพื้นเฟอริติก เหล็กกล้าไร้สนิมดูเพลกซ์นี้มีความ แข็งแรง ณ จุดคราก ตั้งแต่ 550 – 690 MPa ในสภาพอบอ่อน ซึ่งมีค่ามากกว่า 2 เท่าเมื่อเทียบกับการมี เพียงโครงสร้างเพียงแบบเดียว โลหะผสมดั้งเดิมในประเภทนี้ เช่น S32900 หรือประเภทที่มีการเติมธาตุ ในโตรเจนเข้าไป เช่น S32950 และ S31803 ซึ่งมีปริมาณออสเตนในต์ถึง 50% นอกจากนี้การเติมธาตุ ในโตรเจนยังเพิ่มสมบัติในการเชื่อม ความด้านทานการสึกหรอในบรรยากาศที่มีคลอไรค์ และความ แกร่งอีกด้วย ความแกร่งที่เพิ่มขึ้นนั้นขึ้นกับปริมาณออสเตนในต์ที่ปรากฏ ซึ่งทำให้สามารถผลิตเป็น ผลิตภัณฑ์ที่หนักได้ เช่น ผลิตภัณฑ์แบบ plate และแบบ bar ได้

5) <u>โลหะผสมที่ผ่านการอบชุบทางความร้อนเพิ่มความแข็งด้วยการตกตะกอน (PH)</u>

โลหะผสมโครเมียมนิกเกิล ที่สามารถชุบแข็งได้ มีหลายเกรค เช่น ออสเตนนิติก (S66286) กึ่งออสเตนนิติก (S1700) หรือมาร์เทนซิติก (S17400) เหตุที่ชื่อเรียกแตกต่างกันไปนั้น ก็ด้วยโครงสร้าง จุลภากที่ได้จากการผ่านกระบวนการละลายและอบอ่อน (Solution-annealed microstructure) นั้น แตกต่างกัน สารกึ่งออสเทนนิติก เป็นผลพลอยได้ จากการกระบวนการให้ความร้อนแก่ออสเตนนิติก เพื่อเปลี่ยนออสเตนในต์ ให้เป็นมาร์เทนไซต์ การขึ้นรูปแบบเย็นบางครั้งถูกใช้เพื่อเพิ่มผลลัพธ์หรือ ปฏิกิริยาของกระบวนการบ่มแข็ง นอกจากนี้ในการอบชุบยังมีการเติมธาตุจำพวก อะลูมิเนียม (Aluminum), ไทเทเนียม(Titanium), ในโอเบียม (Niobium) และ ทองแดง (Copper) ด้วย เพื่อให้ได้ สารประกอบเชิงโลหะ (Intermetallic compounds) แต่จากการใช้ มาร์เทนซิติก (S17400) จะได้ ตะกอนของสารประกอบทองแดง

้ โลหะผสมที่ผ่านการอบชุบทางกวามร้อนเพิ่มกวามแข็งด้วยการตกตะกอน มีก่ากวามเก้นดึง ณ ้งคครากสูง (Tensile yield strength) เหมือนกับเหล็กกล้าไร้สนิมพื้นมาร์เทนซิติก โดยสูงถึง 1700 MPa การขึ้นรูปแบบเย็นก่อนการทำการบ่มแข็ง อาจส่งผลให้ค่าความแข็งแรง (Strength) สูงขึ้น คุณสมบัติ โดยทั่วไปของเกรด PH สามารถนำไฟฟ้าได้ดี มีความแข็งดี ทนทานต่อการกัดกร่อนปานกลาง-ดี เมื่อ เปรียบเทียบความแข็งและการทนต่อการกัดกร่อนเหล็กกล้าไร้สนิมพื้นมาร์เทนซิติก กับ PH พบว่า PH มีความแข็งมากกว่าและทนต่อการกัดกร่อนได้ดีกว่า ทั้งนี้ เป็นเพราะ PH มี องค์ประกอบของ โครเมียม, ้นิกเกิล, โมลิบดีนัมที่สูงกว่า และยังมืองค์ประกอบของการ์บอนที่ต้องกวบคุมไว้โดยระดับสูงสุดที่ 0.04 ้สำหรับองค์ประกอบคาร์บอนของเหล็กกล้าไร้สนิมพื้นมาร์เทนซิติก ส่วน PH จัดว่ามีอยู่ในระดับต่ำ ้ทั้งนี้ ระดับที่ต่ำของการ์บอนนี้เป็นตัวสำคัญที่กำหนดกวามแกร่งและการนำไฟฟ้า ให้มีกวามแกร่งสูง และการนำไฟฟ้าได้ดี แต่ในทางตรงกันข้าม จะไม่ค่อยต้านทานการสึกหรอได้ดีนัก โดยเกรดS17400 เป็น Percipitation-hardenable (PH) Stainless steel ที่รู้จักมากที่สุด S17400 นั้นประกอบด้วย โครเมียม นิกเกิล เหมือนกับ Percipitation-hardenable (PH) Stainless steel ทั่วไป จะต้องมืองค์ประกอบของ ทองแดง สำหรับการบ่มแข็ง และ ในโอเบียม สำหรับกระบวนการทำให้การ์บอนเสถียร กระบวนการ บ่มแข็งยังถูกนำไปใช้กับธาตุอื่นด้วย เช่น ไทเทเนียม (S45500), อะลูมิเนียม (S13800) และ ไนโอเบียม (S45000) ในกระบวนการบ่มแข็ง อาจเติมธาตุโมลิบดีนัม เพื่อเพิ่มคุณสมบัติทางกายภาพ หรือ ความ ้ต้านทานต่อการกัดกร่อน สำหรับการเพิ่มความต้านทานในการกัดกร่อนให้แก่ ไทเทเนียม (S45500) ต้องใส่ทองแคงและ โมลิบดีนัมร่วมกัน ส่วนระดับของการ์บอนได้ถูกควบคุมไว้แล้วว่าต้องอยู่ในระดับ ู้ใด ยกเว้นในกึ่งออสเทนนิติก (S35500) ต้องมีการ์บอนอยู่ในระดับที่จะเปลี่ยนไปอยู่ในรูปที่ต้องการได้ (desired phase transformation)

2.3 <u>อิทธิพลของธาตุ</u> [1]

โลหะผสมมีส่วนผสมเคมีที่เปลี่ยนไปจากการเติมธาตุต่างๆ เพื่อปรับปรุงสมบัติต่างๆ โดยสมบัติที่ สามารถปรับปรุงได้เป็นไปดังตารางที่ 2.2

Function	Elements
Stabilizing austenite	Ni, Mn, Co and Cu
Stabilizing ferrite	Cr, W, Mo, V, Al and Si
Carbide forming	Cr, W, Mo, V, Ti, Nb, Ta and Zr
Graphitizing	Si, Ni, Co and Al
Decrease of the eutectoid concentration	Ti, Mo, W, Si, Cr and Ni
Increase of corrosion resistance	Al, Si, and Cr

ตารางที่ 2.2 : ตารางแสดงสมบัติที่สามารถปรับปรุงได้โดยธาตุต่างๆ

ชาตุแมงกานีส (Mn) - เพิ่มความสามารถในการชุบแข็ง ความเหนียว และความต้านทานการ สึกหรอ นอกจากนี้แมงกานีสสามารถยับยั้งการเกิดเหล็กซัลฟายด์ ทำให้ความแข็งแรงที่อุณหภูมิสูง เพิ่มขึ้น

ชาตุนิกเกิล (Ni) - เพิ่มความแข็งแรง แรงกระแทก ความแกร่ง และเพิ่มความต้านทาน การกัดกร่อนโดยเกิดสารประกอบกับชาตุอื่น

ธาตุโครเมียม (Cr) - เพิ่มความสามารถในการชุบแข็ง ความแข็งแรง ความต้านทานการสึก หรอ และเพิ่มความต้านทานในการกัดกร่อนอย่างสูงเมื่อมีปริมาณมากกว่า 12%

ธาตุซิลิกอน (Si) - เพิ่มความแข็งแรง ความยืดหยุ่น ความต้านทานต่อกรด และช่วยให้ เกรนมีขนาดใหญ่ ซึ่งส่งผลดีต่อ magnetic permeability

ธาตุโคบอลต์ (Co) - เพิ่มความแข็งแรงที่อุณหภูมิสูง และ magnetic permeability รวมทั้ง เพิ่มสมบัติทางกายภาพ เช่น การนำความร้อนและลดการขยาย หรือหดตัวเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงความ ร้อนซึ่งจะลดปัญหาด้านความล้าที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิ

2.4 <u>เหล็กกล้าไร้สนิมพื้นออสเทนนิติก</u> [3]

เหล็กกล้าไร้สนิมพื้นออสเทนนิติก ที่มีชื่อเรียกคังนี้ เนื่องจากเหล็กกล้าไร้สนิมชนิดนี้มี โครงสร้าง F.C.C. ที่อุณหภูมิห้อง โดยมีปริมาณโครเมียม และนิกเกิล ประมาณ 18 – 8 หรือ 18 – 10 ใน เกรดทั่วไป โดยเหล็กกล้าไร้สนิมพื้นออสเทนนิติกนี้มีความเหนียว และความด้านทานในการกัดกร่อน สูงมาก จึงทำให้สามารถใช้งานได้หลากหลาย เช่น ที่อุณหภูมิติคลบ ใช้เป็นอุปกรณ์บรรจุก๊าซเหลว และ ที่อุณหภูมิสูง ใช้เป็นอุปกรณ์แลกเปลี่ยนความร้อน เช่นเดียวกับในเกรดเฟอริติก เหล็กกล้าไร้สนิมพื้น ออสเทนนิติกไม่สามารถทำให้แข็งขึ้นได้โดยการชุบแข็งที่อุณหภูมิห้อง อย่างไรก็ตาม อัตราการเย็นตัว ไม่ทำให้ออสเตนในท์เปลี่ยนเป็นมาร์เทนไซต์ การเปลี่ยนแปลงนี้อาจเกิดได้ในกรณีขึ้นรูปเย็น ส่วนการ เชื่อม หรือการใช้งานที่อุณหภูมิ 425 – 800 องสาเซลเซียส อาจส่งผลให้เกิดการกัดกร่อนตามขอบเกรน (intergranular corrosion) ในเหล็กกล้าไร้สนิมการ์บอนสูง ในขณะที่เฟส intermetallic เช่น ซิกมา อาจ ตกตะกอนในโลหะผสมที่มีโครเมียม และโมลิบดีนัมสูง ส่งผลให้เปราะที่อุณหภูมิห้อง

2.4.1 ประเภทของเหล็กกล้าใร้สนิมพื้นออสเทนนิติก [3]

- เกรด 18 10 ซึ่งประกอบด้วยการ์บอน 0.02 0.05 % โดยความไวในการเกิดการกัดกร่อนตาม ขอบเกรน (intergranular corrosion) นั้นขึ้นกับปริมาณการ์บอนที่มี
- โลหะผสมที่มีการเติมไททาเนียม และ ในโอเบียม เพื่อทำให้เสถียรเพื่อต่อต้านการเกิดการกัด กร่อนตามขอบเกรน (intergranular corrosion)
- 3. เหล็กกล้าที่มีปริมาณนิกเกิลต่ำ สามารถทำให้แข็งขึ้นได้ (work-hardening)
- เหล็กกล้าที่มีปริมาณนิกเกิลสูง สำหรับใช้งานที่อุณหภูมิติดลบ และเพิ่มความสามารถในการ ขึ้นรูปลึก
- 5. เกรคที่มีความแข็งแรงสูง จะมีในโตรเจนเป็นส่วนประกอบ
- 6. โลหะผสมที่มีการเติมแมงกานีสแทนที่นิกเกิล
- 7. เกรคที่มีโมลิบคีนัม และทองแคง เพื่อปรับปรุงความต้านทานในการกัคกร่อน
- 8. เกรคที่มีซิลิคอน เพื่อปรับปรุงความต้านทานในการเกิดออกซิเดชันที่อุณหภูมิสูง

- โลหะผสมที่มีความด้านทานในความคืบมาก จะมี นิกเกิล, โมลิบดีนัม, ทั้งสเตน, วานาเดียม, ไทเทเนียม, ในโอเบียม หรือ โบรอน เป็นส่วนประกอบ
- 10. เกรดสำหรับทำอิเลกโทรดในการเชื่อม
- โลหะผสมที่มีการเติมซัลเฟอร์, ซีรีเนียม หรือทองแดง เพื่อปรับปรุงความสามารถในการกลึง ใสตัดเจาะ (machinability)

2.4.2 โครงสร้างของเหล็กกล้าใร้สนิมพื้นออสเทนนิติก [3]

1. ผลของชาตุผสมหลัก

1.1 <u>นิกเกิล และ โครเมียม</u>

โครงสร้างของโลหะผสมเหล็ก – โครเมียม – นิกเกิล (Fe-Cr-Ni) ที่อุณหภูมิสูงขึ้นกับ ปริมาณของธาตุโครเมียม(ธาตุที่ทำให้เฟสเฟอร์ไรท์เสถียร) และปริมาณของธาตุนิกเกิล (ธาตุที่ทำให้เฟสออสเตนในท์เสถียร) เมื่อเพิ่มปริมาณธาตุนิกเกิลในเหล็กกล้าไร้สนิม พื้นเฟอริติกที่มีโครเมียม 18 % โครงสร้างจะเปลี่ยนเป็นออสเตนในท์ ดังภาพที่ 2.3 ผลของ ปริมาณธาตุโครเมียม และนิกเกิลที่อุณหภูมิสูง สามารถอธิบายได้ดีโดยการตัดแผนภูมิ สมดุล 3 เฟสระหว่างเหล็ก – โครเมียม – นิกเกิลที่อุณหภูมิคงที่ ดังภาพที่ 2.4

ภาพที่ 2.3 : ภาพตัดที่ความเข้มข้นคงที่ของแผนภูมิสมดุล 3 เฟสระหว่างเหล็ก – โครเมียม – นิกเกิล แสดงถึงผลในการทำให้เฟอร์ไรท์เสถียรของโครเมียม และผลในการทำให้ออสเตนไนท์เสถียรของ นิกเกิล [3]

1.2 <u>คาร์บอน</u>

ที่อุณหภูมิสูงโลหะผสมออสเทนนิติก เหล็ก – โครเมียม – นิกเกิล (Fe-Cr-Ni) สามารถ ละลายคาร์บอนได้ปริมาณหนึ่ง ซึ่งส่งผลให้แกมมา () เสถียร ดังภาพที่ 2.5 เมื่ออุณหภูมิ ลดลงความสามารถในการละลายจะต่ำลง และคาร์บอนจำนวนหนึ่งจะตกตะกอนอย่างช้าๆ ในรูปของคาร์ไบด์ที่มีโครเมียมสูง สามารถหลีกเลี่ยงการตกตะกอนนี้ได้โดยกรรมวิธีทาง ความร้อนโดยการละลาย solution annealing ซึ่งให้ความร้อนไปที่ 1000 – 1150 องศา เซลเซียสจากนั้นให้เย็นตัวอย่างรวดเร็ว ทำให้ออสเตนไนท์ที่เกิดขึ้นที่อุณหภูมิสูงสามารถ คงโครงสร้างนี้ที่อุณหภูมิได้

ภาพที่ 2.5 : ความสามารถในการละลายคาร์บอน ต่อคาร์ไบด์ M₂₃C₆ (M = Cr, Fe) ของเหล็กกล้าไร้ สนิม 18%Cr – 8%Ni [3]

1.3 <u>โมลิบดีนัม</u>

การทำให้โครงสร้างเฟอร์ไรท์เสถียรเนื่องจากโมลิบดีนัม ดูได้จากภาพที่ 2.6 ซึ่งแสดง โครงสร้างของเหล็กกล้าไร้สนิม 18%Cr – 8%Ni – 2%Mo ที่อุณหภูมิห้องซึ่งพบว่ามี 2 เฟส ประกอบไปด้วย ออสเตนไนท์ (A) และเฟอร์ไรท์ (F) หากต้องการโครงสร้างออสเตนไนท์ เพียงอย่างเดียวสำหรับเหล็กกล้า 18% Cr – 2% Mo จะต้องมีปริมาณนิกเกิลมากกว่า 10% หรือ 12% สำหรับที่ 3% Mo นอกจากนี้โมลิบดีนัมยังทำให้เกิดเฟส intermetallic เช่น เฟส ซิกมาซึ่งเป็นสาเหตุให้เปราะที่อุณหภูมิห้อง

ภาพที่ 2.6 : ผลของโมลิบดีนัมต่อแผนภาพสมดุลของโลหะผสมเหล็ก – โครเมียม – นิกเกิล ที่เย็นตัวใน อากาศจาก 1100 – 1150 องศาเซลเซียส[3]

1.4 <u>ในโตรเจน</u>

เช่นเดียวกับการ์บอน ในโตรเจนทำให้แกมมา (🚏) เสถียร ซึ่งแสดงผลดังภาพที่ 2.7

ภาพที่ 2.7 : ผลของในโตรเจนต่อเฟสออสเตนในท์ (A) และเฟอร์ไรท์ (F) และโครงสร้างของเหล็กกล้า ใร้สนิมเหล็ก – โครเมียม – นิกเกิล [3]

1.5 <u>ไทเทเนียม และ ในโอเบียม</u>

ทั้งสองธาตุนี้ทำให้โครงสร้างเฟอร์ไรท์เสถียร และคึงธาตุที่ทำให้โครงสร้างออสเตนในท์ เสถียรอย่างการ์บอน และในโตรเจน มาอยู่ในรูปของการ์ไบด์ และในไตรด์

2. การตกตะกอนของคาร์ไบด์ และในไตรด์ [3]

2.1 <u>เกรคที่ไม่เสถียร</u>

เหล็กกล้าไร้สนิมพื้นออสเทนนิติกสามารถมีการ์บอนได้ถึง 0.15% ความสามารถในการ ละลายการ์บอนของโลหะผสม 18 – 8 แสดงดังภาพที่ 2.5 เส้นที่แบ่งระหว่างเฟสที่เป็น แกมมา (r) ออกจากบริเวณที่เป็น แกมมา (r) ร่วมกับการ์ไบด์ ซึ่งตะกอนการ์ไบด์นี้มี สูตร M₂₃C₆ โดยทั่วไปที่พบ M มักเป็นธาตุโครเมียม หรืออาจเป็นเหล็ก, โมลิบดีนัม และ นิกเกิล ซึ่งอาจเขียนได้ (Cr, Fe, Mo, Ni) 23C₆ หรือเฉพาะเกรดที่มีการ์บอนสูง ซึ่งปริมาณ การ์บอนนี้จะสูงกว่าเหล็กกล้าไร้สนิมพื้นออสเทนนิติกเกรดมาตรฐาน อาจพบ M_7C_3 หลัง กระบวนการ austenitizing ที่ 1100 องศาเซลเซียสจะยังมีการ์บอนอยู่เมื่อเย็นตัวอย่าง รวดเร็ว หากโลหะผสมที่ผ่านการอบอ่อนที่อุณหภูมิ 500 – 800 องศาเซลเซียส จะเกิดการ ตกตะกอนของการ์บอนตามขอบเกรนในรูปของ $M_{23}C_6$ ซึ่งมีโครเมียมสูง ทำให้รอบๆ การ์ไบด์นี้มีปริมาณโกรเมียมที่ต่ำกว่า ทำให้วัสดุไวต่อการเกิดการกัดกร่อนตามขอบเกรน อัตราการตกตะกอนของ $M_{23}C_6$ เพิ่มขึ้นเมื่อปริมาณการ์บอนมากขึ้นดังภาพที่ 2.8 เริ่มแรก $M_{23}C_6$ จะตกตะกอนที่เกรน และขอบ incoherent twin ก่อนที่จะเกิดในเกรดของออสเตน ในท์ ดังภาพที่ 2.9 ขอบเขตที่เหล็ก และโมลิบดีนัมจะแทนที่โกรเมียมนั้น ขึ้นกับอุณหภูมิ, เวลา และปริมาณการ์บอน หากเหล็กกล้ามีปริมาณเฟอร์ไรท์น้อย ตะกอนจะเกิดขึ้นที่ รอยต่อระหว่างเฟอร์ไรท์ และออสเตนไนท์

ภาพที่ 2.8 : ผลของคาร์บอนต่อกลไกการตกตะกอนของ M₂₃C₆ ในเหล็กกล้าไร้สนิม 18 -10 [3]

ภาพที่ 2.9 : แผนภาพ TTT สำหรับการตกตะกอนของ M₂₃C₆ ในโลหะผสม 18Cr – 9Ni – 0.05C ที่ quench จาก 150 องศาเซลเซียส [3]

ความสามารถในการละลายคาร์บอนของโลหะผสม 18Cr – 12Ni – 2Mo มีความสัมพันธ์ ดังสมการ : log (C ppm) = 7.771 – 6.272 / T (K)

โมลิบคีนัมลดความสามารถในการละลายคาร์บอนในออสเตนในท์ และเร่งการตกตะกอน ของ M₂₃C₆ เมื่อปริมาณนิกเกิลเพิ่มขึ้นก็มีผลเช่นเคียวกัน ส่วนในโตนเจนนั้นสามารถ ละลายได้ดีในเหล็กกล้าไร้สนิมพื้นออสเทนนิติกคาร์บอนต่ำ (มากกว่า 0.1% ที่สูงกว่า 550 องศาเซลเซียส) ชะลอการตกตะกอนของ M₂₃C₆ ดังแสดงในภาพที่ 2.10 และ 2.11 ที่ระดับ ในโตรเจนสูงจะลดความสามารถในการแพร่ของโกรเมียม และคาร์บอนในออสเตนไนท์

ภาพที่ 2.10 : การตกตะกอนของ M₂₃C₆ ต่อเวลาที่ 650 องศาเซลเซียสในเหล็กกล้าไร้สนิม 18Cr – 12Ni – 2Mo[3]

ภาพที่ 2.11 : ผลของในโตรเจนต่อกลไกการตกตะกอนของ M₂₃C₆ ในเหล็กกล้าไร้สนิม 17Cr – 13Ni – 5Mo - 0.05C [3]

อย่างไรก็ตามการ์บอนสามารถแทนที่ด้วยในโตรเจนได้ใน M₂₃C₆ เป็น M₂₃(C,N)₆ ดังนั้น เมื่อมีปริมาณการ์บอน 0.08% หรือมากกว่า การเติมในโตรเจนจะให้ผลที่ตรงข้าม และเร่ง การตกตะกอนของ M₂₃C₆ และในภาพที่ 2.12 แสดงแผนภูมิสมดุลเฟสของโลหะผสมเหล็ก – โกรเมียม – นิกเกิล – ในโตรเจน ที่ 18% โครเมียม อุณหภูมิที่ 900 องศาเซลเซียส พบว่า ตะกอนโครเมียมในไตรด์เกิดขึ้นในรูป Cr₂N ที่ในโตรเจนสูง และเป็นเฟสที่ไม่เสถียร

ภาพที่ 2.12 : แผนภูมิสมดุลเฟสของโลหะผสมเหล็ก – โครเมียม – นิกเกิล – ในโตรเจน ที่ 18% โครเมียม อุณหภูมิที่ 900 องศาเซลเซียส [3]

การเพิ่มอุณหภูมิในการทำ austenitizing ทำให้เกิดการโตของเกรน และเร่งให้เกิดการ ตกตะกอนของ M₂₃C₆ รวมถึงการขึ้นรูปเย็นยังเพิ่มอัตรการตกตะกอนของการ์ไบด์ภายใน เกรนด้วย

2.2 <u>เกรคที่เสถียร</u>

การเติมไทเทเนียม และในโอเบียมชะลอการตกตะกอนของ M₂₃C₆ ส่งผลให้ความด้านทาน การกัดกร่อนตามขอบเกรนสูงขึ้น การกำจัดให้คาร์บอนในออสเตนไนท์นั้นทำได้โดยการ ทำให้เกิดการ์บอนไนไตรด์ Ti(C,N) และ Nb(C,N) และการ์บอนซัลไฟด์ Ti₄C₂S₂ โดยเมื่อ ปริมาณนิกเกิลที่เพิ่มขึ้น ส่งผลให้การละลายของ NbC และ TiC ในออสเตนไนท์ดีขึ้น โดย M(C,N) นี้จะตกตะกอนภายในเกรน

3. การเกิด intermetallic phase [3]

โลหะผสมที่ประกอบไปด้วยธาตุ transition A เช่น Fe, Ni, Mn, Co และอื่นๆ ร่วมกับธาตุ transition B เช่น Cr, Ti, V และอื่นๆนั้นส่งผลให้เกิดเฟส intermetallic ซึ่งมีสูตรตั้งแต่ A4B ไป ถึง AB4

3.1 เฟสซิกมา (Sigma phase)

ค่า Cr และ Ni เทียบเท่านำมาใช้ในการหาความเป็นไปได้ในการเกิดเฟสซิกมาในโลหะ ผสมเหล็ก – โครเมียม – นิกเกิลที่อุณหภูมิสูง ดังภาพที่ 2.13 และในภาพที่ 2.14 ได้แสดง ถึงผลของธาตุผสมต่างๆต่อกลไกการตกตะกอนของเฟสซิกมา โดยที่โครเมียม, โมลิบดีนัม , ไทเทเนียม และในโอเบียมล้วนแต่เร่งให้เกิดเฟสซิกมา ในขณะที่อัตราการเกิดถูกเร่งโดย การเติมซิลิกอน 2 – 3% การขึ้นรูปเย็นลดช่วง incubation ซึ่งเป็นช่วงในการเกิดเฟสซิกมา ในทางตรงกันข้ามขนาดเกรนของออสเตนในท์จะโตขึ้นระหว่างการอบอ่อนที่อุณหภูมิสูง เพื่อชะลอการตกตะกอน โดยปกติกลไกการตกตะกอนในออสเตนไนท์ช้ากว่าในเฟอไรท์ มาก ในการเชื่อมการมีเฟอร์ไรท์ (เดลต้า) อาจเป็นสาเหตุให้เกิดซิกมาในเหลีกกล้าไร้สนิม ออสเทนนิติกได้

(ก่าโครเมียมเทียบเท่า และก่านิกเกิลเทียบเท่าหาได้จาก

Cr = Cr + 3(Si) + Mo + 10(Ti) + 4(Nb)

Ni equivalent = Ni + 0.5(Mn) + 21(C) + 11.5(N) [3]

ภาพที่ 2.13: ภาพตัดที่ 650 องศาเซลเซียสของแผนภูมิสมดุลเฟสระหว่างเหล็ก –โครเมียม – นิกเกิล [3]

ภาพที่ 2.14 : อัตราการตกตะกอนของเฟสซิกมาที่ 700 องศาเซลเซียส [3]

ภาพที่ 2.15 : แผนภาพ TTT สำหรับการตกตะกอนของเฟสซิกมาในเหล็กกล้าไร้สนิมพื้นออสเทนนิติก 17Cr – 12Ni – 2.5 Mo – 0.5 Ti [3] แผนภาพ TTT ในภาพที่ 2.15ใช้สำหรับทำนายปริมาณเฟสซิกมาที่ตกตะกอนออกมาที่ อุณหภูมิคงที่ ณ เวลาต่างๆกัน นอกจากนี้ความคืบยังเร่งให้เฟสซิกมาตกตะกอน และขยาย ช่วงในการเกิดไปที่อุณหภูมิต่ำลง การตกตะกอนของเฟสซิกมาสามารถควบคุมได้จาก อัตราการแพร่ของโครเมียม และธาตุอื่นๆที่ทำให้เกิดซิกมา และโหมดของ nucleation โดย กลไกเป็นไปตามกฎของ Johnson – Mehl : log [ln1 / (1-W)] = n log t – n log T คังแสคง ในภาพที่ 2.16 ซึ่งกลไกการเกิดเฟสซิกมาในเหล็กกล้าไร้สนิมพื้นออสเทนนิติกขึ้นกับ ส่วนผสมทางเคมีของออสเตนไนท์ที่เหลืออยู่หลังการตกตะกอนของคาร์ไบด์และในไตรด์

ภาพที่ 2.16 : ปริมาณการตกตะกอนของเฟสซิกมาในเหล็กกล้าใร้สนิมพื้นออสเทนนิติก 17Cr – 12Ni – 2.5 Mo – 0.5 Ti เป็นฟังก์ชันของเวลา ณ อุณหภูมิคงที่ [3]

เมื่อไม่มีการตกตะกอนของเฟสซิกมา ดังภาพที่ 2.17a ปริมาณของคาร์ไบด์ M₂₃C₆ และปริมาณ โครเมียมที่มีอยู่ในการ์ไบด์นั้นจะเพิ่มขึ้น เมื่อเวลาเพิ่มขึ้น ณ อุณหภูมิคงที่ อย่างไรก็ตามจะมีผลที่ แตกต่างกันเมื่อพิจารณาในเหล็กกล้าที่ชอบเกิดเฟสซิกมา ดังแสดงในภาพที่ 2.17b โดยเวลาจะลดลง หลังการเกิดเฟสแรกขึ้นมา โดยเมื่อเฟสซิกมาเริ่มเกิดขึ้น M₂₃C₆ จะเริ่มสลายไป ซึ่งเฟสซิกมานี้เกิดขึ้น เมื่อปริมาณการ์บอนที่มีต่ำกว่าค่าวิกฤต และเมื่อค่าโครเมียมเทียบเท่ามากกว่า 18%

ภาพที่ 2.17 : ค่าสัดส่วนน้ำหนัก และ ส่วนผสมทางเคมีของ M₂₃C₆ (%โดยน้ำหนัก) ระหว่างการอบ อ่อนที่อุณหภูมิคงที่ของเหล็กกล้าไร้สนิม 2 ชนิด ซึ่ง a มีการตกตะกอนของเฟสซิกมา ในขณะที่ b ไม่มี การตกตะกอนของเฟสซิกมา [3]

ปริมาณของการ์บอนที่มีเป็นปัจจัยหลักในการควบคุมการตกตะกอนของเฟสซิกมา ดังภาพที่ 2.18 ในอุตสาหกรรมเหล็กกล้าไร้สนิมพื้นออสเทนนิติกเหล็ก – โครเมียม – นิกเกิล เกรด 25Cr – 20Ni มีการ์บอนถึง 0.20 % มักเกิดเฟสซิกมา ถ้าการ์บอนเกิน 0.35% แนวโน้มการเกิดเฟสซิก มาจะหายไป ในเหล็กกล้า 18Cr – 8Ni และ 18Cr – 12Ni ที่มีการ์บอนมากกว่า 0.1 % จะไม่พบ เฟสซิกมา และเฟสซิกมาตกตะกอนในเฟอร์ไรท์เร็วกว่าในออสเตนไนท์ถึง 100 เท่า

ภาพที่ 2.18 : ความสัมพันธ์ระหว่าง % โดยน้ำหนักของเฟสซิกมาต่อปริมาณคาร์บอนในเหล็กกล้าไร้ สนิมพื้นออสเทนนิติกที่ไม่เสถียร 25Cr – 20Ni [3]

ส่วนผสมทางเคมีของเฟสซิกมาถูกกำหนดในเหล็กกล้าไร้สนิมพื้นออสเทนนิติกเกรคต่างๆ (17Cr – 12Ni – 2.5Mo – Ti, 25Cr – 20Ni – 0.03 และ 0.13C, 0.6 และ 2Si) เมื่อเวลา 10 – 5000 ชั่วโมงที่อุณหภูมิ 650 – 900 องศาเซลเซียส ที่สมดุลการวิเคราะห์ตะกอนเฟสซิกมาใน เหล็กกล้า 25Cr – 20Ni ที่ไม่เสถียรตรงกับสูตร Cr₂₃Fe₂₃Ni₄ การมีโมลิบดีนัมในเหล็กกล้าที่มี ไทเทเนียมส่งผลให้เกิดการลดลงของปริมาณโครเมียมที่อยู่ในเฟสซิกมา และเพิ่มความเข้มข้น ของเหล็ก โดยส่วนผสมแสดงได้ดังสูตร (Cr, Mo)₃₅(Fe, Ni)₆₅ ส่วนซิลิกอนเป็นธาตุที่ทำให้เฟส ซิกมาเสถียรได้ดีที่สุด

3.2 เฟส intermetallic อื่นๆ

แผนภาพ TTT ของการตกตะกอนของเหล็กกล้าไร้สนิมที่มีโมลิบดีนัมในภาพที่ 2.19 แสดงให้เห็นการเกิดเฟส chi และ laves phase ที่อุณหภูมิ และเวลาหนึ่งๆ โมลิบดีนัมเพิ่ม ความเสถียรของ เฟส intermetallic นี้ กลไกการเกิดแสดงดังภาพที่ 2.20

12Ni – 2Mo [3]

ภาพที่ 2.20 : แผนภาพแสดงกลไกการเปลี่ยนไปของออสเตนไนท์ [3]

ส่วนประกอบของ chi phase ใกล้เคียงกับ Fe₃₆Cr₁₂Mo₁₀ ซึ่ง lave phase สูตรคือ Fe₂Mo ซึ่งการ์ ใบด์ M₂₃C₆ เกิดที่อุณหภูมิ 650 องศาเซลเซียส ในปฏิกิริยาดังนี้

$$Mo \qquad Mo$$

$$M_{23}C_{6} \rightarrow (Fe, Cr)_{21}Mo_{2}C_{6} \rightarrow M_{6}C$$

Chi phase นี้สามารถตกตะกอนในเหล็กกล้าไร้สนิมที่มีไทเทเนียมเป็นธาตุที่ทำให้เสถียร 18Cr – 10 Ni แสดงในภาพที่ 2.21 ปฏิกิริยาเกิดโดยการเปลี่ยน TiC ส่วนหนึ่งไปเป็น M₂₃C₆ ในขณะ ที่ Fe₂Nb lave phase ตกตะกอนหลังการให้ความร้อนที่ 800 องศาเซลเซียสเป็นเวลา 1000 ชั่วโมงในโลหะผสมที่มีในโอเบียมสูง 18Cr – 10Ni ดังภาพที่ 2.22 โดยกลไกการเกิด Fe₂Nb และ M₆C (Fe₃Nb₃C) แสดงดังแผนภาพที่ 2.23

ภาพที่ 2.21 : แผนภาพ TTT ของการตกตะกอนของเหล็กกล้าใร้สนิมพื้นออสเทนนิติก 18Cr – 10Ni – Ti [3]

ภาพที่ 2.22 : แผนภาพ TTT ของการตกตะกอนของเหล็กกล้าไร้สนิมพื้นออสเทนนิติก 18Cr – 10Ni – 0.9Nb [3]

ภาพที่ 2.23 : แผนภาพแสดงกลไกการเกิด Fe_2Nb และ M_6C (Fe_3Nb_3C) [3]

 การเพิ่มความแข็งให้แก่ออสเตนในท์ Hardening of the austenite [3]
 เหล็กกล้าไร้สนิมพื้นออสเทนนิติกมีความแข็งแรง ณ จุดคราก และแรงดึงสูงสุดต่ำ มีค่าน้อย กว่า 300 และ 650 MPa ตามลำดับ อย่างไรก็ตามค่าเหล่านี้สามารถปรับปรุงให้ดีขึ้นได้โดย กระบวนการเพิ่มความแข็งหลายๆ วิธี ดังนี้ 4.1 Solid Solution Hardening

ธาตุในโลหะผสมที่ทำช่วยเพิ่มความแข็ง คือ ในโตรเจน, คาร์บอน และโบรอน แสดงคัง ภาพที่ 2.24 ในทางตรงกันข้ามการเพิ่มความแข็งแรง ณ จุดครากขึ้นกับธาตุที่ไปละลายแล้ว เพิ่มความแข็งมากกว่า ธาตุที่ทำให้เฟสออสเตน ในท์เสถียร ความแข็งเพิ่มขึ้นเนื่องจากการ ขัดขวางการเคลื่อนที่ของดิสโลเคชันโดยการบิดเบี้ยวของ lattice เนื่องจากอะตอมที่ถูก ละลาย วิธีเพิ่มความแข็งแรง ณ จุดครากในเหล็กกล้าไร้สนิมพื้นออสเทนนิติกที่ได้ผลที่สุด คือ การเติม ในโตรเจน โดยการเพิ่ม ในโตรเจน 0.1% ทำให้ความแข็งเพิ่มขึ้น 50 MPa เหล็กกล้าไร้สนิมทั้งพื้นออสเทนนิติก และเฟอริติกสามารถทำให้แข็งขึ้นได้โดยลดขนาด เกรนซึ่งสัมพันธ์กันตาม Hall – Petch relation : $Y = Y_0 + Kd^{-1/2}$ โดย Y = ความแข็งแรง ณ จุดคราก และ Y₀ และ d คือค่าคงที่ขึ้นกับอุณหภูมิ โดยค่าK ของเหล็กกล้าไร้สนิมพื้น ออสเทนนิติกมีค่า ต่ำกว่า 2 เท่าของเหล็กกล้าไร้สนิมทั้งพื้นเฟอริติก นอกจากนี้การมีเฟส เฟอร์ไรท์ในเหล็กกล้าไร้สนิมพื้นออสเทนนิติกทำให้ก่าความแข็งแรง ณ จุดครากและแรง ดึงสูงขึ้น

ภาพที่ 2.24 : ผลของ Solid Solution Hardening ต่อออสเตนในท์ [3]

4.2 Strain Hardening

ทั้งความแข็งแรง ณ จุดคราก และแรงดึงสามารถเพิ่มได้โดยการขึ้นรูปเย็น แต่ความเหนียว จะลดลง จำนวนความเครียดยิ่งมาก ความเค้นที่ต้องใช้ในการขึ้นรูปยิ่งมากขึ้น ปรากฏการณ์นี้เรียกว่า Strain Hardening หรือ Work Hardening ซึ่งเกิดขึ้นเนื่องจากเมื่อขึ้น รูปความหนาแน่นเพิ่มขึ้นทำให้ดิส โลเคชันเคลื่อนที่ได้ยากขึ้น สำหรับเหล็กกล้าไร้สนิม พื้นเฟอริติกนั้นแข็งขึ้นเนื่องจาก Work Hardening เพียงปานกลางในขณะที่เหล็กกล้าไร้ สนิมพื้นออสเทนนิติกความเครียดสูงขึ้นทันทีทันใด ความแตกต่างนี้เนื่องจากสมบัติทาง กลของโลหะผสมออสเทนนิติกดังแสดงในภาพที่ 2.25 อัตราการขึ้นรูปเย็นหาได้จากการ ลดลงของพื้นที่หน้าตัด (%)

ภาพที่ 2.25 : กราฟ Work Hardening ของ a คือ เกรดออสเทนนิติก 18Cr – 10Ni – 0.10C และ b คือ เกรดเฟอริติก 17Cr – 0.08C [3]

บางส่วนผสมทางเคมีก็สามารถเพิ่มอัตรา Work Hardening ในเหล็กกล้าออสเทนนิติกได้ ดังนั้นเกรคที่มีนิกเกิลต่ำจะเสถียรน้อย และมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนเฟสเป็นมาร์เทนไซด์ ระหว่างการขึ้นรูปเย็น ซึ่งทำให้ความแข็งเพิ่มขึ้น ดังภาพที่ 2.26 ในทำนองเดียวกัน เนื่องจากผลของคาร์บอนซึ่งเป็นธาตุที่ทำให้แกมมาเสถียรมาก ที่ 0.02%C จะแข็งขึ้นเร็ว กว่าพวกที่มีการ์บอนมากกว่า 0.06% นอกจากนี้ทองแดงยังลด Strain hardening ในขณะที่ ในโตรเจน และซิลิกอนให้ผลตรงข้าม

ภาพที่ 2.26 : ผลของปริมาณนิกเกิลต่อกราฟความเค้น – ความเครียดที่แท้จริงของเหล็กกล้าไร้สนิมพื้น ออสเทนนิติก 17% Cr [3]

4.3 Precipitation hardening การชุบแข็งตกตะกอน

แรงดึง หรือ UTS' ของเหล็กกล้าไร้สนิมพื้นออสเทนนิติกเพิ่มเมื่ออุณหภูมิที่เริ่มเกิดมาร์ เทนไซต์ M ุมากกว่า 20 องศาเซลเซียส ซึ่งสัมพันธ์กันตามสมการ :

UTS' (MPa) = 15.4 [UTS + 12 + 0.82(%M)] โดย UTS' คือแรงดึง และ %M คือ % ของ มาร์เทนไซต์ก่อนขึ้นรูปเย็น การตกตะกอนภายในเกรนนั้นขึ้นกับธาตุเป็นหลัก เช่น การ์บอน, ในโตรเจน, โบรอน, วานาเดียม, ในโอเบียม หรือไทเทเนียม ซึ่งสำคัญกับกลไก การเพิ่มความแข็งในเหล็กกล้าไร้สนิมพื้นออสเทนนิติก โดยตะกอนที่ละเอียดและกระจาย ด้วอย่างสม่ำเสมอในเนื้อพื้นจะให้ผลในการขัดขวางการเกลื่อนที่ดิสโลเคชันได้ดี หลัง กระบวนการทำละลายตะกอนของ TiC และ TiN จะปรากฏอยู่ในเกรน ซึ่งช่วยเพิ่มความ คืบ ในกรณีที่มีปริมาณการ์บอนสูง และขึ้นรูปเย็นมาจะทำให้เกิดการตกตะกอนของการ์ ใบด์ $M_{23}C_6$ ภายในเกรน ในขณะที่หากเป็นเกรคที่มีโบรอนสูงจะช่วยให้ตะกอน $M_{23}(C,B)_6$ เสถียร, ละเอียด และมีการกระจายตัวอย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้การเติมไทเทเนียมและ อะลูมิเนียมสามารถเพิ่มความแข็งได้จากการตกตะกอนของ intermetallic phases ในภาพที่

2.27 แสดงผลของปริมาณไทเทเนียม และอะลูมิเนียม ต่อโครงสร้างของโลหะผสม 15Cr –

ภาพที่ 2.27 : ผลของปริมาณธาตุอะลูมิเนียม และไทเทเนียมต่อการตกตะกอนของเฟสในเหล็กกล้าไร้ สนิมพื้นออสเทนนิติก 15Cr – 25Ni [3]

5. การใช้งาน [3]

25Ni

เหล็กกล้าไร้สนิมพื้นออสเทนนิติกถูกนำไปใช้งานที่หลากหลาย ทั้งอุปกรณ์ในการสื่อสาร, เครื่องใช้ภายในบ้าน, การขนส่ง, อุตสาหกรรมอาหาร, ชิ้นส่วนในอุตสาหกรรม และ อุตสาหกรรมก่อสร้าง ซึ่งในที่นี้จะแบ่งการใช้งาน ได้เป็น

5.1 การใช้งานซึ่งคำนึงถึงความต้านทานในการกัดกร่อนเป็นหลัก [3]

อุตสาหกรรมเคมี, ปีโตรเคมีมักใช้งานด้านนี้เป็นหลัก โดยปัญหาการกัดกร่อนจะมีปัญหา มาก และเสียค่าใช้จ่ายสูงกว่าปัญหาทางกล โดยทั่วไปความต้านทานการกัดกร่อนใน สภาวะที่เป็นกรดจะเพิ่มขึ้น เมื่อปริมาณชาตุโครเมียม, นิกเกิล และ โมลิบดีนัมเพิ่มขึ้น โดย โมลิบดีนัมนั้นปรับปรุงความต้านทานการกัดกร่อนเฉพาะที่ในสภาวะที่เป็นกลอไรด์ให้ดี ขึ้น โดยถ้าสภาวะรุนแรงจะใช้งานโลหะผสมเกรด 20Cr – 25Ni – 4.5Mo – 1.5Cu ส่วนใน อุตสาหกรรมขาจะใช้เหล็กกล้าไร้สนิมโครเมียม – นิกเกิล และ โครเมียม – นิกเกิล – โมลิบดีนัมเพื่อป้องกันการปนเปื้อนของผลิตภัณฑ์จากโลหะที่ถูกกัดกร่อน นอกจากนี้ยังมี การใช้งานเหล็กกล้าไร้สนิมในวงการอุตสาหกรรมอาหารมากกว่า 40 ปีแล้ว เช่น ทำ ภาชนะบรรจุนม, ไวน์ และเบียร์ ซึ่งพื้นผิวที่ผ่านการรีดเย็นมานั้นป้องกันการปนเปื้อนได้ดี เท่ากับแก้ว แต่ที่เป็นที่รู้จักมากที่สุด คือ เกรด 18Cr – 10Ni ซึ่งนำไปทำอุปกรณ์ใน ครัวเรือน เนื่องจากสามารถนำความร้อนได้ดี นอกจากนี้ยังมีการใช้งานในวงการแพทย์ อุปกรณ์การแพทย์ และการก่อสร้างทั้งภายในและภายนอก

5.2 <u>การใช้งานซึ่งคำนึงถึงการขึ้นรูป [3]</u>

เหล็กกล้าไร้สนิมพื้นออสเทนนิติกถูกนำไปใช้ในการขึ้นรูปลึก โดยเฉพาะเกรด AISI 304L (18Cr – 10Ni) ซึ่งมีสมบัติในการขึ้นรูปลึกที่ดีเยี่ยม นอกจากนี้ยังมีการใช้งานเหล็กกล้าไร้ สนิมพื้นออสเทนนิติกในชิ้นงานที่รูปร่างซับซ้อน เช่น กันชนรถ, ดุมล้อรถ เป็นต้น และ เนื่องจากหลังการขึ้นรูปเย็นแล้ว เหล็กกล้าไร้สนิมพื้นออสเทนนิติกยังคงความเป็น non – magnetic ทำให้เหมาะแก่การใช้งานทางไฟฟ้า

5.3 <u>การใช้งานที่อุณหภูมิต่ำ [</u>3]

เช่นเดียวกับทุกโลหะที่มีโครงสร้าง FCC พบว่าจะไม่มีการแตกแบบเปราะที่อุณหภูมิต่ำ ดัง ภาพที่2.28 เนื่องจากไม่มีอุณหภูมิในการเปลี่ยนเฟสทำให้เหล็กกล้าไร้สนิมพื้นออสเทน นิติกเป็นทางเลือกหนึ่งที่ถูกนำไปใช้งานที่อุณหภูมิติคลบ (cryogenic) และยังมีสมบัติใน การเชื่อมที่ดีที่อุณหภูมิต่ำ โดยการจำกัดการเกิดเฟสที่เปราะในรอยเชื่อมอีกด้วย ส่วนการ เพิ่มความแข็ง ณ จุดครากโดยการเติมการ์บอน และในโตรเจนให้ผลที่ดีกว่าที่อุณหภูมิต่ำ ดังแสดงในภาพที่ 2.29 ซึ่งทำให้สามารถออกแบบโครงสร้างที่เบาได้ในการใช้งานที่ อุณหภูมิติดลบ

ภาพที่2.28 : ค่าความแกร่งที่อุณหภูมิต่างของเหล็กกล้าไร้สนิมพื้น a ออสเทนนิติก b เฟอริติก c ดู เพลกซ์ [3]

ภาพที่2.29 : ผลของ a คาร์บอน และ b ในโตรเจน ต่อค่าความแข็งแรง ณ จุดครากของเหล็กกล้าไร้ สนิมพื้นออสเทนนิติก 18Cr – 12Ni ที่อุณหภูมิต่างๆ [3]

5.4 <u>การใช้งานที่อุณหภูมิสูง [</u>3]

นอกเหนือจากความด้านทานในการเกิดออกซิเดชันจากการเติมซิลิกอนแล้ว การเพิ่ม ปริมาณ โครเมียมและนิกเกิลยังช่วยให้ความแข็งแรงของเหล็กกล้าไร้สนิมพื้นออสเทนนิติก ดีที่อุณหภูมิสูงด้วย จึงมีการใช้งานที่หลากหลาย เช่น superheaters, heat exchangers, เตา recuperator, boilers, เตาสำหรับการใช้งานทางปิโตรเคมี, ใบพัดกังหันก๊าซ เป็นต้น นอกจากออสเทนในต์มีความคืบที่มากกว่าเฟอร์ไรท์มากแล้ว ยังสามารถเพิ่มความคืบได้ อีกโดยการเติมธาตุ โมลิบดีนัม, ทังสเตน, วานาเดียม, ไทเทเนียม, ในโอเบียม และโบรอน

5.5 <u>การใช้งานที่อุณหภูมิห้อง [</u>3]

เหล็กกล้าไร้สนิมพื้นออสเทนนิติกถูกใช้ในการทำโครงยานพาหนะและห้องโดยสารอย่าง แพร่หลาย ในการขึ้นรูปเย็นของเกรด 18Cr – 7Ni – 0.03C – 0.2N ยังมีความแข็งที่สูงถึงแม้ ความหนาจะลดลง การเติมในโตรเจนช่วยปรับปรุงสมบัติทางกลให้แก่เกรดที่มีคาร์บอน ต่ำ ซึ่งน้อยกว่า 0.03% เพื่อหลีกเลี่ยงความไวต่อการเกิดการกัดกร่อนตามขอบเกรนใน บริเวณที่ได้รับผลของความร้อนในการเชื่อม

2.5 <u>สมบัติทางกลของเหล็กกล้าไร้สนิมพื้นออสเทนนิติก</u> [4]

- กวามแขึ่งแรง ณ จุดกราก (Yield Strength) และ แรงคึง

ความแข็งแรง ณ จุดคราก (Yield Strength) ที่อุณหภูมิห้องและ แรงดึง ของเหล็กกล้าไร้สนิม พื้นออสเทนนิติกบางเกรดที่ได้ผ่านการอบอ่อน แสดงไว้ในตารางที่ 2.3 เมื่อเปรียบเทียบกับเหล็กกล้า การ์บอน ซึ่งมีความแข็งแรง ณ จุดครากที่ 270 MPa และแรงดึงที่ 465 MPa ซึ่งพบว่าเหล็กกล้าไร้สนิม พื้นออสเทนนิติกมีสมบัติที่เหนือกว่า นอกจากนี้เหล็กกล้าไร้สนิมพื้นออสเทนนิติกนี้ยังสามารถเพิ่ม ความแข็งแรง ณ จุดคราก และ แรงดึงโดยการขึ้นรูปเย็น ผลของส่วนผสมทางเคมีส่งผลต่ออัตราการ เพิ่มความแข็ง โดยเฉพาะธาตุที่ทำให้โครงสร้างออสเตนในท์เสถียร เช่น Ni ดังแสดงในตารางที่ 2.4 โดยเกรด 301 ซึ่งไม่ธาตุที่ช่วยให้โครงสร้างออสเตนในท์เสถียร เปรียบเทียบกับเกรด 304 และ 310 และ แสดงให้เห็นถึงการมีผลที่น้อยต่อการเพิ่มความแข็ง (work hardening) ดังนั้นเหลีกกล้าไร้สนิมพื้นออ สเทนนิติกสามารถเพิ่มความแข็งได้มาก

ตารางที่ 2.3 : ตารางแสดงความแข็งแรง ณ จุดคราก (Yield Strength) ที่อุณหภูมิห้องและ แรงดึง ของ เหล็กกล้าไร้สนิมพื้นออสเทนนิติกบางเกรดที่ได้ผ่านการอบอ่อน [4]

AISI	301	304	304L	3098	3108	316	316L
Yield strength	275	290	270	310	310	290	290
(0.2% offset)							
MPa							
Tensile strength	755	580	560	620	655	580	560
MPa							

ตารางที่ 2.4 : ตารางแสดงผลของอัตราการขึ้นรูปต่อความแข็งแรง ณ จุดคราก (Yield Strength) และ แรงดึง [4]

Grade	%Cold work	Yield strength	Tensile strength MPa
		(0.2% offset) MPa	
301	10% Cold work	585	1,035
	30% Cold work	1,035	1,275
	50% Cold work	1,310	1,445
304	10% Cold work	480	685
	30% Cold work	825	860
	50% Cold work	1.000	1.100
310	10% Cold work	470	744
	30% Cold work	854	965
	50% Cold work	1,010	1,145

เหล็กกล้าไร้สนิมพื้นออสเทนนิติก มักใช้งานที่อุณหภูมิสูง ความแข็งแรงจึงอาจแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

เมื่อใช้งานระยะสั้น

ผลของอุณหภูมิที่สูงขึ้นต่อค่าความแข็งแรง ณ จุดคราก (Yield Strength) และ แรงดึง ได้แสดงในตาราง ที่ 2.5 โดยทั่วไปจะพบว่า เกรดที่มี L นั้นสมบัติจะลดลงมากกว่าเกรดปกติเมื่ออุณหภูมิสูงขึ้น

เมื่อใช้งานระยะยาว

ที่อุณหภูมิสูงโลหะจะเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างช้าๆ ความคืบอาจเกิดขึ้นเมื่อความเค้นอยู่ต่ำกว่าความ แข็งแรง ณ จุดคราก (Yield Strength)ที่ใช้ใช้งานระยะสั้น โดยความคืบแบ่งเป็น 3 ขั้นตามภาพที่ 2.30

- ขั้นปฐมภูมิ ความคืบเริ่มต้นสัมพันธ์กับเวลา โดยอัตราความคืบลดลงเมื่อเวลามากขึ้น
- ขั้นทุติยภูมิ ความคืบมีอัตราคงที่เมื่อเวลาผ่านไปที่อัตราความคืบที่ต่ำที่สุด
- งั้นสุดท้าย ความคืบ สัมพันธ์กับระยะเวลาสั้นซึ่งอัตราความคืบเพิ่มขึ้น จนชิ้นงาน แตกหัก

โดยก่ากวามกืบแสดงดังตารางที่ 2.6

ตารางที่ 2.5 : ตารางแสดงผลของอุณหภูมิในระยะสั้นต่อค่าความแข็งแรง ณ จุดคราก (Yield Strength) และ แรงดึงของเหล็กกล้าไร้สนิมออสเทนนิติกเกรดต่างๆ (ค่าความแข็งแรง ณ จุดคราก (YS) และ แรง ดึง (TS) อยู่ในหน่วย MPa) [4]

Temp	3(	)4	30	4L	31	16	31	6L	32	21	34	47
°C	YS	TS										
150	191	465	180	431	205	510	176	450	156	475	224	480
260	166	445	152	409	173	500	149	435	131	468	198	437
370	150	445	140	400	157	500	134	435	121	468	182	426
480	137	428	130	382	152	475	123	415	116	468	176	426
595	125	365	116	327	144	407	109	360	112	400	173	402
705	112	266	-	245	134	298	-	272	102	276	161	324
815	79	145	-	142	112	172	-	168	95	141	113	168

ภาพที่ 2.30 : สามขั้นตอนของความคืบ [12]

Temperature	538 °C	648 °C	734 °C	815 °C
Stress for 1% in	138 MPa	56 MPa	25 MPa	19 MPa
10,000 hours				
Stress for 1% in	76 MPa	27.5 MPa	12 MPa	9 MPa
100,000 hours				

ตารางที่ 2.6 : ตารางแสดงค่าความเค้นสูงสุดต่ออัตราความคืบที่แตกต่างกันของเหล็กกล้าไร้สนิมพื้น ออสเทนนิติก เกรด 304 [4]

เหล็กกล้าไร้สนิมพื้นออสเทนนิติกจะมีความแข็งแรงที่เพิ่มมากขึ้น เมื่ออุณหภูมิต่ำลง แม้กระทั่งที่ อุณหภูมิต่ำมากๆ เช่น -200 °C เหล็กกล้าไร้สนิมพื้นออสเทนนิติกที่มีปริมาณธาตุผสมที่มากกว่า (เช่น ธาตุที่ทำให้โครงสร้างออสเตนในท์เสถียร เช่น นิกเกิล และในโตรเจน) มีแนวโน้มการเพิ่มแรงดึงที่ต่ำ กว่า แต่ความแข็งแรง ณ จุดครากจะเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด เมื่ออุณหภูมิลดลง ในโลหะผสมที่มีปริมาณ ธาตุนิกเกิล และในโตรเจนต่ำอาจเกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเมื่ออุณหภูมิลดลง

- ความเหนียว

เหล็กกล้าไร้สนิมพื้นออสเทนนิติกที่ผ่านการอบอ่อนมีค่าการยืดตัวที่สูงมาก (โดยทั่วไปอยู่ที่ 50 – 60% หรือมากกว่านั้น) ดังนั้นจึงสามารถขึ้นรูปเย็น, กดขึ้นรูป, ดึงขึ้นรูป และขึ้นรูปทรงลึกได้ดีมาก การ ขึ้นรูปเย็นเป็นสาเหตุทำให้ความเหนียวลดลง ค่าการยืดตัวโดยประมาณที่ 20% เป็นค่าที่วัสดุต้องเผชิญ เมื่อขึ้นรูปเย็น 30% ซึ่งเป็นความเหนียวที่ยังอยู่ในช่วงที่มาตรฐานยอมรับ ที่อุณหภูมิต่ำกว่า 0 องศา เซลเซียสการยืดตัวนั้นจะลดลงเล็กน้อย มีค่าประมาณ 40 -50 %

- ความแข็ง

ในสภาพอบอ่อน ความแข็งโดยทั่วไปจะมีค่าประมาณ 150 – 160 HB ปริมาณการขึ้นรูปเย็นเพียง เล็กน้อยส่งผลให้ความแข็งเพิ่มอย่างรวดเร็วไปที่ 250 HB โดยประมาณ การขึ้นรูปเย็นต่อไปเป็นการ เพิ่มความแข็งอย่างช้าๆ สปริงถวดที่ผ่านการอบคืนตัว (temper) และเกรด 301 รีดขึ้นรูปเย็นเพื่อให้อบ คืนตัวเต็มที่ ทำให้ได้ความแข็งอยู่ในช่วง 340 – 380 HB

- ความแกร่ง

เหล็กกล้าไร้สนิมพื้นออสเทนนิติกที่ผ่านการอบอ่อนมีความแกร่งที่ดีเยี่ยม ที่มีร่องตัว V ที่ อุณหภูมิห้องมีค่าความแกร่งถึง 165 J ร่องตัว V ที่อุณหภูมิต่ำกว่า 0 องสาเซลเซียสจะมีค่าลดลง แต่ อย่างไรก็ตามค่าที่ต่ำ เช่น – 200 องสาเซลเซียส ก็ยังมีค่าความแกร่งถึง 90 -120 J ถ้าไม่ถึงค่านี้เราจะถือ ว่าวัสดุนั้นเปราะ การขึ้นรูปเย็นยังส่งผลให้ค่าความแกร่งลดลงด้วย โดยการลดลงนั้นขึ้นกับปริมาณใน การขึ้นรูปเย็น แม้เหล็กกล้าไร้สนิมพื้นออสเทนนิติกที่ผ่านการขึ้นรูปเย็นมาอย่างหนัก ยังคงมีความ แกร่ง และไม่เคยลดลงจนกระทั่งถูกพิจารณาเป็นวัสดุเปราะเลย จากข้างต้น อาจสรุปได้ว่าเหล็กกล้าไร้ สนิมพื้นออสเทนนิติกมีสมบัติทางกลที่ดีที่อุณหภูมิต่ำ ดังนั้นจึงถูกใช้งานอย่างแพร่หลาย รวมถึงนำไป เก็บก๊าซเหลวที่อุณหภูมิต่ำมากๆได้ โดยยังคงความแข็งแรงที่ดีอยู่ เช่น เกรด 304N อย่างไรก็ตาม เหล็กกล้าไร้สนิมออสเทนนิติกนี้ จะมีความแกร่งที่ต่ำ เมื่อพบกับ 2 ปัจจัย คือ

- ส่วนผสมทางเคมี อาจส่งผลให้เกิดเฟสที่เปราะ คือ เฟสซิกมา ซึ่งจะเกิดในโครงสร้างผลึกเมื่อ ถูกทำให้ร้อนในช่วงอุณหภูมิ 600 – 850 องศาเซลเซียสเป็นระยะเวลานาน ความเปราะของเฟส ซิกมานี้ ไม่เป็นอันตรายที่อุณหภูมิสูง แต่ลดความแกร่งมากเมื่ออุณหภูมิลดลง รวมถึง อุณหภูมิห้อง
- เมื่อเหล็กกล้าไร้สนิมพื้นออสเทนนิติกถูกขึ้นรูปเย็นครั้งแรก และถูกทำให้ร้อนมีอุณหภูมิอยู่ ในช่วง 550 -850 องศาเซลเซียสเป็นเวลาพอสมควร จะทำให้เกิดตะกอนของการ์ไบด์ ซึ่งจะทำ ให้กวามแกร่งลดลงที่อุณหภูมิ -100 องสาเซลเซียส
- ความล้ำ

หากโลหะได้รับแรงกลับไปกลับมาที่บริเวณหนึ่งๆ ภายใต้ความเค้นที่เกิดขึ้น อาจส่งผลให้เกิดรอยแตก เนื่องจากความล้า จำนวนรอบที่เพิ่มขึ้น ความเสียจากรอยแตกยิ่งปรากฏ ความต้านทานความล้าจึงเป็น สมบัติที่สำคัญสำหรับการใช้งานทางวิศวกรรม ซึ่งสามารถหาค่าได้โดยการนำชิ้นงานไปทดสอบความ เค้นที่กลับไปกลับมาเพื่อดูจำนวนรอบจนถึงการแตกหัก ความเค้นยิ่งสูงจำนวนรอบจนกระทั่งเสียหาย จะยิ่งต่ำ ผลการทดสอบจะถูกแสดงในกราฟ S-N curve คือกราฟระหว่างความเค้นกับจำนวนรอบ ซึ่ง แสดงดังภาพที่ 2.31 โดยส่วนมากเหล็กกล้าที่ได้รับความเค้นที่ต่ำจนไม่เกิดการเสียหาย เราจะเรียกความ เค้นนั้น ว่าความเค้นจำกัด หรือ endurance limit อย่างไรก็ตาม ในกรณีของเหล็กกล้าไร้สนิมพื้น ออสเทนนิติก การใช้งานไม่ถึงขอบเขตจำกัด ยิ่งลดความเค้น จำนวนรอบ (จนกระทั่งเสียหาย) ที่ได้ยิ่ง มากขึ้น ความเค้นที่ทำให้เกิดความเสียหายในจำนวนรอบสูงๆนั้น ถูกเรียกว่า fatigue strength ดังแสดง ตัวอย่างในตารางที่ 2.7

ภาพที่ 2.31 : กราฟ S-N curve แสดงสมบัติความล้า โดย A แทนวัสดุที่แสดงค่าความล้าจำกัด fatigue limit และ B แทนเหล็กกล้าไร้สนิมพื้นออสเทนนิติก ซึ่งแสดงค่า fatigue strength [4]

ตารางที่ 2.7 : ตารางแสดงค่าความล้าของเหล็กกล้าไร้สนิมพื้นออสเทนนิติกที่ผ่านการอบอ่อนเกรด ต่างๆ [4]

Steel grades	Fatigue strength (MPa)
301	245
304	245
316	265
321	260

ในทางปฏิบัติ การลดความเก้นลงเล็กน้อย ทำให้จำนวนรอบที่ได้มากเพียงพอที่ต้องการ เราอาจ ถือความเก้นนั้นเป็น กลามล้าจำกัดได้ การขึ้นรูปเย็น และการใช้งานที่อุณหภูมิต่ำกว่า 0 องศาเซลเซียส เพิ่มนั้นช่วยเพิ่มกวามล้าได้ การมีตำหนิที่พื้นผิวชิ้นงานส่งผลต่อก่ากวามล้าในทางลบ

2.6 <u>เหล็กกล้าไร้สนิมคาร์บอนต่ำ : AISI 304L</u> [5]

เหล็กกล้าประเภทนี้ประกอบไปด้วย คาร์บอนมากถึง 0.03% เพื่อที่จะลดกระบวนการเซนซิ ใทซ์เซชั่นในการเชื่อม หรือ ในขณะกระบวนการลดความเค้น เกรดคาร์บอนต่ำนี้ได้รับการลำดับ ความสำคัญมากกว่าเหล็กที่มีความเสถียร โดยเฉพาะตั้งแต่ กระบวนการ Argon-Oxygen Decarburization (AOD) ที่พัฒนาเพื่อเศรษฐกิจในการผลิตเหล็กกล้า ความแข็งแรง ณ จุดคราก ของ เกรดการ์บอนต่ำ ต่ำกว่า เหล็กกล้า 304 และ 316 ที่คล้ายกัน สำหรับเหตุผลของการออกแบบที่ยอมให้ ต่ำกว่าได้ การแก้ปัญหานี้จะต้องปรับปรุงเกรดการ์บอนต่ำ โดยเพิ่มของในโตรเจน 304LN และ 316LN ซึ่งมีการพัฒนา โดยการเพิ่มในโตรเจน 0.18% โดยที่ในโตรเจนนั้นแข็งทำให้มีการเพิ่มความแข็งแรง ณ จุดกราก อย่างน้อยที่สุดจะเท่ากับ 304 และ 316 นอกจากนี้ ในโตรเจนยังชะลอกระบวนการเซนซิไทซ์ เซชั่น โดยทั่วไปเกรด 304L มีส่วนผสมทางเคมีดังตารางที่ 2.8 และก่าสมบัติทางกลตามตารางที่ 2.9 และ 2.10

a	1	a	
ตารางท 2 8 •	ตารางแสดงส่วนผสม	แทางเดมของ AISI	[3041 [6]
110 INII 2.0 .			

Element	С	Mn	Si	Cr	Ni	Р	S	Fe
Weight %	0.03	Max 2	Max 1	18 - 20	8 -12	0.045	0.03	Rem.

Properties		Conditions		
		T (°C)	Treatment	
Density (×1000 kg/m ³)	8	25		
Poisson's Ratio	0.27-0.30	25		
Elastic Modulus (GPa)	190-210	25		
Tensile Strength (Mpa)	480	25	hot finished and annealed	
Yield Strength (Mpa)	170		(plate, sheet, strip) more	
Elongation (%)	40			
Reduction in Area (%)	50			
Hardness (HRB)	88 (max)	25	annealed (plate, sheet, strip)	

ตารางที่ 2.9 : ตารางแสดงสมบัติทางกลของ AISI 304L [6]

ตารางที่ 2.10 : ตารางแสดงสมบัติโดยทั่วไปของ AISI 304L [7]

GENERAL PROPERTIES (Physical, Mechanical, Thermal, Electrical, Optical)					
Nature	Typical Value	Remarks			
Specific Gravity	8.0	@ Room Temperature			
Ultimate Tensile Strength	564 MPa	@ Room Temperature			
Proof Stress (0.2%)	210 MPa	@ Room Temperature			
Elongation at Break	58%	@ Room Temperature			
Thermal Conductivity	$16.2 \text{ W m}^{-1} \circ \text{C}^{-1}$	@ Room Temperature			
Thermal Expansion Coefficient	$17.3 \times 10^{-6} {}^{\circ}\mathrm{C}^{-1}$	@ Room Temperature			
Electrical Resistivity	$7.2 \ge 10^{-7} \Omega m$	@ Room Temperature			

2.7 การเกิดออกซิเดชันในโลหะ

PER KOFSTAD (1958) [8] ทำการศึกษาการเกิดออกซิเดชันในโลหะ พบว่ามีอัตราการเกิดออกซิเดชัน ที่แตกต่างกัน ขึ้นกับชนิดของโลหะธรรมชาติและสมบัติกึ่งนำไฟฟ้าของออกไซด์ที่เกิดขึ้น และอุณหภูมิ โดยปกติที่อุณหภูมิสูง (มากกว่า 200 -300 องศาเซลเซียส) มีอัตราการเกิดออกซิเดชันดังนี้

แบบเส้นตรง ซึ่งมีสมการ
$$\frac{d(m/A)}{dt} = k_1$$

แบบพาราโบลิก ซึ่งมีสมการ $\frac{m}{A}\frac{d(m/A)}{dt} = k_2$
แบบคิวบิก ซึ่งมีสมการ $\frac{m}{A^2}\frac{d(m/A)}{dt} = k_3$

โดยจากทั้งสามสมการนี้ $\frac{m}{A}$ คือก่าน้ำหนักที่เพิ่มขึ้นต่อพื้นที่ ณ เวลา $\mathfrak{t}$

k₁ k₂ k₃ คือค่าคงที่อัตราการเกิดออกซิเดชัน โดยเป็นแบบเส้นตรง พาราโบ ลิก และ คิวบิกตามลำดับ

ส่วนอุณหภูมินั้นขึ้นกับกลไกการเกิดออกเดชัน ซึ่งเป็นไปตามสมการของอาร์เรเนียส $k = B \exp iggl(rac{-Q}{RT} iggr)$ โดย k คือค่าคงที่อัตราการเกิดออกซิเดชัน ณ อุณหภูมิ T โดย B คือค่าพารามิเตอร์ ของมิติ ซึ่งแปรตามหน่วยของ k และ Q คือค่าพลังงานกระศุ้น

เกตน์นิภา สุขวรรณวิทย์ (2549) [9] ได้ศึกษาจลนพลศาสตร์ของการเกิดสเกล พบว่า A.S. Khanna (2002) [10] และ PER KOFSTAD (1966) [11]อัตราการเกิดปฏิกิริยา กับเวลาหรือกฎอัตราที่พบ บ่อยนั้น มี 4 ประเภทคือ

แบบเส้นตรง ซึ่งมีการเกิดปฏิกิริยาที่ผิว หรือรอยต่อของเฟส เช่น การเกิดออกไซด์ที่ผิวรอยต่อของ โลหะกับออกไซด์ในสภาวะคงที่, กระบวนการแพร่ผ่านชั้นป้องกัน (Protective Layer) เป็นต้น แบบพาราโบลิก โดยทั่วไปแล้วพบมากในการเกิดออกซิเดชันของโลหะและโลหะผสมที่อุณหภูมิ ก่อนข้างสูง อัตราการเกิดปฏิกิริยานั้นจะแปรผกผันกับความหนาของออกไซด์หรือน้ำหนักของออกไซด์ ที่เพิ่มขึ้น

แบบลอการึทึม พบในการเกิดออกซิเดชันที่อุณหภูมิก่อนข้างต่ำ โดยมีลักษณะอัตราการเกิดปฏิกิริยาเร็ว ในช่วงแรกและลดลงอย่างต่อเนื่อง

แบบผสม การเกิดออกซิเดชันในโลหะบางประเภทอาจมีอัตราการเกิดปฏิกิริยาเป็นแบบผสม เช่น ความสัมพันธ์เป็นแบบผสมระหว่างแบบลอการึทึมในตอนแรก และเป็นแบบพาราโบลิก

2.8 <u>ปริทรรศนั่วรรณกรรม</u>

เสกศักดิ์ อัสวะวิสิทธิ์ชัย และปัญญวัชร์ วังยาว (2553) [12] ได้ศึกษาอิทธิพลของการเติมนิกเกิล และ โครเมียมในเหล็กกล้าไร้สนิม เกรด 316L ที่ผลิตโดยกรรมวิธีโลหะผงเพื่อปรับปรุงความสามารถ ในการใช้งานที่อุณหภูมิสูง ได้กล่าวไว้ว่า เหล็กกล้าไร้สนิม เมื่อมีธาตุโครเมียม 11 – 12 %โดยน้ำหนัก จะสามารถรวมตัวกับออกซิเจนได้เป็นโครเมียมออกไซด์บนพื้นผิวของเหล็กกล้าไร้สนิม ซึ่งป้องกันการ เกิดออกซิเดชัน และการกัดกร่อนที่อุณหภูมิสูง นอกจากนี้โครเมียมยังเป็นธาตุที่สามารถเพิ่มความ แข็งแรงให้กับวัสดุได้ด้วยกระบวนการละลายแบบของแข็ง แต่หากเกิดเฟสซิกมา ซึ่งมีสมบัติที่แข็งแต่ เปราะแล้วจะทำให้สมบัติทางกลลดต่ำลง ในขณะที่นิกเกิลนั้นเป็นธาตุที่เพิ่มความเสถียรของโครงสร้าง ออสเตนไนท์ หากเหล็กกล้าไร้สนิมมีโครเมียมสูง มีโอกาสเกิดเฟสซิกมาสูง แต่นิกเกิลสามารถช่วยลด โอกาสในการเกิดเฟสซิกมาได้โดยเฉพาะที่อุณหภูมิสูง นอกจากนี้หากเกิดเกิลกิลเกิลออกไซด์ขึ้น จะส่งผล ทำให้ฟิล์มโครเมียมออกไซด์ยึดเกาะติดที่พื้นผิวได้ดีขึ้น หากมีปริมาณนิกเกิลพอเพียง ส่งผลให้สมบัติ ทางกลดีขึ้น โดยเฉพาะที่อุณหภูมิสูง และเพิ่ม stress corrosion cracking คเณศ แสนทิ (2552) [13] ได้ศึกษาวัสดุผสมเหล็กกล้าไร้สนิม 304L และทังสเตนคาร์ไบด์ที่ขึ้นรูป ด้วยวิธีอัดผง (Powder pressing) พบว่า ความแข็งของวัสดุที่ผ่านการเผาผนึกแล้วมีค่าเพิ่มขึ้น เมื่อ สัดส่วนของผงทังสเตนการ์ไบด์เพิ่มขึ้น หรือขนาดของผงทังสเตนการ์ไบด์ลดลง

Christophe, Henri, Eric et al. (2004) [14] ทำการศึกษาผลการเคลือบในไตรดิงลงบนเหล็กกล้าไร้ สนิม เกรด 304 ต่อการเกิดออกซิเดชันที่ 900 องศาเซลเซียสด้วย XRD พบว่า เหล็กออกไซด์ (Fe₂O₃) นั้นเกิดขึ้นพร้อมๆกับการเกิดโครเมียมออกไซด์ (Cr₂O₃) และ แมงกานีสโครเมียมออกไซด์ (Mn_{1.5}Cr_{1.5}O₄)

Huntz, Reckmann, Haut et al. (2007) [15] ทำการศึกษาการเกิดออกซิเดชันของเหล็กกล้าไร้สนิม เกรด 304 และ 439 ที่800, 850, 900 และ 950 องศาเซลเซียส พบว่าที่ 850 องศาเซลเซียสนั้นมีการเกิด ออกซิเดชันเป็นแบบพาราโบลิก ซึ่งในช่วงแรกนั้นเกิดโครเมียมออกไซด์ (Cr₂O₃) แล้วตามด้วยเหล็ก ออกไซด์ (Fe₂O₃) ซึ่งมีผลต่อการเพิ่มของอัตราการเกิดออกซิเดชันสูง

Hussain, Shahid et al. (1994) [16] ได้ศึกษาการเกิดออกซิเดชันในซุปเปอร์อัลลอยเกรดต่างๆที่ อุณหภูมิสูง โดยมีการสังเกตการเกิดออกซิเดชันเหล็กกล้าไร้สนิม เกรด 304L ที่ 600 ถึง 1200 องศา เซลเซียส ตั้งแต่ 1 ถึง 400 ชั่วโมง พบว่าโครเมียมมีความสามารถในการรวมตัวกับออกซิเจนเป็น ออกไซด์ได้ดีกว่าธาตุอื่น ทำให้ได้ฟิล์มออกไซด์ (Cr₂O₃) ที่ช่วงป้องกันพื้นผิวที่ 800 องศาเซลเซียส ซึ่งมี ลักษณะการเกิดเป็นแบบพาราโบลิก

Goutier, Valette, Verdelle et al. (2010) [17] ศึกษาการเกิดออกซิเดชันของเหล็กกล้าไร้สนิม 304L ในบรรยากาศการ์บอนไดออกไซด์ที่ 1193 และ 1293 เคลวิน พบว่าช่วงแรกนั้นกลไกการเกิดออกไซด์ นั้นช่วงแรก เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว จากนั้นเป็นแบบพาราโบลิกตาม Langmuir pressure law และหลัง อัตราการเกิดออกซิเดชันที่ 1.15 มิลลิกรัมต่อลูกบาศก์เซนติเมตรมีกลไกการเกิดออกซิเดชันเป็นเส้นตรง

Karimi, Riffard, Rabaste et al. (2008) [18] ศึกษาการเกิดออกซิเดชันของเหล็กกล้าไร้สนิม 304 ที่ 1000 องศาเซลเซียส พบว่ามีการเกิด เหล็กออกไซด์ (Fe₂O₃) เหล็กโครเมียมออกไซด์ (FeCr₂ O₄) โครเมียมออกไซค์ (Cr₂O₃) และ แมงกานีสโครเมียมออกไซค์ (Mn_{1.5}Cr_{1.5}O₄) ซึ่ง 10 ชั่วโมงแรกนั้นเกิด (Mn_{1.5}Cr_{1.5}O₄ และ Cr₂O₃ ก่อนจากนั้นชั่วโมงที่ 10 ถึง 12 มีการสลายตัวจาก Cr₂O₃ ไปเป็น FeCr₂ O₄ และ Fe₂O₃ ซึ่ง 12ชั่วโมงเป็นต้นไปจนถึง 100 ชั่วโมงที่ทำการศึกษานั้นการเกิดออกซิเดชันมีกลไกการเกิด แบบพาราโบลิก ขึ้นกับความสามารถในการแพร่เข้าไปของเหล็กออกไซด์ (Fe₂O₃)

Franklin, Allison, and Pittsburgh (1927) [19] วิจัยเปรียบเทียบผลของธาตุนิกเกิล และ โคบอลต์ใน เหล็กกล้าไร้สนิมเกรคต่างๆ พบว่าทั้งนิกเกิล และ โคบอลต์นั้นมีสมบัติที่ก่อนข้างใกล้เคียงกัน และ สามารถละลายกับเหล็กเป็นเนื้อเดียวกันได้ที่อุณหภูมิสูงกว่า 1800 องศาฟาเรนไฮต์ ซึ่งอุณหภูมิที่ทำการ วิจัยนั้นไม่พบข้อแตกต่างที่ชัดเจนของธาตุทั้งสองตัว อย่างไรก็ตามผลของธาตุทั้งสองนี้ขึ้นกับเหล็กกล้า ไร้สนิมที่เป็นองก์ประกอบหลัก

นันทวัน พิชัยวงศ์ (2554) [20] ได้ศึกษาผลของธาตุผสมนิกเกิลและ โคบอลต์ในโลหะผงเหล็กกล้า ไร้สนิม 316L ต่อโครงสร้างจุลภาค ความแข็ง และความต้านทานการคัคโค้ง พบว่าเมื่อตรวจสอบ องก์ประกอบทางเคมีของโลหะผง 316L ที่มีการเติมผงนิกเกิลที่ 4 % หลังจากเผาผนึกที่ 1300 องศา เซลเซียสในบรรยากาศไฮโครเจน เป็นเวลา 30 นาที พบว่า มีบริเวณที่มีปริมาณนิกเกิลสูงกว่าบริเวณอื่น เนื่องจากผงนิกเกิลมีขนาคที่ใหญ่กว่ามาก จึงไม่สามารถละลายได้หมคในเวลาที่เผาผนึกเพียงเท่านั้น จึง ทำให้โลหะผงที่ผสมนั้น มีความแข็งที่น้อยลงเนื่องจาก Ni- rich phase นั่นเอง

บทที่ 3

วิธีการดำเนินงานวิจัย

3.1 เครื่องมือ และอุปกรณ์ในการทดลอง

- 3.1.1 <u>วัสคุ</u>
  - 3.1.1.1 NO SS304L
  - 3.1.1.2 ผงนิกเกิล
  - 3.1.1.3 ผงโคบอลต์

ภาพที่ 3.1 : วัสดุ (ก) ผงเหล็กกล้าใร้สนิม 304L (ข) ผงนิกเกิล (ค) ผงโคบอลต์

- 3.1.2 <u>อุปกรณ์เตรียมชิ้นงาน</u>
  - 3.1.2.1 ขวดแก้วสำหรับผสมผงโลหะ
  - 3.1.2.2 ช้อนสำหรับตักผงโลหะ
  - 3.1.2.3 เครื่องชั่งน้ำหนัก 4 ตำแหน่ง
  - 3.1.2.4 เครื่องอัดขึ้นรูป

ภาพที่ 3.2 : เครื่องอัดขึ้นรูป

3.1.2.5 เตาเผาไฮโครเจน ใช้สำหรับการเผาผนึก

ภาพที่ 3.3 : เตาเผาไฮโดรเจน

3.1.2.6 เครื่องตัดชิ้นงาน (Discotom)

ภาพที่ 3.4 : เครื่องตัดชิ้นงาน

- 3.1.2.7 Molding cup
- 3.1.2.8 เครื่องมือขัดผิวชิ้นงาน

ภาพที่ 3.5 : เครื่องมือขัดผิวชิ้นงาน

3.1.3 <u>อุปกรณ์อบชิ้นงาน</u>

3.1.3.1 เตาเผาที่อุณหภูมิสูง (ประมาณ 900 องศาเซลเซียส)

ภาพที่ 3.6 : เตาเผาที่อุณหภูมิสูง

- 3.1.4 <u>เครื่องมือวิเคราะห์</u>
  - 3.1.4.1 กล้องจุลทรรศน์แบบแสง (OM)

ภาพที่ 3.7 : กล้องจุลทรรศน์แบบแสง (OM)

3.1.4.2 เครื่อง XRD (X-Ray Diffractometer)

ภาพที่ 3.8 : เครื่อง XRD (X-Ray Diffractometer)

3.1.4.3 เครื่องทดสอบ bending
Universal Testing Machine (UTM) ยี่ห้อ Hounsfield รุ่น H 10 KM
3.1.4.4 โปรแกรมวิเคราะห์ภาพ ImageJ

3.1.5 <u>สารเคมี</u> [21]

สารเคมี – etchant สำหรับกัดพื้นผิว เพื่อดูโครงสร้างจุลภาคซึ่งประกอบด้วย 1 part of HNO₃ 1part of HC1 1 part of H₂O

3.2 <u>ขั้นตอนการทดลอง</u>

3.2.1 การเตรียมชิ้นงาน

3.2.1.1 ชั่งน้ำหนักผงทั้งหมด 13 สูตร สูตรละ 5 - 6 ชิ้น โดยมีส่วนผสมดังตารางที่ 3.1

สูตรที่	ชื่อสูตร	ส่วนผสม		
1.	Pure	Pure 304L		
2.	1Ni	1 wt% Ni with 304L		
3.	2Ni	2 wt % Ni with 304L		
4.	3Ni	3 wt % Ni with 304L		
5.	4Ni	4 wt % Ni with 304L		
6.	1Co	1 wt % Co with 304L		
7.	2Co	2 wt % Co with 304L		
8.	3Co	3 wt % Co with 304L		
9.	4Co	4 wt % Co with 304L		
10.	1NiCo	0.5 wt % Ni and 0.5 wt % Co with 304L		
11.	2NiCo	1 wt % Ni and 1 wt % Co with 304L		
12. 3NiCo		1.5 wt % Ni and 1.5 wt % Co with 304L		
13.	4NiCo	2 wt % Ni and 2 wt % Co with 304L		

ตารางที่ 3.1: ตารางแสดงสูตร และส่วนผสมของชิ้นงานในการทดลอง

3.2.1.2 เมื่อชั่งผงได้น้ำหนักตามตารางแล้ว ให้เทผงใส่ขวดแก้วสำหรับผสมผงโลหะ
3.2.1.3 ผสมผงโลหะให้เข้ากัน โดยเอียงขวดไปมาอย่างเบามือ จนผงกระจายเข้ากันดี
3.2.1.4 ทำซ้ำจนครบจำนวนชิ้นงานทั้งหมด

3.2.2 <u>การอัคขึ้นรูปชิ้นงาน</u>

- 3.2.2.1 นำผงโลหะที่ผสมเข้ากันดีแล้ว ไปอัดด้วยเครื่องอัดขึ้นรูป ใช้แรงกด 15 ตัน เป็น เวลา 30 วินาที ต่อชิ้นงาน ได้ชิ้นงานขนาด กว้าง 1 cm x ยาว 1 cm x หนา 0.3 cm
  3.2.2.2 ทำซ้ำจนครบจำนวนชิ้นงานทั้งหมด
- 3.2.3 <u>การเผาผนึก</u>
  - 3.2.3.1 เมื่อได้ชิ้นงานที่อัดขึ้นรูปเรียบร้อยแล้ว นำไปเผาผนึกโดยใช้เตาเหนี่ยวนำไฟฟ้า (induction furnace) โดยการเผาผนึกนี้ จะเป็นการเผาภายใต้บรรยากาศไฮโดรเจน ที่ 1300 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 30 นาที [22]
  - 3.2.3.2 จากนั้นนำชิ้นงานที่ได้ ไปชั่งน้ำหนัก, วัดขนาด โดยการชั่งน้ำหนักนั้น จะชั่ง น้ำหนักแห้ง, น้ำหนักเปียก และน้ำหนักหมาด เพื่อหาค่าความหนาแน่น
- 3.2.4 <u>การอบชิ้นงาน</u>
  - 3.2.4.1 นำชิ้นงานไปเผาที่อุณหภูมิ 900 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 2, 5, 10, 20, 25, 40, 60,
    80 และ 100 ชั่วโมง ดังแสดงตามตารางที่ 3.2 โดยที่หลังการเผาจะนำชิ้นงานมาทิ้ง
    ให้เย็นตัวในเตา

ตารางที่ 3.2: ตารางแสดงอุณหภูมิ และเวลาที่ใช้ในการอบชิ้นงาน

อุณหภูมิ (องศาเซลเซียส)	เวลา (ชั่วโมง)		
900	2, 5, 10, 20, 25, 40, 60, 80 และ 100		

3.2.4.2 จากนั้นนำชิ้นงานทั้งหมดที่ได้ ไปสู่ขั้นตอนการทดลองขั้นต่อไป คือ การ ตรวจสอบโครงสร้างจุลภาค, การวิเคราะห์อัตราการเกิดออกซิเดชัน และการ ทดสอบการคัดโค้ง

3.2.5 <u>การตรวจสอบโครงสร้างจุลภาค</u>

- 3.2.5.1 ทำการขึ้นตัวเรือนแบบเย็น (Cold Mounting) โดยการผสมเรซินหล่อใส และสาร ที่ทำให้แข็งในอัตราส่วนที่เหมาะสม จากนั้นผสมให้เข้ากัน โดยคนช้าๆอย่างเบา มือ เพื่อให้เกิดฟองอากาศให้น้อยที่สุด จากนั้นบรรจุเรซินที่ผสมแล้วลงไปรอบๆ ตัวอย่างซึ่งถูกจัดเรียงอยู่ใน Molding cup จากนั้นทิ้งไว้จนแข็งตัวจึงนำออกจาก แบบ
- 3.2.5.2 นำมาทำการขัดหยาบ และการขัดละเอียด โดยการขัดขั้นนี้จะเป็นการขัดชิ้นงาน ด้วยกระคาษทราย โดยไล่จากเบอร์ที่ละเอียดน้อยไปเบอร์ที่ละเอียดมาก คือ 80, 120, 240, 320, 400, 600, 800, 1000, 1200 ตามลำดับ จากนั้นนำชิ้นงานไปล้างน้ำ สะอาด ฉีดไล่ความชื้นด้วยแอลกอฮอล์ แล้วเป่าให้แห้งจึงนำไปขัดมันต่อ
- 3.2.5.3 การขัดมัน การขัดขั้นนี้ เป็นการขัดชิ้นงานด้วยผงอะลูมินา หรืออะลูมินาออกไซด์ จนได้ชิ้นงานที่เรียบเงาคล้ายกระจก เมื่อนำไปส่องด้วยกล้องจุลทรรศน์แบบแสง จะไม่พบรอยขัด
- 3.2.5.4 จากนั้นนำชิ้นงานที่ได้มาทำการกรดด้วยสารเคมี (Etchant หรือ Reactant) ซึ่งใน การทดลองนี้ได้ผสมสารเคมีตาม [21] ซึ่งประกอบไปด้วย HNO₃ 1 ส่วน, HCl 1 ส่วน และน้ำปราศจากไอออน (Deionized water) 1 ส่วน
- 3.2.5.5 นำชิ้นงานที่ผ่านการกัดกรคมาตรวจสอบ และวิเคราะห์โครงสร้างจุลภาคด้วย กล้องจุลทรรศน์แบบแสง (OM) และกล้องจุลทรรศน์แบบส่องกวาค (SEM)
- 3.2.5.6 นำภาพโครงสร้างจุลภาคที่ได้จากการส่องกล้องจุลทรรศน์แบบแสง มาวิเคราะห์ หาสัดส่วนเชิงพื้นที่ โดยโปรแกรมวิเคราะห์ภาพ ImageJ

3.2.5.7 นำค่าที่ได้มาวิเคราะห์ เปรียบเทียบ และสรุปผลร่วมกับสมบัติอื่นๆ

3.2.6 <u>การวิเคราะห์อัตราการเกิดออกซิเดชัน</u> แบ่งเป็น

3.2.6.1 วิเคราะห์อัตราการเกิดออกซิเดชัน โดยวิเคราะห์ค่าน้ำหนักที่เปลี่ยนแปลง เนื่องจากการออกซิเดชัน ทำได้โดยชั่งน้ำหนักก่อนการเผาชิ้นงาน และชั่งน้ำหนัก หลังการเผาชิ้นงาน โดยในที่นี้ชิ้นงานที่นำมาทดสอบปรากฏตามตารางที่ 3.3

ตารางที่ 3.3 : ตารางแสดงข้อมูลชิ้นงานที่นำมาวิเคราะห์ค่าน้ำหนักที่เปลี่ยนไปเนื่องจากการเกิด ออกซิเดชัน

	ชิ้นงาน	ชิ้นงาน	ชิ้นงาน	ชิ้นงาน	ผ่านการเผาที่	เป็นระยะเวลา
					(องศาเซลเซียส)	(ชั่วโมง)
1	Pure	1Ni - 4Ni	1Co - 4Co	1NiCo - 4NiCo	900	2
2	Pure	1Ni - 4Ni	1Co - 4Co	1NiCo - 4NiCo	900	5
3	Pure	1Ni - 4Ni	1Co - 4Co	1NiCo - 4NiCo	900	10
4	Pure	1Ni - 4Ni	1Co - 4Co	1NiCo - 4NiCo	900	20
5	Pure	1Ni - 4Ni	1Co - 4Co	1NiCo - 4NiCo	900	40
6	Pure	1Ni - 4Ni	1Co - 4Co	1NiCo - 4NiCo	900	60
7	Pure	1Ni - 4Ni	1Co - 4Co	1NiCo - 4NiCo	900	80
8	Pure	1Ni - 4Ni	1Co - 4Co	1NiCo - 4NiCo	900	100

3.2.6.2 วิเคราะห์การเกิดออกซิเดชันที่ผิว และในเนื้อชิ้นงานซึ่งคือการวิเคราะห์ สารประกอบที่ผิว และในเนื้อชิ้นงาน ทำได้โดยนำชิ้นงานที่ต้องการวิเคราะห์ที่ ผ่านการอบชิ้นงานมาแล้ว มาตัดด้วยเครื่องตัดชิ้นงาน Discotom ให้ได้ขนาดที่ ต้องการ จากนั้นนำชิ้นงานเข้าเครื่อง X-ray Diffractometer (XRD) โดยพิจารณา มุม 2θ ที่ 20 – 90° [23] นำข้อมูลดิบที่ได้มาเทียบกับฐานข้อมูล เพื่อดูว่ามี สารประกอบใด โดยในที่นี้ชิ้นงานที่นำมาทดสอบปรากฏตามตารางที่ 3.4

	ชิ้นงาน	ชิ้นงาน	ชิ้นงาน	ชิ้นงาน	ผ่านการเผาที่ (องศาเซลเซียส)	เป็นระยะเวลา (ชั่วโมง)
1	Pure	4Ni	4Co	4NiCo	-	-
2	Pure	4Ni	4Co	4NiCo	900	2
3	Pure	4Ni	4Co	4NiCo	900	10
4	Pure	4Ni	4Co	4NiCo	900	25
5	Pure	4Ni	4Co	4NiCo	900	100

ตารางที่ 3.4 : ตารางแสดงข้อมูลชิ้นงานที่นำมาวิเคราะห์การเกิดออกซิเดชันที่ผิว และในชิ้นงาน

3.2.7 <u>การทดสอบสมบัติทางกล</u> แบ่งเป็น

3.2.7.1 การทดสอบการคัดโค้ง (bending test)

นำชิ้นงานตามตารางที่ 3.5 มาทคสอบการคัคโค้งแบบ 3 จุค ด้วยเครื่องทคสอบ Universal Testing Machine (UTM) นำค่าที่ได้มาวิเคราะห์ เปรียบเทียบ และสรุปผลร่วมกับสมบัติ อื่นๆ

3.2.7.2 การทดสอบความแข็ง (hardness)

นำชิ้นงานตามตารางที่ 3.5 มาทคสอบความแข็ง ด้วยเครื่องทคสอบความแข็ง Rockwell นำ ค่าที่ได้มาวิเคราะห์ เปรียบเทียบ และสรุปผลร่วมกับสมบัติอื่นๆ

	ชิ้นงาน	ผ่านการเผาที่ (องศาเซลเซียส)	เป็นระยะเวลา (ชั่วโมง)
1.	Pure	As sintered	-
2.	1Ni	As sintered	-
3.	2Ni	As sintered	-
4.	3Ni	As sintered	-
5.	4Ni	As sintered	-
6.	1Co	As sintered	-
7.	2Co	As sintered	-
8.	3Co	As sintered	-
9.	4Co	As sintered	-
10.	1NiCo	As sintered	-
11.	2NiCo	As sintered	-
12.	3NiCo	As sintered	-
13.	4NiCo	As sintered	-
14.	Pure	900	100
15.	1Ni	900	100
16.	2Ni	900	100
17.	3Ni	900	100
18.	4Ni	900	100
19.	1Co	900	100
20.	2Co	900	100
21.	3Co	900	100
22.	4Co	900	100
23.	1NiCo	900	100
24.	2NiCo	900	100
25.	3NiCo	900	100
26.	4NiCo	900	100

ตารางที่ 3.5 : ตารางแสดงข้อมูลชิ้นงานที่นำมาทดสอบการดัดโค้ง และทดสอบความแข็ง
บทที่ 4

ผลการทดลอง และการอภิปราย

4.1.1 ลักษณะทั่วไปของโลหะผง

ภาพที่ 4.1.1 : ภาพถ่ายลักษณะโลหะผงจากกล้องจุลทรรศน์แบบส่องกวาด

ภาพที่ 4.1.1 แสดงภาพถ่ายลักษณะของโลหะผงจากกล้องจุลทรรศน์แบบส่องกวาค ซึ่งพบว่า ภาพที่ 4.1.1 ก) ผงเหล็กกล้าไร้สนิม 304L ที่กำลังขยาย 5000 เท่านั้นที่มีรูปร่างค่อนข้างกลม มีขนาดผง เฉลี่ยโดยประมาณ 12 ไมโครเมตร เกาะกลุ่มกันคละขนาดในขณะที่ ภาพที่ 4.1.1 ข) เป็นภาพที่ได้จาก ผงนิกเกิลที่กำลังขยาย 300 เท่าพบว่า มีรูปร่างไม่สมบูรณ์ ซึ่งมีขนาดผงเฉลี่ยโดยประมาณ 120 ไมโครเมตรแยกกันอยู่ ในขณะที่ผงโคบอลต์นั้นมีขนาดผงก่อนข้างเล็กกว่ามาก แต่เกาะกลุ่มกันมีขนาด เฉลี่ยโดยประมาณ 12 ไมโครเมตรซึ่งใกล้เคียงกับ ขนาดของผงเหล็กกล้าไร้สนิม 304L ซึ่งเกาะกลุ่ม รวมกันเป็นกิ่งก้านสาขา ดังแสดงในภาพที่ 4.1.1 ค)

4.1.2 ผลการวิเคราะห้องก์ประกอบทางเคมีของโลหะผง

โลหะผงเหล็กกล้าไร้สนิม 304L มีธาตุเหล็ก โครเมียม และนิกเกิลเป็นองค์ประกอบหลัก ซึ่งมี ค่า ประมาณ 68, 22 และ 9 %โดยมวล ตามลำดับ ซึ่งผงนิกเกิลนั้นมี ธาตุนิกเกิลและออกซิเจนเป็น องค์ประกอบ ในขณะที่ผงโคบอลต์นั้น มีธาตุโคบอลต์ และออกซิเจนเป็นองค์ประกอบดังแสดงตาม ตารางที่ 4.1.2 ก), ข) และ ก) ตามลำดับ ซึ่งอาจมีออกไซด์ฟิล์มปกกลุมอนุภากอยู่บางๆ เนื่องจากผงนั้นมี ฟื้นที่ผิวซึ่งสัมผัสกับอากาศอยู่มาก

n) 304L		າ) ນີກເກີລ		ค) โคบอลต์	
ธาตุ	%	ธาตุ	%	ธาตุ	%
Si	1.43	0	4.876667	0	6.146667
Cr	22.41667	Ni	95.12333	Co	93.85333
Fe	67.57333	-	-	-	-
Ni	8.58	-	-	-	-
Total	100.00	Total	100.00	Total	100.00

ตารางที่ 4.1.2 แสดงผลการวิเคราะห้องก์ประกอบทางเคมีของโลหะผงโดยเครื่อง SEM-EDS

4.2 โครงสร้างจุลภาค

4.2.1 โครงสร้างจุลภาคหลังการเผาผนึกจากกล้องถ่ายจุลทรรศน์แบบส่องกวาดที่กำลังขยาย 3000 เท่า

จากภาพถ่ายโครงสร้างจุลภาคหลังการเผาผนึกพบว่า ภาพที่ 4.2.1 ก) แสดงโครงสร้างจุลภาค ชิ้นงานที่ไม่ได้ปรับปรุง หรือชิ้นงานที่มีเพียงโลหะผงเหล็กกล้าไร้สนิม 304L นั้นมีรูพรุนเกิดขึ้น กระจายตัวอยู่ทั่วเนื้อพื้น เมื่อผสมผงนิกเกิลเพิ่มลงไปดังแสดงในภาพที่ 4.2.1 ข) จะสังเกตได้ว่ารูพรุน นั้นมีขนาดใหญ่กว่าในชิ้นงานโลหะผงเหล็กกล้าไร้สนิม 304L ซึ่งรูพรุนมีปริมาณมากขึ้น เมื่อผสมธาตุ นิกเกิลสูงขึ้น ในทางตรงกันข้าม เมื่อผสมผงโคบอลต์ดังสังเกตได้จากภาพที่ 4.2.1 ค) พบว่าเมื่อปริมาณ ธาตุโกบอลต์สูงขึ้น ขนาดและปริมาณของรูพรุนลดลง ในขณะที่ผสมผงโคบอลต์และ นิกเกิลร่วมกัน นั้น มีรูพรุนทั้งขนาดใหญ่ และเล็กกระจายตัวอยู่ในเนื้อพื้น ดังแสดงดังภาพที่ 4.2.1 ง) ทั้งนี้เป็นผล เนื่องจากผงนิกเกิลมีขนาดประมาณ 122 ไมโครเมตร ในขณะที่ผงเหล็กกล้าไร้สนิม 304L และผง โคบอลต์มีขนาดใกล้เกียงกันประมาณ 13 และ 12 ไมโครเมตรตามลำดับ

ภาพที่ 4.2.1 : โครงสร้างจุลภาคหลังการเผาผนึกจากกล้องถ่ายจุลทรรศน์แบบส่องกวาดที่กำลังขยาย 3000 เท่า

ภาพที่ 4.2.2 : โครงสร้างจุลภาคหลังการเผายาวที่ 900 องศาเซลเซียสเป็นระยะเวลา 100 ชั่วโมงจาก กล้องถ่ายจุลทรรศน์แบบส่องกวาดที่กำลังขยาย 3000 เท่า

4.2.2 โครงสร้างจุลภาคหลังการเผายาวที่ 900 องศาเซลเซียสเป็นระยะเวลา 100 ชั่วโมงจากกล้องถ่าย จุลทรรศน์แบบส่องกวาดที่กำลังขยาย 3000 เท่า

เมื่อพิจารณาโครงสร้างจุลภาคหลังการเผายาวที่ 900 องศาเซลเซียสเป็นระยะเวลา 100 ชั่วโมง จากกล้องถ่ายจุลทรรศน์แบบส่องกวาคที่กำลังขยาย 3000 เท่า จากภาพที่ 4.2.2 ก) พบว่าชิ้นงาน เหล็กกล้าไร้สนิม 304L นั้นมีรูพรุนที่ค่อนข้างใหญ่ และมีการเชื่อมกันของรูพรุนบ้าง กระจายตัวในเนื้อ พื้น ในขณะที่ การผสมธาตุนิกเกิล โคบอลต์ และนิกเกิลโคบอลต์นั้น มีแนวโน้มเป็นเช่นเดียวกันกับ โครงสร้างจุลภาคที่ได้หลังการเผาผนึก คือ รูพรุนมีการกระจายตัวทั่วๆพื้น โดยเมื่อปริมาณนิกเกิล นิกเกิลและโคบอลต์ร่วมกัน สูงขึ้นนั้น รูพรุนจะมีปริมาณมากขึ้น ในขณะที่เมื่อปริมาณโคบอลต์ที่ผสม มากขึ้น รูพรุนมีปริมาณลคลง ดังแสดงในภาพที่ 4.2.2 ข) – ง)

4.3 อัตราส่วนพื้นที่ของรูพรุน

4.3.1 อัตราส่วนพื้นที่ของรูพรุนหลังการเผาผนึก

อัตราส่วนพื้นที่ของรูพรุนหลังการเผาผนึกของ 304L มีก่า 0.5 และ เมื่อพิจารณาสืบเนื่องจากผล ในหัวข้อ 4.1 พบว่าผงนิกเกิลที่ผสมในผงเหล็กกล้าไร้สนิม 304L นั้นมีขนาดใหญ่กว่า ขนาดผง เหล็กกล้าไร้สนิม 304L ถึง 10 เท่าจึงส่งผลทำให้อัตราส่วนพื้นที่ของรูพรุนหลังการเผาผนึกสูงกว่า ชิ้นงานเหล็กกล้าไร้สนิม 304L และอัตราส่วนพื้นที่ของรูพรุนหลังการเผาผนึกนั้นมีก่าสูงขึ้นเมื่อปริมาณ ผงนิกเกิลที่ผสมสูงขึ้น ดังแสดงในกราฟที่ 4.3.1 (ก) และจากกราฟที่ 4.3.1 (ข) พบว่าเมื่อปริมาณผง โคบอลต์ที่ผสมมากขึ้น ส่งผลให้อัตราส่วนพื้นที่ของรูพรุนมีก่าลดลง ซึ่งเมื่อผสมมากกว่า 1% โดย น้ำหนักจะทำให้ก่าอัตราส่วนพื้นที่ของรูพรุน ด่ำกว่าชิ้นงานเหลีกกล้าไร้สนิม 304L และกราฟที่ 4.3.1 (ก) จะพบว่าเมื่อผสมผงนิกเกิลโกบอลต์ร่วมกันในผงเหลีกกล้าไร้สนิม 304L มากขึ้นส่งผลให้ก่า อัตราส่วนพื้นที่ของรูพรุนลดลง ซึ่งมีแนวโน้มเดียวกันกับการเติมธาตุโคบอลต์เพียงอย่างเดียว อย่างไรกี ตามก่าอัตราส่วนพื้นที่ของรูพรุนที่ได้นั้น มีก่าสูงกว่าชิ้นงานเหลีกกล้าไร้สนิม 304L เนื่องจากผง โกบอลต์มีขนาดเล็กกว่าผงโลหะเหลีกกล้าไร้สนิม 304L ซึ่งสามารถแทรกตัว และทำให้รูพรุนลดลงได้

ค) ผลของชาตุนิกเกิล และโคบอลต์

ภาพที่ 4.3.1: กราฟแสดงอัตราส่วนพื้นที่ของรูพรุนหลังการเผาผนึก ต่อปริมาณชาตุที่ผสม

4.3.2 อัตราส่วนพื้นที่ของรูพรุนหลังการเผายาวที่ 900 องศาเซลเซียสเป็นระยะเวลา 100 ชั่วโมง

ภาพที่ 4.3.2 : กราฟแสดงอัตราส่วนพื้นที่ของรูพรุนหลังการเผายาวที่ 900 องศาเซลเซียสเป็น ระยะเวลา 100 ชั่วโมง ต่อปริมาณธาตุที่ผสม

หลังการเผายาวที่ 900 องศาเซลเซียสเป็นระยะเวลา 100 ชั่วโมงพบว่า อัตราส่วนพื้นที่รูพรุน ของ 304L มีค่าเป็น 0.825 ซึ่งเมื่อพิจารณาจากกราฟ 4.3.2 (ก) พบว่าผลของธาตุนิกเกิลเป็นไปใน แนวทางเดียวกับกับผลที่ได้หลังการเผาผนึก คือ เมื่อปริมาณนิกเกิลมากขึ้น ส่งผลให้ อัตราส่วนพื้นที่ ของรูพรุนมีค่าสูงขึ้นเล็กน้อย แต่สามารถเห็นได้ชัดว่า ค่าอัตราส่วนพื้นที่ของรูพรุนนั้นมีค่าต่ำกว่า ชิ้นงานเหล็กกล้าไร้สนิม 304L เมื่อพิจารณากราฟ 4.3.2 (ข) และ (ค) ค่าอัตราส่วนพื้นที่ของรูพรุน มี แนวโน้มลดลงเมื่อปริมาณธาตุที่ผสมสูงขึ้น ซึ่งมีค่าอัตราส่วนพื้นที่ของรูพรุนใกล้เคียง หรือต่ำกว่า ใน ชิ้นงานที่ไม่ได้มีการปรับปรุง เนื่องจากผงโคบอลต์มีขนาดเล็กกว่าผงโลหะเหล็กกล้าไร้สนิม 304L ซึ่ง สามารถแทรกตัว และทำให้รูพรุนลดลงได้ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว

4.3.3 อัตราส่วนพื้นที่ของรูพรุนโดยเปรียบเทียบ

หลังการเผาขาวที่ 900 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 100 ชั่วโมงพบว่าในทุกชิ้นงาน มีแนวโน้มของ ก่าอัตราส่วนพื้นที่รูพรุนสูงกว่า เมื่อเทียบกับก่าอัตราส่วนพื้นที่รูพรุนที่ได้หลังจากการเผาผนึก ซึ่งอาจมี สาเหตุเนื่องจากเกิดการ โตของอก ไซด์ในรูพรุน จึงเปรียบเสมือนมีการ โตขึ้นของรูพรุน ซึ่งเมื่อพิจารณา จากกราฟที่ 4.3.3.1 ก) พบว่าทั้งหลังการเผาผนึก และผ่านการเผาขาวที่ 900 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 100 ชั่วโมงมาแล้วนั้น ธาตุนิกเกิลส่งผลให้ก่าอัตราส่วนพื้นที่ของรูพรุนมีก่าสูงขึ้น เมื่อเติมปริมาณมากขึ้น อย่างไรก็ตาม หลังการเผาขาวนั้นมีอัตราการเพิ่มขึ้นที่ต่ำกว่า เมื่อพิจารณากราฟที่ 4.3.3.1 ข) จะเห็นได้ ว่าเมื่อปริมาณธาตุโคบอลต์มากขึ้น ก่าอัตราส่วนพื้นที่ของรูพรุนมีก่าลุดลง ซึ่งในชิ้นงานที่ผ่านการเผา ขาวนั้นมีอัตราการลดลงของก่าอัตราส่วนที่ต่ำกว่า หลังการเผาผนึก ส่วนการผสมผงโดบอลต์ และ นิกเกิลและ โคบอลต์ร่วมกันนั้นเป็นไปในทิศทางเดียวกับกับการผสมเพียงธาตุโคบอลต์ ดังแสดงใน กราฟที่ 4.3.3.1 ก)

ซึ่งสามารถสรุปได้ว่าจากกราฟที่ 4.3.3.1 และ 4.3.3.2 จะพบว่า เมื่อนิกเกิลที่ผสมมีปริมาณ สูงขึ้น ส่งผลให้ ค่าอัตราส่วนพื้นที่ของรูพรุนมีก่าสูงขึ้นเล็กน้อย ในขณะที่การผสมผงโคบอลต์ และ นิกเกิลและโคบอลต์ร่วมกันนั้น ส่งผลให้ก่าอัตราส่วนพื้นที่ของรูพรุนมีก่าลคลง เมื่อปริมาณสูงขึ้น ทั้งนี้อัตราส่วนพื้นที่ของรูพรุนของชิ้นงานที่ผ่านการเผายาวที่ 900 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 100 ชั่วโมงมาแล้วนั้น มีค่าสูงกว่า หรือใกล้เคียงกับค่าอัตราส่วนพื้นที่ของรูพรุนที่ได้จากชิ้นงานที่ผ่านการ เผาผนึกที่ส่วนผสมเท่ากัน เนื่องจากเมื่อเผายาวแล้ว มีออกไซด์เพิ่มขึ้นตามรูพรุน แต่จากภาพถ่าย โครงสร้างจุลภาคนั้นไม่สามารถแยกเฟสที่เป็นออกไซด์ได้ จึงทำให้ค่าอัตราส่วนพื้นที่ของรูพรุนที่ได้ หลังการเผายาวนั้นมีค่าสูงขึ้น

% น้ำหนัก

ภาพที่ 4.3.3.1: อัตราส่วนพื้นที่ของรูพรุนโดยเปรียบเทียบ

% น้ำหนัก

ก) หลังการเผาผนึก

 หลังการเผายาวที่ 900 องศาเซลเซียสเป็นระยะเวลา 100 ชั่วโมง ต่อปริมาณชาตุที่ผสม ภาพที่ 4.3.3.2 : กราฟแสดงอัตราส่วนพื้นที่ของรูพรุน

ภาพที่ 4.4.1 : กราฟแสดงอัตราส่วนความหนาแน่น ต่อปริมาณชาตุที่ผสม

ความหนาแน่นรวมของชิ้นงาน 304L มีค่าเท่ากับ 7.13 g/ cm³ จากกราฟ 4.4.1 (ก) พบว่า ความ หนาแน่นรวมมีแนวโน้มลดลงเล็กน้อย หรือแทบไม่เปลี่ยนแปลง เมื่อปริมาณผงนิกเกิลที่ผสมมากขึ้น และมีค่าใกล้เคียงเมื่อเทียบกับชิ้นงานเหล็กกล้าไร้สนิม 304L ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องจากขนาดของผง นิกเกิลที่ใหญ่กว่าผงเหล็กกล้าไร้สนิม 304L มาก ดังที่กล่าวไว้ในหัวข้อ 4.1 ที่ทำให้มีรูพรุนมากกว่า สำหรับเมื่อพิจารณากราฟ 4.4.1 (ข) และ (ก) นั้นพบกว่า การผสมผงโกบอลต์ ส่งผลให้ความหนาแน่น รวมมีค่าเพิ่มขึ้นเล็กน้อย เมื่อปริมาณโกบอลต์ที่เติมสูงขึ้น เนื่องจากผงโคบอลต์ ส่งผลให้ความหนาแน่น เมื่อปริมาณที่เติมมากขึ้น เนื่องจากการเติมธาตุโคบอลต์ และการผสมผงนิกเกิลและ โคบอลต์ร่วมกันนั้น เมื่อปริมาณที่เติมมากขึ้น เนื่องจากการเติมธาตุโคบอลต์ และนิกเกิลโคบอลต์ร่วมกันนั้น พบว่าค่าความ หนาแน่นรวมนั้นมีค่าใกล้เกียงกัน โดยธาตุโคบอลต์นั้น ทำให้ได้ค่าความหนาแน่นรวมสูงกว่าเมื่อไม่ได้ มีการผสมธาตุใดๆ อย่างไรก็ตามการเติมผงนิกเกิลและ โคบอลต์ร่วมกันนั้น ส่งผลให้ได้ความหนาแน่น รวมที่ต่ำกว่า ชิ้นงานเหล็กกล้าไร้สนิม 304L โดยสามารถเปรียบเทียบกันได้ ดังแสดงใหรูปที่ 4.4.2

ภาพที่ 4.4.2 : กราฟแสดงอัตราส่วนความหนาแน่น ต่อปริมาณธาตุที่ผสม

4.5 ความแข็ง

4.5.1 ความแข็ง หลังการเผาผนึก

เมื่อพิจาณาความแข็ง หลังการเผาผนึก พบว่าชิ้นงาน 304L มีค่าความแข็ง 72 HRB และเมื่อ พิจารณากราฟที่ 4.5.1 พบว่าเมื่อปริมาณธาตุนิกเกิลสูงขึ้น จะได้ค่าความแข็งที่ต่ำลง และมีค่าต่ำกว่า ชิ้นงานเหล็กกล้าไร้สนิม 304L ทั้งนี้เป็นผลเนื่องจาก ค่าอัตราส่วนพื้นที่ของรูพรุนที่มีมาก ค่าอัตราส่วน ความหนาแน่นต่ำ และผลของธาตุนิกเกิลเอง ซึ่งเป็นธาตุที่ช่วยให้เฟสออสเตนไนท์เสถียรซึ่งมี โครงสร้างเป็นแบบ FCC จึงทำให้นิ่ม ร่วมกับผงนิกเกิลนั้นมีขนาดใหญ่ ซึ่งละลายไม่หมด ตกค้างใน เนื้อพื้นเป็นแบบ FCC จึงทำให้ก่าความแข็งต่ำกว่า [20] ดังแสดงในภาพ 4.5.1 (ก) และจากกราฟที่ 4.5.1 (ข) ชิ้นงานที่มีส่วนผสมของธาตุโคบอลต์นั้น จะมีก่าความแข็งเพิ่มขึ้น เมื่อปริมาณสูงขึ้น เป็นผล เนื่องจากค่าอัตราส่วนพื้นที่ลดลง ค่าอัตราส่วนความหนาแน่นสูงขึ้น สำหรับชิ้นงานที่เติมทั้งธาตุนิกเกิล และ โคบอลต์ร่วมกันนั้นมีผลในทิศทางเดียวกับการเติมเพียงโคบอลต์ คือ เมื่อปริมาณธาตุที่เติมสูงขึ้น ความแข็งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นช้าๆ อย่างไรก็ตามอิทธิพลของการเติมธาตุนิกเกิลยังชัดเจนอยู่ คือชิ้นงาน นั้นนิ่มกว่าชิ้นงานที่ไม่ได้เติมธาตุใดๆซึ่งแสดงดังกราฟที่ 4.5.1 (ก)

ภาพที่ 4.5.1 : กราฟแสดงความแข็ง หลังการเผาผนึก ต่อปริมาณชาตุที่ผสม

4.5.2 ความแข็ง หลังการเผายาวที่ 900 องศาเซลเซียสเป็นระยะเวลา 100 ชั่วโมง

ภาพที่ 4.5.2 : กราฟแสดงความแข็ง หลังการเผายาวที่ 900 องศาเซลเซียสเป็นระยะเวลา 100 ชั่วโมง ต่อ ปริมาณธาตุที่ผสม

ชิ้นงาน 304L ที่ผ่านการเผาขาวที่ 900 องศาเซลเซียสเป็นระยะเวลา 100 ชั่วโมงมีก่า 71.5 HRB จากกราฟที่ 4.5.2 (ก) พบว่าการเติมธาตุนิกเกิลนั้นทำให้วัสดุมีก่ากวามแข็ง หลังการเผาขาวที่ 900 องศา เซลเซียสเป็นระยะเวลา 100 ชั่วโมง มีก่าลดลงเมื่อปริมาณธาตุนิกเกิลสูงขึ้น และมีก่าน้อยกว่าชิ้นงานที่ ไม่ได้ปรับปรุง สำหรับกราฟที่ 4.5.2 (ข) นั้นแสดงให้เห็นว่า การเติมธาตุโดบอลต์ทำให้มีก่ากวามแข็ง สูงกว่า ในชิ้นงานที่ไม่มีธาตุโกบอลต์ ทั้งนี้เนื่องจากโดบอลต์ เป็นธาตุที่เพิ่ม stiffness ให้เนื้อพื้น อย่างไรก็ตามการเพิ่มปริมาณธาตุโคบอลต์ ทั้งนี้เนื่องจากโดบอลต์ เป็นธาตุที่เพิ่ม stiffness ให้เนื้อพื้น อย่างไรก็ตามการเพิ่มปริมาณธาตุโดบอลต์นั้น ไม่ส่งผลต่อก่ากวามแข็งมากนักในกรณีนี้ และสำหรับ การผสมนิกเกิล และ โคบอลต์ร่วมกันนั้น พบว่า เมื่อปริมาณที่ผสมมากขึ้น ก่าความแข็งมีแนวโน้ม สูงขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากผลของนิกเกิลและ โดบอลต์ร่วมกัน อย่างไรก็ตามในกรณีนี้ได้ก่ากวามแข็งสูง ใกล้เคียงชิ้นงานที่ไม่ได้มีการปรับปรุง

4.5.3 ความแข็งโดยเปรียบเทียบ

เมื่อพิจารณาความแข็งโดยเปรียบเทียบจะพบว่า ค่าความแข็งของทุกชิ้นงานที่ได้หลังจากการ เผายาวที่ 900 องศาเซลเซียสเป็นเวลา 100 ชั่วโมงนั้น มีค่าสูงกว่าค่าความแข็งที่ได้หลังการเผาผนึก ทั้งสิ้น ทั้งนี้เนื่องจากมาจากออกไซด์ที่เกิดขึ้นในรูพรุน ทำหน้าที่เสริมแรงให้แก่ เนื้อพื้นจึงส่งผลให้ค่า ความแข็งหลังเผายาวแล้วมีค่าที่สูงขึ้น อย่างไรก็ตาม ผลของการเติมธาตุต่างๆนั้นมีแนวโน้มเป็นไปใน ทิศทางเดียวกัน

หากพิจารณาภาพที่ 4.5.3.2 ก) สามารถสรุปได้ว่าการเติมธาตุนั้น ทำให้เนื้อพื้นมีรูพรุนมากขึ้น และนิ่มลง ซึ่งก่าที่ได้มีก่าต่ำกว่าในขึ้นงานที่ไม่ได้ปรับปรุง โดยที่การเติมเพียงธาตุโคบอลต์ และการ เติมธาตุนิกเกิล และ โคบอลต์ร่วมกันนั้น ความแข็งมีแนวโน้มสูงขึ้น เมื่อปริมาณธาตุที่เติมเพิ่มขึ้น ในขณะที่การเติมเพียงธาตุนิกเกิลนั้นให้ผลตรงกันข้าม คือเมื่อปริมาณธาตุนิกเกิลที่ผสมมากขึ้น ความ แข็งจะมีก่าลดลง ซึ่งเมื่อพิจารณาภาพที่ 4.5.3.2 ข) ผลของการเติมธาตุทั้งสามกรณีนั้นให้ผลในทิศทาง เดียวกันกับเมื่อผ่านการเผาผนึก แต่ก่าความแข็งที่ได้หลังการเผาที่อุณหภูมิ 900 องศาเซลเซียสเป็น ระยะเวลา 100 ชั่วโมงนั้นชิ้นงานที่มีการเติมธาตุจะมีก่าความแข็งสูงกว่าในชิ้นงานที่ผ่านเพียงการเผา ผนึก น่าจะเป็นผลเนื่องมาจากออกไซด์ที่เกิดขึ้นภายในชิ้นงาน มีความแข็งที่สูงกว่าเนื้อพื้น จึงช่วยรับ แรง ทำให้ก่าความแข็งที่ได้หลังเผายาวแล้วนั้น มีก่าที่สูงกว่า สำหรับการผสมธาตุโคบอลต์นั้นจะได้ก่า ความแข็งที่สูงกว่าในชิ้นงาน 304L ที่ไม่ได้ปรับปรุงทั้งนี้เนื่องจากโคบอลต์ เป็นธาตุที่เพิ่ม stiffness ให้ เนื้อพื้น ดังที่กล่าวไว้ข้างต้น

 หลังการเผายาวที่ 900 องศาเซลเซียสเป็นระยะเวลา 100 ชั่วโมง ต่อปริมาณชาตุที่ผสม ภาพที่ 4.5.3.2 : กราฟแสดงความแข็ง

4.6 แรงดัดโค้ง

4.6.1 แรงดัดโค้งหลังการเผาผนึก

แรงดัดโด้งหลังการเผาผนึกของชิ้นงาน 304L มีค่าเท่ากับ 688 MPa สำหรับแรงดัดโด้งหลังการ เผาผนึกของชิ้นงานที่มีการผสมผงนิกเกิล มีค่าแรงดัดโด้งที่ต่ำกว่าชิ้นงานที่ไม่ได้ปรับปรุง และเมื่อ ปริมาณธาตุนิกเกิลมากขึ้น แรงดัดโด้งมีแนวโน้มที่ลดลง ดังแสดงในกราฟที่ 4.6.1 (ก) ซึ่งสอดคล้องกับ ค่าความแข็งที่ได้ หลังการเผาผนึก ทั้งนี้เนื่องจากค่าอัตราส่วนรูพรุนของพื้นที่ที่สูงกว่า และค่าอัตราส่วน กวามหนาแน่นที่ต่ำกว่าของชิ้นงานที่เติมธาตุนิกเกิล ต่อชิ้นงานที่ไม่ได้ปรับปรุง สำหรับกราฟที่ 4.6.1 (ข) นั้นพบว่าการเติมธาตุโคบอลต์ตั้งแต่ 2% ส่งผลให้ค่าแรงดัดโด้งเพิ่มขึ้น และมีค่าสูงกว่าชิ้นงานที่ ไม่ได้ปรับปรุง ทั้งนี้เนื่องจากสมบัติของธาตุโคบอลต์ที่เป็นธาตุที่ทำให้เนื้อพื้นแข็ง stiffness จึงทำให้ ก่าแรงดัดโด้งสูงขึ้นได้ นอกจากนี้ยังเป็นผลสืบเนื่องมาจากก่าความพรุนที่ต่ำ และความหนาแน่นสูง สำหรับการผสมนิกเกิล และโคบอลต์ร่วมกันนั้น พบว่าโคบอลต์มีส่วนช่วยให้ก่าแรงดัดโด้งสูงขึ้นได้ แต่การที่มีนิกเกิลปรากฏอยู่ร่วมนั้นจึงทำให้ก่าแรงดัดโด้งมีแนวโน้มลดลง เมื่อปริมาณธาตุผสมสูงขึ้น ดังแสดงในกราฟที่ 4.6.1 (ด)

4.6.2 แรงดัดโค้ง หลังการเผายาวที่ 900 องศาเซลเซียสเป็นระยะเวลา 100 ชั่วโมง

เมื่อพิจารณาแรงคัดโค้ง หลังการเผาขาวที่ 900 องศาเซลเซียสเป็นระยะเวลา 100 ชั่วโมงสำหรับ ชิ้นงาน 304L มีค่าเท่ากับ 750 MPa เมื่อพิจารณากราฟที่ 4.6.2 (ก), (ข) และ (ค) พบว่า เมื่อปริมาณธาตุที่ เติมมีค่ามากขึ้น ค่าแรงคัดโค้งหลังการเผาขาวที่ 900 องศาเซลเซียสเป็นระยะเวลา 100 ชั่วโมงมี แนวโน้มลดลง อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่ามีแรงคัดโค้งที่ได้หลังการเผาขาวที่ 900 องศาเซลเซียสเป็น ระยะเวลา 100 ชั่วโมงนั้นมีแนวโน้มลดลง เป็นผลสืบเนื่องมาจาก ในชิ้นงานหลังการเผาผนึกนั้นธาตุที่ เติมลงไป อาจยังละลายได้ไม่สมบูรณ์นัก แต่เมื่อผ่านการเผาขาวแล้ว มีเวลาให้ธาตุที่เติมเข้าไปละลาย และแพร่เข้าไปในเนื้อพื้นได้อย่างสมบูรณ์ แต่ยังมีค่าสูงกว่าแรงคัดโค้งของชิ้นงานที่ไม่ได้ปรับปรุงแต่ อย่างใด นอกจากนี้เมื่อเปรียบเทียบกับข้อมูลของ 4.6.1 ยังพบด้วยว่า แรงคัดโค้งที่ได้ใน 4.6.2 นี้มีค่าที่ สูงกว่า ทั้งนี้น่าจะเนื่องมาจากสาเหตุหลักคือ มีการฟอร์มของออกไซด์ภายในชิ้นงานนี้ ทำหน้าที่เป็นตัว เสริมแรง โดยเฉพาะในแรงคัดโค้ง หรือ แรงกค [19,20]

ภาพที่ 4.6.1 : กราฟแสดงแรงดัดโค้งหลังการเผาผนึก ต่อปริมาณชาตุที่ผสม

% น้ำหนัก

ภาพที่ 4.6.2 : กราฟแสดงแรงดัดโค้งหลังการเผายาวที่ 900 องศาเซลเซียสเป็นระยะเวลา 100 ชั่วโมงต่อ ปริมาณชาตุที่ผสม

% น้ำหนัก

พลังการเผายาวที่ 900 องศาเซลเซียสเป็นระยะเวลา 100 ชั่วโมง ต่อปริมาณชาตุที่ผสม

ภาพที่ 4.6.3.2 : กราฟแสดงแรงดัดโค้ง

เมื่อพิจารณาแรงคัค โค้ง โดยเปรียบเทียบ พบว่า หลังการเผายาวที่ 900 องศาเซลเซียสเป็นเวลา 100 ชั่วโมงนั้นมีค่าสูงกว่า แรงคัค โค้งหลังการเผาผนึกในทุกชิ้นงาน ทั้งนี้เป็นผลเนื่องจากออกไซค์ที่ เกิดขึ้นในรูพรุน อย่างไรก็ตามใน นิกเกิล และ นิกเกิลมีแนวโน้มเหมือนกันทั้งในชิ้นงานหลังการเผา ผนึก และการเผายาว สำหรับผลของธาตุโคบอลต์แล้ว จะพบว่าหลังเผาผนึก และหลังเผายาวให้ผลตรง ข้ามกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก เมื่อเผายาวแล้วธาตุโคบอลต์ละลายในเนื้อพื้นไค้ดีขึ้น ทำให้สูญเสียความ เป็น stiffness ในเนื้อพื้นไป นอกจากนี้พบว่าออกไซค์ที่เกิคขึ้นในชิ้นงานที่มีส่วนผสมของโคบอลต์นั้น เมื่อฟอร์มแล้วเกาะติดกับเนื้อพื้นได้ไม่ดีนัก จึงทำให้แรงคัคโค้งมีแนวโน้มที่ลดลง แสดงคังกราฟที่ 4.6.3.1 และ 4.6.3.2

4.7 ผลของชาตุนิกเกิล

จากกราฟที่ 4.7.1 สามารถสรุปได้ว่า การผสมผงนิกเกิลในผงเหล็กกล้าไร้สนิม 304L นั้น ส่งผลให้ก่าอัตราส่วนพื้นที่รูพรุนเพิ่มขึ้น ความหนาแน่นลดลงเล็กน้อยจึงส่งผลให้ ก่าความแข็ง และ แรงคัคโค้งลคลง เมื่อมีการเติมธาตุนิกเกิลในปริมาณสูงขึ้น นอกจากนี้ยังพบว่าการใช้งานหลังจากการ เผาผนึกแล้วนั้น นิกเกิลไม่ได้ช่วยปรับปรุงสมบัติด้านความแข็ง และแรงคัคโค้ง ทั้งนี้เป็นผลเนื่องจาก ขนาดผงนิกเกิลที่ใหญ่ ทำให้รูพรุนเริ่มต้นที่เกิดขึ้นมีขนาดใหญ่ รวมถึงธาตุนิกเกิลเองไม่สามารถละลาย ได้หมด จึงเป็นเฟสที่นิ่ม และด้วยสมบัติที่เป็นธาตุที่ทำให้โครงสร้างออสเตนในท์เสถียร ในขณะที่จาก กราฟที่ 4.7.2 แสดงผลของธาตุนิกเกิล หลังการเผายาวที่ 900 องสาเซลเซียสเป็นระยะเวลา 100 ชั่วโมง ซึ่งเมื่อปริมาณธาตุนิกเกิลสูงขึ้น ค่าอัตราส่วนพื้นที่รูพรุนลดลงเล็กน้อย แต่ความแข็งลดลงแต่ยังมีค่าที่ สูงกว่าชิ้นงานที่มีการเผาผนึกเพียงอย่างเดียว ในขณะที่แรงคัคโค้งมีแนวโน้มลดลงเช่นเดียวกัน แต่ที่ 1-3 % ช่วยปรับปรุงให้มีแรงคัคโค้งสูงกว่าในชิ้นงานที่ไม่ได้ปรับปรุง เป็นผลสืบเนื่องจากค่าความ ด้านทานการคัคโก้งขึ้นกับลักษณะของรูพรุน [19] และน่าจะเป็นผลสืบเนื่องมาจากผลของออกไซค์ที่ เกิดขึ้นภายในชิ้นงานช่วยในการรับแรง

ภาพที่ 4.7.1 : กราฟแสดงผลของธาตุนิกเกิล หลังการเผาผนึก

ภาพที่ 4.7.2 : กราฟแสดงผลของธาตุนิกเกิล หลังการเผายาวที่ 900 องศาเซลเซียสเป็นระยะเวลา 100 ชั่วโมง

ภาพที่ 4.8.1 : กราฟแสดงผลของธาตุโคบอลต์ หลังการเผาผนึก

ภาพที่ 4.8.2 : กราฟแสดงผลของธาตุโคบอลต์ หลังการเผายาวที่ 900 องศาเซลเซียสเป็นระยะเวลา 100 ชั่วโมง

เมื่อพิจารณากราฟที่ 4.8.1 พบว่า การผสมผงโคบอลด์ในผงเหล็กกล้าไร้สนิม 304L นั้น ส่งผล ให้ก่าอัดราส่วนพื้นที่รูพรุนลดลง ความหนาแน่นเพิ่มขึ้นเล็กน้อย ค่าความแข้งเพิ่มขึ้น เมื่อธาตุโคบอลด์ มีปริมาณสูงขึ้น และแรงดัดโค้งเพิ่มขึ้นที่ปริมาณโคบอลด์ดั้งแต่ 2% ขึ้นไป จากข้างด้นจึงพบว่าการใช้ งานหลังจากการเผาผนึกแล้วนั้น โคบอลด์ได้ช่วยปรับปรุงให้มีอัดราส่วนพื้นที่รูพรุนลดลง และสมบัติ แรงดัดโค้งดีขึ้นเมื่อมีปริมาณตั้งแต่ 2% ขึ้นไป ทั้งนี้เป็นผลเนื่องจากผงโคบอลด์ที่ใช้ มีขนาดใกล้เคียง กับผงเหล็กกล้าไร้สนิม 304L และธาตุโคบอลด์ เป็นธาตุที่ช่วยเพิ่ม stiffness ให้แก่เนื้อพื้น ในขณะที่ กราฟที่ 4.8.2 แสดงแสดงผลของธาตุโคบอลด์ เทิ่มจึ้น ค่าอัตราส่วนพื้นที่รูพรุนมีแนวโน้มลดลง ความแข็งมี แนวโน้มสูงขึ้น ในขณะที่เรงดัดโค้งมีแนวโน้มลดลง เนื่องจากชิ้นงานที่ได้ในช่วงแรกนั้น การละลาย ของโคบอลด์ในเนื้อพื้นนั้นยังไม่สมบูรณ์เต็มที่ ทำให้โคบอลด์ทำหน้าที่เพิ่ม stiffness ในเนื้อพื้นได้อย่าง ดี แต่ในขณะที่ชิ้นงานที่ผ่านการเผายาวมานั้น โคบอลด์สามารถละลายได้ก่อนข้างสมบูรณ์ในเนื้อ เหล็กกล้าไร้สนิมพื้นออสเทนนิดิก จึงส่งผลให้ผลของโคบอลด์ที่เป็น stiffness นั้นลดลงไป จึงมี แนวโน้มที่ลดลง อย่างไรก็ตามแต่ก็ยังมีก่าสูงกว่าในชิ้นงานที่ไม่ได้ปรับปรุงอย่างเห็นได้ชัด รวมทั้งมีก่า สูงกว่าชิ้นงานที่ผ่านการเผาผนึกมาก่อนข้างมากด้วย ดังนั้นโคบอลด์ช่วยปรับปรุงสมบัติแรงดัดโค้ง ให้แก่เหล็กกล้าไร้สนิม 304L ได้

4.9 ผลของธาตุนิกเกิล และโคบอลต์

เมื่อพิจารณากราฟที่ 4.9.1 พบว่า เมื่อปริมาณนิกเกิลและ โกบอลต์ที่ผสมในผงเหล็กกล้าไร้สนิม 304L มีค่าเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ก่าอัตราส่วนพื้นที่รูพรุนลดลงแต่มีค่าสูงกว่า ชิ้นงานที่ไม่ได้ปรับปรุง ความ หนาแน่นเพิ่มขึ้นเล็กน้อย ค่าความแข็งเพิ่มขึ้น และแรงคัดโด้งลดลง แต่ยังมีก่าสูงกว่าชิ้นงานที่ไม่ได้ ปรับปรุง ดังนั้นการใช้งานหลังจากการเผาผนึกแล้วนั้น ถือว่าการผสมนิกเกิล และ โคบอลต์ร่วมกันนั้น ปรับปรุงให้มีความแข็ง และสมบัติแรงคัดโด้งดีขึ้น และเมื่อพิจารณาผลของธาตุนิกเกิล และ โคบอลต์ หลังการเผายาวที่ 900 องสาเซลเซียสเป็นระยะเวลา 100 ชั่วโมง ในกราฟที่ 4.9.2 ซึ่งเมื่อปริมาณธาตุ ผสมสูงขึ้น แม้ก่าอัตราส่วนพื้นที่รูพรุนมีแนวโน้มสูงขึ้น ทำให้ความแข็งมีก่าลดลง และต่ำกว่าชิ้นงานที่ ไม่ได้ปรับปรุง ในขณะที่แรงคัดโด้งมีแนวโน้มลดลงเนื่องจากโคบอลต์สามารถทำละลายได้สมบูรณ์ใน เนื้อเหล็กกล้าไร้สนิมพื้นออสเทนนิติกดังที่กล่าวไว้ข้างต้น แต่มีก่าสูงกว่าในชิ้นงานที่ไม่ได้ปรับปรุง และที่ผ่านการเผาผนึกมาอย่างเห็นได้ชัด เป็นผลเนื่องจากสมบัติของธาตุโคบอลต์ที่ได้กล่าวไว้ดัง ข้างต้น

ภาพที่ 4.9.1 : กราฟแสดงผลของธาตุนิกเกิล และโคบอลต์ หลังการเผาผนึก

ภาพที่ 4.9.2 : กราฟแสดงผลของธาตุนิกเกิล และโคบอลต์ หลังการเผายาวที่ 900 องศาเซลเซียสเป็น ระยะเวลา 100 ชั่วโมง

4.10 การเกิดออกซิเดชัน

การเกิดออกซิเดชันในงานวิจัยนี้พบว่ามีอัตราการเกิดออกซิเดชัน เป็นไปตาม cubic law ซึ่ง ช่วงแรกที่อุณหภูมิต่ำนั้นมีกลไกการเกิดแบบลอการิทึมแล้วตามด้วยแบบพาราโบลิก [10-12]

้จากกราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่าง น้ำหนักที่เปลี่ยนไป เนื่องจากการเกิดออกซิเดชัน ต่อ ระยะเวลา พบว่า เมื่อผสมผงนิกเกิลในผงเหล็กกล้าไร้สนิม 304L นั้นส่งผลให้อัตราการเกิดออกซิเดชัน ้สูงขึ้น ตามปริมาณธาตุที่เพิ่มขึ้น ซึ่งสูงกว่าในชิ้นงานที่ไม่ได้ปรับปรุง โดย 10 ชั่วโมงแรกในการเผา มี ้อัตราการเกิดออกซิเดชันที่สูงมาก และเริ่มเพิ่มขึ้นคงที่อย่างช้าๆ หลังจากนั้นเป็นต้นไป ทั้งนี้เนื่องจากที่ 4% นิกเกิลโดยน้ำหนักนั้น มีค่าอัตราส่วนพื้นที่รูพรุนที่ผิวสูงที่สุด จึงสามารถเกิดออกซิเดชันได้ใน ้ปริมาณที่มากที่ผิวชิ้นงาน หลังจากนั้นเมื่อเกิดออกไซด์ปกกลุมผิวชิ้นงานทั่วแล้ว ทำให้การแพร่ ้ออกซิเจนค่อนข้างจำกัดช้า จึงเกิดได้ดีในช่วง 10 ชั่วโมงแรกที่เริ่มต้น ออกไซด์ที่เกิดขึ้นทำให้การแพร่ ้งองออกซิเงนเป็นไปได้ยากมากขึ้น จึงมีแนวโน้มก่อนข้างกงที่ที่หลังจาก 10 ชั่วโมงนั้นดังแสดงใน กราฟที่ 4.10.1 (ก) สำหรับผลของธาตุโคบอลต์นั้น แสดงในกราฟที่ 4.10.1 (ข) โดยพบว่า ที่ 5 ชั่วโมง แรกเริ่มต้นมีอัตราการเกิดออกซิเดชันสูงขึ้น แต่หลังจากนั้นพบว่าฟิล์มออกไซด์ที่เกิดขึ้นนั้น ไม่ติดกับ เนื้อพื้น มีการหลุดร่อนออกไป จึงเกิดการลดลงของน้ำหนักของชิ้นงาน ซึ่งเมื่อพิจารณาตั้งแต่ 10 ้ชั่วโมงเป็นต้นไป มีแนวโน้มคงที่เช่นเคียวกับผลของธาตุนิกเกิล แต่ในทิศทางตรงกันข้าม ซึ่งจะพบว่า การเติมโคบอลต์เพียง 1 % นั้นมีอัตราการเกิดออกซิเดชันที่ต่ำที่สุด และต่ำกว่าในชิ้นงานที่ไม่ได้ ้ปรับปรุง และเมื่อผสมผงนิกเกิล และ โคบอลต์ร่วมกัน คังแสคงในกราฟที่ 4.10.1 (ค) นั้นพบว่า กราฟมี แนวโน้มไปในทิศทางเดียวกันกับการเติมนิกเกิลเพียงอย่างเดียว คืออัตราการเกิดออกซิเดชันสูงขึ้น เมื่อ ้ปริมาณธาตุที่ผสมสูงขึ้น และเริ่มคงที่หลังจาก 10 ชั่วโมงเป็นต้นไป แต่เนื่องจากมีผลของธาตุโคบอลต์ ้ร่วมด้วย อัตราการเกิดออกซิเดชันที่ได้จึงน้อยกว่า ในชิ้นงานที่เติมนิกเกิลเพียงอย่างเดียว

ชั่วโมง

ข) ผลของธาตุโคบอลต์

ภาพที่ 4.10.1 : กราฟแสดงอัตราการเกิดออกซิเดชัน ต่อระยะเวลาในการเผา

ค) ผลของธาตุนิกเกิล และโคบอลต์

ภาพที่ 4.10.1 : กราฟแสดงอัตราการเกิดออกซิเดชัน ต่อระยะเวลาในการเผา

ภาพที่ 4.10.2 : กราฟเปรียบเทียบผลของธาตุผสมต่ออัตราการเกิดออกซิเดชัน

จากกราฟ 4.10.2 ข้างค้นจะพบว่า การที่เติมธาตุผสมเข้าไปในเงื่อนไขต่างๆนั้น ที่ 1% โดย น้ำหนักถือว่าดีที่สุด เพราะให้ค่าน้ำหนักเปลี่ยนแปลงน้อยมาก ซึ่งในที่นี้พบว่า โคบอลต์ดีที่สุด รองลงมาคือชิ้นงานที่ไม่ได้ปรับปรุง และการเติมนิกเกิล และโคบอลต์ร่วมกัน ส่วนนิกเกิลนั้นเติมแล้ว ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงน้ำหนักมากที่สุด ซึ่งผลที่ได้สอดคล้องกับความหนาแน่นของชิ้นงาน โดย เมื่อผสมโคบอลต์แล้วจะทำให้ได้ก่าความหนาแน่นสูงสุด รองลงมาเป็นชิ้นงานที่ไม่ได้ปรับปรุง ชิ้นงาน ที่เติมทั้งนิกเกิล และโคบอลต์ และความหนาแน่นน้อยที่สุด พบในชิ้นงานที่เติมนิกเกิลเพียงอย่างเดียว ทั้งนี้เป็นผลมาจากขนาดของผงเริ่มต้นดังที่ได้กล่าวมาแล้ว สามารถสรุปได้ว่า ผลของรูพรุนซึ่งนิกเกิล มี ผลสูงกว่า ผงนิกเกิลและโคบอลต์ร่วมกัน และผงโกบอลต์ จึงเกิดฟิล์มออกไซด์ได้มาก และมีอัตราการ เกิดที่สูงกว่ามาก

4.11 ออกไซด์ที่เกิดขึ้น

เมื่อพิจารณากราฟ Ellingham ในภาพที่ 4.11.1 พบว่า ออกไซด์ของนิกเกิล และออกไซด์ของ ธาตุโคบอลต์นั้น ไม่สามารถเอาชนะ หรือเสถียรสู้ออกไซด์ของเหล็ก โครเมียม และ แมงกานิสได้ นอกจากนี้จากภาพที่ 4.11.2 ประกอบกับงานวิจัย [17,18] ที่มีมาก่อนหน้านี้ พบว่าการเกิดออกซิเดชัน ใน 304L นั้นไม่ค่อยพบ Fe₃O₄ หากพบแต่ Fe₂O₃ และ FeCr₂O₄ อย่างไรก็ตามในงานวิจัยชิ้นนี้ไม่พบพีก ของ Fe₃O₄ และ FeCr₂O₄ นอกจากนี้ยังพบว่าชนิดของออกไซด์ที่เกิดขึ้นนั้นไม่ได้บริสุทธิ์ อาจมีธาตุอื่น เจือปน [20]

ภาพที่ 4.11.1 : กราฟ Ellingham แสดงความสัมพันธ์ค่าพลังงานอิสระของกิบส์ ต่ออุณหภูมิ และความ ดันย่อยของก๊าซออกซิเจน [10]

ภาพที่ 4.11.2 : กราฟแสดงผลธาตุ โครเมียมต่อการเกิดออกซิเดชัน และ โครงสร้างออกไซด์ [2]

เมื่อพิจารณากราฟที่ 4.11.3 (ก) พบว่าเมื่อผ่านการเผาที่ 900 องศาเซลเซียสเป็นเวลา 100 ชั่วโมง แล้วนั้น ที่เนื้อชิ้นงานจะพบออกไซด์ขึ้น โดยออกไซด์ที่เกิดขึ้น คือ Cr₂O₃ และ Mn_{1.5}Cr_{1.5}O₄ และ Fe₂O₃ ในขณะที่กราฟที่ 4.11.3 (ข) แสดงให้เห็นว่าที่ 2 ชั่วโมงเริ่มเกิดออกไซด์ต่างๆขึ้น Cr₂O₃ และ Mn_{1.5}Cr_{1.5}O₄ และ Fe₂O₃ ซึ่งออกไซด์ที่เกิดขึ้นนี้กาดว่า เกิดขึ้นและโตในรูพรุนจึงส่งผลให้ก่าสมบัติทาง กลเมื่อเผายาวแล้ว ทีสมบัติที่ดีขึ้น แม้เพิ่มจำนวนชั่วโมงในการเผายาวเพิ่มขึ้นก็ยังพบพีกของอกไซด์ เช่นเดียวกับที่ 2 ชั่วโมง

ก) ในเนื้อพื้นที่ผ่านการเผาที่อุณหภูมิ 900 องศาเซลเซียสเป็นเวลา 0 และ 100 ชั่วโมง

 ที่ผิวผ่านการเผาอุณหภูมิ 900 องศาเซลเซียสเป็นเวลา 0, 2, 10, 25 และ 100 ชั่วโมง ภาพที่ 4.11.3 : ออกไซด์ที่เกิดขึ้นในชิ้นงานเหล็กกล้าไร้สนิม 304L

ก) ในเนื้อพื้นที่ผ่านการเผาอุณหภูมิ 900 องศาเซลเซียสเป็นเวลา 0 และ 100 ชั่วโมง

 ข) ที่ผิวผ่านการเผาอุณหภูมิ 900 องศาเซลเซียสเป็นเวลา 0, 2, 10, 25 และ 100 ชั่วโมง ภาพที่ 4.11.4 : ออกไซด์ที่เกิดขึ้นในขึ้นงานเหล็กกล้าไร้สนิม 304L เมื่อมีการเติมผงนิกเกิล

กราฟที่ 4.11.4 แสดงออกไซด์ที่เกิดขึ้นในชิ้นงานเหล็กกล้าไร้สนิม 304L เมื่อมีการเติมผง นิกเกิล เมื่อพิจารณากราฟที่ 4.11.4 (ก) พบว่าเมื่อผ่านการเผาที่ 900 องสาเซลเซียสเป็นเวลา 100 ชั่วโมง แล้วนั้น ที่เนื้อชิ้นงานจะพบออกไซด์ขึ้น โดยออกไซด์ที่เกิดขึ้น คือ Cr₂O₃ และ Mn_{1.5}Cr_{1.5}O₄ และ Fe₂O₃ ซึ่งเหมือนกับชิ้นงานที่ไม่ได้ปรับปรุง ในขณะที่กราฟที่ 4.11.4 (ข) แสดงให้เห็นว่าที่ 0 ชั่วโมงนั้น นอกจากพีคของ 304L แล้วยังพบพีคของ Ni ซึ่งแตกต่างกับกรณีอื่นๆ ทั้งนี้เป็นผลเนื่องจากนิกเกิลมี ขนาดผงที่ใหญ่ จึงไม่สามารถละลายได้หมดในช่วงเผาผนึก [20] แต่ตั้งแต่ที่ 2 ชั่วโมงพบว่าพีค Ni นั้น หายไป การเผาขาวนั้นเปรียบเสมือนเป็นการเผาผนึกอีกครั้ง ทั้งยังช่วยให้นิกเกิลละลายในเนื้อพื้นได้ดี ยิ่งขึ้น จึงส่งผลให้สมบัติทางกลของชิ้นงานหลังเผาผนึก และหลังการเผาขาวนั้นมีก่าที่แตกต่างกัน นอกจากนี้พบการเกิดออกไซด์ของ Fe₂O₃ และ Mn_{1.5}Cr_{1.5}O₄ และ Cr₂O₃ ขึ้น และเพิ่มขึ้นตามระขะเวลา ในการผามากขึ้น และไม่มีการเปลี่ยนแปลงชนิดออกไซด์ ซึ่งเมื่อพิจารณากราฟที่ 4.11.5 (ก) พบว่าเมื่อ ผ่านการเผาที่ 900 องสาเซลเซียสเป็นเวลา 100 ชั่วโมงแล้วนั้น ที่เนื้อชิ้นงานจะพบออกไซด์ขึ้น โดย ออกไซด์ที่เกิดขึ้น คือ Cr₂O₃ และ Mn_{1.5}Cr_{1.5}O₄ และ Fe₂O₃ ซึ่งเหมือนกับชิ้นงานที่ไม่ได้ปรับปรุง ในขณะที่กราฟที่ 4.11.5 (ข) แสดงให้เห็นว่าที่ 2 ชั่วโมงมีการเกิด Mn_{1.5}Cr_{1.5}O₄ และ Cr₂O₃ และพบเกิด Fe₂O₃ เกิดขึ้นตั้งแต่ที่ 2 ชั่วโมงเป็นต้นไป เช่นเดียวกับในชิ้นงาน 304L และชิ้นงานที่มีการเติมผงนิกเกิล

เมื่อพิจารณาออกไซด์ที่เกิดขึ้นในชิ้นงานเหล็กกล้าไร้สนิม 304L เมื่อมีการเติมผงนิกเกิล และ โกบอลต์ร่วมกัน จากกราฟที่ 4.11.6 (ก) พบว่าออกไซด์ที่เกิดขึ้นเป็นเช่นเดียวกับ ชิ้นงานที่ไม่ได้รับการ ปรับปรุง และชิ้นงานที่มีการเติมนิกเกิล หรือ โกบอลต์ คือที่ 100 ชั่วโมงในเนื้อพื้นจะพบ Cr₂O₃ และ Mn_{1.5}Cr_{1.5}O₄ และ Fe₂O₃ เกิดขึ้น และเมื่อพิจารณาที่ผิวของชิ้นงานดังแสดงในกราฟ ที่ 4.11.6 (ข) ก็เป็น เช่นเดียวกันกับผลที่ได้จากการเติมเพียงธาตุนิกเกิล และธาตุโคบอลต์ คือ 2 ชั่วโมงแรกมีการเกิด Mn_{1.5}Cr_{1.5}O₄ และ Cr₂O₃ และ Fe₂O₃ เกิดขึ้นตั้งแต่ที่ 2 ชั่วโมงเป็นต้นไป ที่ผลเป็นเช่นนี้ เนื่องมาจาก ออกซิเจนที่มีอยู่นั้นสามารถทำปฏิกิริยาได้ดีในช่วงต้นที่ฟิล์มออกไซด์ยังไม่มี หรือเพิ่งเริ่มเกิดขึ้น แต่ เมื่อเกิดขึ้นไประยะหนึ่งแล้ว ออกไซด์เหล่านั้นจะขัดขวาง การแพร่ของออกซิเจน ทำให้ออกซิเดชันที่ เกิดขึ้นเป็นไปอย่างจำกัด

ก) ในเนื้อพื้นที่ผ่านการเผาอุณหภูมิ 900 องศาเซลเซียสเป็นเวลา 0 และ 100 ชั่วโมง

ข) ที่ผิวผ่านการเผาอุณหภูมิ 900 องศาเซลเซียสเป็นเวลา 0, 2, 10, 25 และ 100 ชั่วโมง
 ภาพที่ 4.11.5 : ออกไซด์ที่เกิดขึ้นในชิ้นงานเหล็กกล้าไร้สนิม 304L เมื่อมีการเติมผงโคบอลต์

ก) ในเนื้อพื้นที่ผ่านการเผาอุณหภูมิ 900 องศาเซลเซียสเป็นเวลา 0 และ 100 ชั่วโมง

 ข) ที่ผิวผ่านการเผาอุณหภูมิ 900 องศาเซลเซียสเป็นเวลา 0, 2, 10, 25 และ 100 ชั่วโมง ภาพที่ 4.11.6 ออกไซด์ที่เกิดขึ้นในชิ้นงานเหล็กกล้าไร้สนิม 304L เมื่อมีการเติมผงนิกเกิล และโคบอลต์ ร่วมกัน

บทที่ 5

สรุปผลการทดลอง

- เมื่อผสมผงนิกเกิลพบว่าขนาดของรูพรุนในชิ้นงานมีขนาดที่ใหญ่กว่า และมีปริมาณมากขึ้น
   เมื่อเติมปริมาณนิกเกิลเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับ 304L ที่ไม่ได้ปรับปรุง หากผสมปริมาณธาตุ
   โคบอลต์สูงขึ้น ขนาดและปริมาณของรูพรุนลดลง ในขณะที่การผสมผงโคบอลต์และ
   นิกเกิลร่วมกันนั้น มีรูพรุนทั้งขนาดใหญ่ และเล็กกระจายตัวอยู่ในเนื้อพื้น
- เมื่อปริมาณนิกเกิลที่ผสมสูงขึ้น ทำให้อัตราส่วนพื้นที่ของรูพรุนมีค่าสูงขึ้น ในขณะที่การ ผสมโคบอลต์ และ นิกเกิลโคบอลต์ร่วมกันนั้นหากปริมาณสูงขึ้น อัตราส่วนพื้นที่ของรู พรุนมีแนวโน้มลดลง
- เมื่อผสมปริมาณผงนิกเกิลเพิ่มขึ้น ความหนาแน่นจะลดลงเป็นผลเนื่องมาจากสัดส่วนพื้นที่ ของรูพรุน ที่มากขึ้นจากขนาดของผงนิกเกิล ส่วนการผสมผงโคบอลต์นั้นจะให้ความ หนาแน่นมากขึ้น โดยสูงกว่าในชิ้นงาน 304L ในขณะที่ผลของนิกเกิล และโคบอลต์ ร่วมกันนั้นผลของผลนิกเกิลก่อนข้างเด่นชัด ประกอบกับผงโคบอลต์ ขนาดใกล้เกียงกับ 304L ด้วยแล้ว จึงส่งผลให้เพิ่มขึ้นเล็กน้อย
- ชิ้นงานที่ผ่านกรรมวิธีทางความร้อนมีความแข็งสูงกว่าชิ้นหลังหลังเผาผนึก เนื่องจาก กรรมวิธีทางความร้อนที่ 900 องศาเซลเซียสเป็นเวลา 100 ชั่วโมง ทำให้ผงสามารถผนึกเข้า หากันได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นผลจากออกไซด์ที่เพิ่มขึ้นในเนื้อพื้น ซึ่งการผสมธาตุ โคบอลต์ช่วยเพิ่มความแข็งได้ดีที่สุด เพราะมีรูพรุนเริ่มต้นที่ต่ำที่สุด
- 5. เมื่อปริมาณชาตุนิกเกิลที่ผสมมากขึ้น แรงคัดโค้งมีแนวโน้มที่ลดลง ซึ่งสอดคล้องกับค่า ความแข็งที่ได้ สำหรับการเติมชาตุโคบอลต์ตั้งแต่ 2% ส่งผลให้ค่าแรงคัดโค้งเพิ่มขึ้น และมี ค่าสูงกว่าชิ้นงานที่ไม่ได้ปรับปรุง และ สำหรับการผสมนิกเกิล และโคบอลต์ร่วมกันนั้น พบว่าโคบอลต์มีส่วนช่วยให้ค่าแรงคัดโค้งสูงขึ้นได้ แต่การที่มีนิกเกิลปรากฏอยู่ร่วมนั้นจึง ทำให้ค่าแรงคัดโค้งมีแนวโน้มลดลง

- แรงคัดโด้งของชิ้นงานที่ผ่านการเผาที่ 900 องศาเซลเซียสเป็นเวลา 100 ชั่วโมงนั้น มีก่าสูง กว่าก่าแรงคัดโด้งของชิ้นงานที่ผ่านการเผาผนึก ที่ส่วนผสมเดียวกัน เป็นผลเนื่องจาก ออกไซค์ที่เกิดขึ้นในเนื้อพื้นนั้น ช่วยในการเสริมแรงรับโหลดแทนที่รูพรุนเดิม
- 7. การที่เติมธาตุผสมเข้าไปในเงื่อนไขต่างๆนั้น ที่ 1% โดยน้ำหนักถือว่าดีที่สุด เพราะให้ก่า น้ำหนักที่เพิ่มขึ้น หรือลดลงจากการเกิดออกซิเดชันนั้น เปลี่ยนแปลงน้อยมาก ซึ่งในที่นี้ พบว่า โดบอลต์ดีที่สุด รองลงมากือชิ้นงานที่ไม่ได้ปรับปรุง และการเติมนิกเกิล และ โดบอลต์ร่วมกัน ส่วนนิกเกิลนั้นเติมแล้วทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงน้ำหนักมากที่สุด
- อิทธิพลทางบวกของ โคบอลต์นั้นมีน้อยกว่าอิทธิพลทางลบของนิกเกิลทั้งในด้านรูพรุน ความหนาแน่น ความแข็ง และแรงคัด โค้ง

รายการอ้างอิง

- Kopeliovich, D. Effect of alloying elements on steel properties [Online]. 2011. Available
   from:http://www.substech.com/dokuwiki/doku.php?id=effect_of_alloying_elements_on_s
   teel_properties [2011,November 18]
- [2] Davis, J.R. ,and Davis & Associates. <u>Stainless Steels</u>. Second Printing. ASM Specialty Handbook. Ohio. ASM International, 1996.
- [3] Lacombe, L., Baroux, B., and Beranger, G. <u>Stainless Steels Scientific Editors</u>. By Davinson, James H., and Lindquist, John B. France: Les Ulis Cedex A, 1993.
- [4] Australian Stainless Steel Development Association. <u>Stainless Steel specialist course</u>.
   Worldstainless. Brussels. International Stainless Steel Forum, 2002.
- [5] Lula, R.A. <u>Stainless Steel</u>. Fourth Printing. The United States of America. American Society for Metals, 1985.
- [6] Efunda. <u>Stainless Steel AISI Type 304L</u> [online]. Available from : http://www.efunda.com/materials/alloys/stainless_steels/show_stainless.cfm?ID=AISI_Ty pe_304L&prop=all&Page_Title=AISI%20Type%20304L [2011,November 11]
- [7] Esmat. <u>Stainless Steel AISI 304L</u> [online]. Available from : http://esmat.esa.int/Services/Preferred_Lists/Materials_Lists/a62.htm[2011,November 11]
- [8] PER KOFSTAD. Oxidation of Metals: Determination of Activation Energies. <u>ACTA</u> <u>CHEMICA SCANDINAVICA</u> 12 (1958) : 701-707.
- [9] เกตน์นิภา สุขวรรณวิทย์, <u>การวิเคราะห์เทอร์ โมกราวิเมทริก และ โครงสร้างของสเกลตติยภูมิ</u> <u>ที่เกิดบนเหล็กแผ่นแถบรีดร้อน ระหว่างม้วนเก็บและเย็นตัว</u>, (ปริญญานิพนธ์, จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย 2549)
- [10] A.S. Khanna. <u>High Temperature Oxidation and Corrosion</u>. United State of America: ASM International, 2002.

- [11] PER KOFSTAD. <u>High-Temperature Oxidation of Metal</u>. United State of America: John Wiley & Sons, Inc., 1966.
- [12] เสกศักดิ์ อัสวะวิสิทธิ์ชัย และปัญญวัชร์ วังยาว, <u>อิทธิพลของการเติมนิกเกิล และ โครเมียมใน</u> <u>เหล็กกล้าไร้สนิม เกรด 316L ที่ผลิตโดยกรรมวิธิโลหะผงเพื่อปรับปรุงความสามารถในการ</u> <u>ใช้งานที่อุณหภูมิสูง</u>, 2553. (เอกสารไม่ดีพิมพ์เผยแพร่)
- [13] คเณศ แสนทิ, <u>การศึกษาการผลิต โครงสร้างจุลภาค และสมบัติของวัสดุเชิงประกอบ</u>
   <u>เหล็กกล้าไร้สนิมเกรด 304L กับทั้งสเตนคาร์ไบด์ที่ได้จากกระบวนการทางโลหะผงวิทยา</u>,
   (ปริญญานิพนธ์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2552)
- [14] Christophe, I., Henri, B., Eric, C., Regis, C., Frederic, R., Samira El, M., Sebastien, P.,
   Philippe, J., and Michel, L. Nitridation effect on the oxidation of a austenictic stainless steel AISI 304 at 900 °C. <u>Surface Science</u> 225 (2004) : 14-20.
- [15] Huntz, A.M., Reckmann, A., Haut, C., Severac, C., Herbst, M., Resende, F.C.T., and Sabioni A.C.S. Oxidation of AISI 304 and AISI 439 stainless steels. <u>Materials Science and Engineering A</u> 447 (2007) : 266-276.
- [16] Hussain, N., Shahid, K.A., Khan, I.H. and Rahman, S. Oxidation of high temperature alloys (superalloys) at elevated temperature in Air. <u>Oxidation of Metals</u> 41 (1994) : 251-269.
- [17] Goutier, S., Valette, A., Verdelle, P., and Lefort. Oxidation of stainless steel 304L in carbon dioxide. <u>Corrosion Science</u> 52 (2010) : 2403 – 2412.
- [18] Karimi, N., Riffard, F., Rabaste, F., Perrier, S., Cueff, R., Issartel, C., and Buscail, H. Characterization of the oxides formed at 1000 °C on the AISI 304 stainless steel by X-ray diffraction and infrared spectroscopy. <u>Surface Science</u> 254 (2008) : 2292 – 2299.
- [19] Franklin, H., Allison, J.R., and Pittsburgh, P.A. <u>A comparison of the effect of Nickel and Cobalt in steel</u>. Paper presented at New York Meeting. February, 1927 : 235 244.

- [20] นันทวัน พิชัยวงศ์, <u>ผลของธาตุผสมนิกเกิลและ โคบอลต์ในโลหะผงเหล็กกล้าไร้สนิม 316L</u> <u>ต่อโครงสร้างจุลภาค ความแข็ง และความด้านทานการคัดโค้ง</u>, (ปริญญานิพนธ์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2554)
- [21] Lee, W.S., Lin, C.F., Chen, T.H., and Yang, M.C. High temperature microstructural evolution of 304L stainless steel as function of pre-strain and strain rate. <u>Materials</u> <u>Science and Engineering A</u> 527 (2010) : 3127-3137.
- [22] Klar, E., and Samal, P. <u>Powder metallurgy stainless steels</u>. First Printing. Processing, microstructures, and properties. The United States of America. ASM International, 2007.
- [23] Riffard, F., Buscail,H., Caudron, E., Cueff, R., Issartel, C., and Perrier, S. Yttrium implantation effect on 304L stainless steel high temperature oxidation at 1000°C. <u>Journal</u> of Materials Science 37 (2002) : 3925 – 3933.

ภาคผนวก

ภาพที่ ก.1: ภาพถ่ายโครงสร้างจุลภาคชิ้นงาน 304 Lหลังการเผาผนึก และหลังการเผาที่ 900 องศา เซลเซียสเป็นเวลา 100 ชั่วโมงจากกล้องถ่ายจุลทรรศน์แบบแสงที่กำลังขยาย 200 เท่า

ภาพที่ ก.2: ภาพถ่าย โครงสร้างจุลภาคชิ้นงานที่เติมผ[ุ]่ง โคบอลต์หลังการเผาผนึกจากกล้องถ่ายจุลทรรศน์ แบบแสงที่กำลังขยาย 200 เท่า

ภาพที่ ก.3: ภาพถ่าย โครงสร้างจุลภาคชิ้นงานที่เติมผงนิกเกิลหลังการเผาผนึก จากกล้องถ่ายจุลทรรศน์ แบบแสงที่กำลังขยาย 200 เท่า

ภาพที่ ก.4: ภาพถ่าย โครงสร้างจุลภาคชิ้นงานที่เติมผ[ู]่งนิกเกิลและ โคบอลต์หลังการเผาผนึก จากกล้อง ถ่ายจุลทรรศน์แบบแสงที่กำลังขยาย 200 เท่า

ภาพที่ ก.5: ภาพถ่าย โครงสร้างจุลภาคชิ้นงานที่เติมผง โคบอลต์หลังการเผาที่ 900 องศาเซลเซียสเป็น เวลา 100 ชั่ว โมงจากกล้องถ่ายจุลทรรศน์แบบแสงที่กำลังขยาย 200 เท่า

<mark>ภาพที่ ก.6:</mark> ภาพถ่ายโครงสร้างจุลภาคชิ้นงานที่เติมผ[ู]่งนิกเกิลหลังการเผาที่ 900 องศาเซลเซียสเป็นเวลา 100 ชั่วโมงจากกล้องถ่ายจุลทรรศน์แบบแสงที่กำลังขยาย 200 เท่า

ภาพที่ ก.7: ภาพถ่าย โครงสร้างจุลภาคชิ้นงานที่เติมผงนิกเกิลและ โคบอลต์หลังการเผาที่ 900 องศา เซลเซียสเป็นเวลา 100 ชั่วโมงจากกล้องถ่ายจุลทรรศน์แบบแสงที่กำลังขยาย 200 เท่า

ภาคผนวก ข

ค่าเฉลี่ย	0	1	2	3	4
304L	7.127134				
Ni	7.127134	7.101936	7.172054	7.172054	7.043888
Со	7.127134	7.162851	7.162031	7.212716	7.263455
NiCo	7.127134	7.10724	6.974283	6.983999	7.146753
SD	0	1	2	3	4
SD 304L	0 0.091712	1	2	3	4
SD 304L Ni	0 0.091712 0.091712	1 0.028631	2 0.059986	3 0.139927	4 0.773373
SD 304L Ni Co	0 0.091712 0.091712 0.091712	1 0.028631 0.038442	2 0.059986 0.072181	3 0.139927 0.0365	4 0.773373 0.054611

ตารางที่ ข.1 : ตารางแสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของค่าความหนาแน่นรวม

ตารางที่ ข.2 : ตารางแสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของค่าอัตราส่วนพื้นที่รูพรุนหลังเผาผนึก

ค่าเฉลี่ย	0	1	2	3	4
304L	0.5				
Ni	0.5	0.55	0.49	0.645	0.61
Со	0.5	0.595	0.485	0.32	0.31
NiCo	0.5	0.77	0.93	0.72	0.595
SD	0	1	2	3	4
304L	0.03				
Ni	0.03	0.02	0	0.145	0.05
Со	0.03	0.095	0.055	0.08	0.07
NiCo	0.03	0.07	0.06	0.02	0.105

ตารางที่ ข.3 : ตารางแสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของค่าอัตราส่วนพื้นที่รูพรุนหลังเผาที่ 900 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 100 ชั่วโมง

ค่าเฉลี่ย	0	1	2	3	4
304L	0.825				
Ni	0.825	0.505	0.635	0.665	0.535
Co	0.825	0.67	0.62	0.515	0.5
NiCo	0.825	0.79	0.805	0.71	0.67
SD	0	1	2	3	4
304L	0.215				
Ni	0.215	0.045	0.065	0.015	0.115
Со	0.215	0.01	0.07	0.045	0.119
NiCo	0.215	0.08	0.105	0.06	0.118

ตารางที่ ข.4 : ตารางแสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของค่าความความแข็งหลังการเผาผนึก (HRB)

ค่าเฉลี่ย	0	1	2	3	4
304L	72				
Ni	72	36.5	50.5	24	21
Со	72	59	64	71.5	73
NiCo	72	67	57.5	61	71.5
SD	0	1	2	3	4
304L	0.849837				
Ni	0.849837	0	0.707107	0.62361	1.027402
Со	0.849837	0.62361	0.235702	0.408248	0.235702
NiCo	0.816497	0.816497	0.408248	0.471405	0

ตารางที่ ข.5 : ตารางแสดงก่าเฉลี่ย และก่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของก่ากวามกวามแข็งหลังเผาที่ 900 องศา เซลเซียส เป็นเวลา 100 ชั่วโมง (HRB)

ค่าเฉลี่ย	0	1	2	3	4
304L	71.5				
Ni	71.5	62.53333	67.06667	57.36667	56
Со	71.5	77	80.8333	79.8333	80.8333
NiCo	71.5	61.06667	65	62.5	74.83333
SD	0	1	2	3	4
SD 304L	0 1.47196	1	2	3	4
SD 304L Ni	0 1.47196 1.47196	1 0.974109	2 0.899383	3 1.065624	4 2.94392
SD 304L Ni Co	0 1.47196 1.47196 1.47196	1 0.974109 0.62361	2 0.899383 0.849837	3 1.065624 0.62361	4 2.94392 0

ตารางที่ ข.6 : ตารางแสดงก่าเฉลี่ย และก่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของก่าแรงคัด โค้งหลังเผาผนึก (MPa)

ค่าเฉลี่ย	0	1	2	3	4
304L	688.0999				
Ni	688.0999	604.0896	676.6589	493.2745	412.5331
Со	688.0999	528.2515	785.1858	1092.134	1105.209
NiCo	688.0999	833.5653	782.2438	746.9398	616.5114
SD	0	1	2	3	4
304L	57.2624				
Ni	57.2624	67.1499	88.84991	14.23373	32.44933
Со	57.2624	29.8562	130.46	30.56712	179.0638
NiCo	57.2624	22.80266	66.12685	36.09712	95.24519

ตารางที่ ข.7 : ตารางแสดงก่าเฉลี่ย และก่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของก่าแรงคัด โก้งเผาที่ 900 องศาเซลเซียส
เป็นเวลา 100 ชั่วโมง (MPa)

ค่าเฉลี่ย	0	1	2	3	4
304L	750.0908				
Ni	750.0908	1330.877	1175.617	826.381	718.0447
Co	750.0908	2008.427	2097.238	1877.565	1592.568
NiCo	750.0908	1554.975	1471.53	1075.135	1060.015
SD	0	1	2	3	4
304L	76.17377				
Ni	76.17377	53.37671	40.82726	0.733459	325.6112
Co	76.17377	13.98917	73.87512	76.65433	61.48523
NiCo	76.17377	78.37051	57.40625	0.999481	0

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

ชื่อ - นามสกุล	: นางสาวปรางก์ทิพย์ อุณหเศรษฐ์
วัน - เดือน - ปีเกิด	: วันอังการที่ 19 เมษายน 2531
ที่อยู่	: บ้านเลขที่ 173/1 ซอยสันติภาพ ถนนนเรศ
	แขวงสี่พระยา เขตบางรัก กรุงเทพฯ 10500
วุฒิการศึกษา	: เข้าศึกษาระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนเวนต์ ปีการศึกษา 2543
	: เข้าศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต ภาควิชาวิศวกรรมโลหการ
	คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2549
	: เข้าศึกษาระดับปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาวิศวกรรมโลหการ
	คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2553
อีเมล์	: u.nanp@hotmail.com